

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANTALYA VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ANTALYA İLİ 2024 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİNDEN SORUMLU ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

ANTALYA - 2025

"Hiç şüphesiz ki Antalya dünyanın en güzel yeridir!"
M. Kemal ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA	3
A.1. HAVA KALİTESİ.....	3
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	8
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	10
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	12
A.3.1.1. Evsel Isınma.....	12
A.3.1.2. Ulaşım.....	12
A.3.1.3. Sanayi Tesisleri ve Seralar	13
A.3.1.4. Atık Yönetimi ve Şehir Planlaması	13
A.3.1.5. Eğitim, Bilinçlendirme ve Yenilikçi Yaklaşımlar	13
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	14
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	27
A.5.1. Temiz Hava Eylem Planları	28
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	29
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	30
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	30
B. SU VE SU KAYNAKLARI	31
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	31
B.1.1. Yüzeysel Sular	34
B.1.1.1. Akarsular.....	34
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	36
B.1.2. Yeraltı Suları	37
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	38
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	40
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	43
B.3.1. Noktasal kaynaklar	43
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....	43
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	44
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	44
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	44
B.3.2.2. Diğer	44
B.4. DENİZLER	45
B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu.....	45
B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu	45
B.4.3. Acil Müdahale Planları	47
B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri	48
B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri	48
B.4.6. Deniz Çöpleri	49
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	49
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	49
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	50
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	50
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	53
B.5.2. Sulama.....	62
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	63
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	63
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	64

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	64
B.5.5. Rekreasyonel Su Kullanımı	65
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	65
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri.....	65
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	69
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi	69
B.6.4. Artırılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı	70
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ.....	70
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar.....	70
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi	71
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	72
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	72
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	73
C. ATIK	75
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	75
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	78
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ.....	78
C.3.1. Eğitimler.....	79
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	80
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı.....	81
C.4. AMBALAJ ATIKLARI.....	82
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	84
C.6. ATIK YAĞLAR.....	85
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	86
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	87
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER.....	87
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	88
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	90
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	90
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	91
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	91
C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları.....	91
C.13. TIBBİ ATIKLAR.....	92
C.14. MADEN ATIKLARI	92
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	93
- ÇEVRE İZİN VE LİSANS BELGE SORGULAMA.....	94
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI.....	95
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	95
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	95
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI.....	96
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	96
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	96
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	97
E.1. FLORA	97
E.2. FAUNA	99
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	103
E.3.1. Ormanlar.....	103

E.3.2. Milli Parklar	104
E.3.2.1. Altınbeşik Mağarası Milli Parkı	104
D.3.2.2. Beydağları Sahil Milli Parkı	105
D.3.2.3. Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı	107
D.3.2.4. Köprülü Kanyon Milli Parkı	108
D.3.2.5. Saklıkent Milli Parkı	109
E.3.3. Tabiat Parkları	110
D.3.3.1. İncekum Tabiat Parkı	111
D.3.3.2. Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı	112
D.3.3.3. Tekirova Tabiat Parkı	113
D.3.3.4. Mavikent Tabiat Parkı	113
E.4. ÇAYIR VE MERA	114
E.5. SULAK ALANLAR	114
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	115
E.6.1. Tabiat Anıtları	115
D.6.1.1. Aslan Ardicı Tabiat Anıtı	116
D.6.1.2. Dibek Sedir Ağacı Tabiat Anıtı	116
D.6.1.3. Gedelme Çınarı Tabiat Anıtı	116
D.6.1.4. Karamık Köyü Sediri Tabiat Anıtı	116
D.6.1.5. Koca Sedir Ağacı Tabiat Anıtı	116
D.6.1.6. Kocain Mağarası Tabiat Anıtı	116
D.6.1.7. Kocakatran Lübnan Sediri Tabiat Anıtı	117
D.6.1.8. Koç Sedir Tabiat Anıtı	117
D.6.1.9. Şah Ardıç Tabiat Anıtı	117
D.6.1.10. Zeytintaşı Mağarası Tabiat Anıtı	117
E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları	117
D.6.2.1. Alacadağ Tabiatı Koruma Alanı	118
D.6.2.2. Çıglıkara Tabiatı Koruma Alanı	118
D.6.2.3. Dibek Tabiatı Koruma Alanı	119
E.6.3. Anıt Ağaçlar	120
E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri	121
E.6.5. Doğal Sıt Alanları	129
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	133
F. ARAZİ KULLANIMI	134
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	134
F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	136
F.2.1. Çevre Düzeni Planı	136
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	136
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	137
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	137
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	139
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	141
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	142
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	142
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	143
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	143
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	145
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	145
I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	146
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	148

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri...	5
Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları.....	6
Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi	7
Çizelge 4 – 2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	7
Çizelge 5 – 2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	10
Çizelge 6 – 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler.....	15
Çizelge 7 - 2024 yılı Alanya istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	23
Çizelge 8 - 2024 yılı Kepez istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	24
Çizelge 9 - 2024 yılı Manavgat istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	24
Çizelge 10 - 2024 yılı Muratpaşa istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25
Çizelge 11 - 2024 yılı Muratpaşa istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25
Çizelge 12 - 2024 yılı Gazipaşa istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	26
Çizelge 13 - 2024 yılı Kumluca istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	26
Çizelge 14 - 2024 yılı Trafik istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	27
Çizelge 15 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri	29
Çizelge 16 - 2023 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	30
Çizelge 17 – Tamamlanan Bisiklet Yolları	30
Çizelge 18 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	30
Çizelge 19 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak.....	30
Çizelge 20 – Antalya İli Yerüstü ve Yeraltı Su Kaynakları Potansiyeli	31
Çizelge 21 – İlin akarsuları	34
Çizelge 22 – Antalya ilinin akarsularında bulunan balık çiftlikleri.....	35
Çizelge 23 - Mevcut göl ve göletler	36
Çizelge 24 - Antalya İlinde Mevcut Barajlar	36
Çizelge 25 – Yeraltı suyu potansiyeli.....	37
Çizelge 26 – Antalya ilinin yeraltı suyu potansiyeli	38
Çizelge 27 – 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları	40
Çizelge 28 – Antalya İlinde 2024 yılı Yüzey Suları Nitrat Değerleri	41
Çizelge 29 – Antalya İlinde 2024 yılı Yeraltı Suları Nitrat Değerleri.....	42
Çizelge 30 – Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi	45
Çizelge 31 – 2024 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı.....	48

Çizelge 32 – Denizlerde yer alan balık çiftlikleri.....	48
Çizelge 33 – Antalya İlinde 2024 Yılı Sulama Tesisleri.....	62
Çizelge 34 – Antalya İlinde Sulama Tesisleri Devir Durumu.....	62
Çizelge 35 – Bölge Devredilen Sulamalarda 2024 Yılında Uygulanan Sulama Sistemleri	63
Çizelge 36 – Antalya ilinde 2024 Yılı itibarı ile İşletmeye Açılmış HES Projeleri	64
Çizelge 38 –2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	67
Çizelge 38 – 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	69
Çizelge 39 – 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı.....	69
Çizelge 40 –2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu.....	70
Çizelge 41 –2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	72
Çizelge 42 – 2024 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	73
Çizelge 43 -2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları.....	73
Çizelge 44 - 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri.....	77
Çizelge 45–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi	78
Çizelge 46–2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri	80
Çizelge 47 –2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	81
Çizelge 48 –2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	82
Çizelge 49 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	82
Çizelge 50 – 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı.....	83
Çizelge 51 - 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	83
Çizelge 52 -2024 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*	85
Çizelge 53 –2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	86
Çizelge 54 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	86
Çizelge 55 –2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	87
Çizelge 56 –2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler.....	87
Çizelge 57 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	88
Çizelge 58–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	89
Çizelge 59 –.....İlde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet).....	90
Çizelge 60– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet).....	90
Çizelge 61 –2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler	91
Çizelge 62 –2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	91
Çizelge 63- 2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	91
Çizelge 64 – 2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı.....	92
Çizelge 65 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı	92
Çizelge 66 – 2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	93
Çizelge 67 – 2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı	93
Çizelge 68 – 2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*.....	94

Çizelge 69 –2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	95
Çizelge 70 –2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı	95
Çizelge 71–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi	96
Çizelge 72 – Antalya ili UBENİS Envanter Sonuçları.....	102
Çizelge 73 – Antalya ilinde bulunan Milli Parklar.....	104
Çizelge 74 – Antalya ilinde bulunan Tabiat Parkları	110
Çizelge 75 – Antalya ilinde bulunan Tabiat Anıtları.....	115
Çizelge 76 – Antalya ilinde bulunan Tabiat Koruma Alanları	117
Çizelge 77 – Arazi kullanım sınıflandırması.....	135
Çizelge 78 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*	137
Çizelge 79 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı*	139
Çizelge 80 – 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı*	139
Çizelge 81– 2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	139
Çizelge 82 - 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	142
Çizelge 83- 2024 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	143
Çizelge 84 –2024 yılında Antalya ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı.....	143
Çizelge 85- Antalya İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı.....	146

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1- 2024 yılında Alanya istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	15
Grafik 2- 2024 yılında Kepez istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	15
Grafik 3- 2024 yılında Manavgat istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	16
Grafik 4- 2024 yılında Muratpaşa istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	16
Grafik 5- 2024 yılında Serik istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	16
Grafik 6- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	17
Grafik 7- 2024 yılında Kumluca istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	17
Grafik 8- 2024 yılında Trafik istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	17
Grafik 9- 2024 yılında Kepez istasyonu PM _{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Grafik 10- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu PM _{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Grafik 11- 2024 yılında Kumluca istasyonu PM _{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Grafik 12- 2024 yılında Trafik istasyonu PM _{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik 13- 2024 yılında Kepez istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik 14- 2024 yılında Manavgat istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik 15- 2024 yılında Muratpaşa istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	20
Grafik 16- 2024 yılında Serik istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	20
Grafik 17- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	20
Grafik 18- 2024 yılında Kepez istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	21
Grafik 19- 2024 yılında Serik istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	21
Grafik 20- 2024 yılında Trafik istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	21
Grafik 21- 2024 yılında Manavgat istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	22
Grafik 22- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	22
Grafik 22- 2024 yılında Kepez istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	22
Grafik 24- 2024 yılında Manavgat istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	23
Grafik 25- 2024 yılında Trafik istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	23
Grafik 26 – 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	28
Grafik 27 – Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	47
Grafik 28 – 2022 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	50
Grafik 29 – Antalya İli Sulamaya Açılan Net Alan İle Sulanan Alan Karşılaştırması	63
Grafik 30 – Yıllar bazında su kullanımı	64
Grafik 31 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	65
Grafik 32 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	66
Grafik 33 – 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	71
Grafik 34 – 2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	72
Grafik 35 – 2023 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu	76
Grafik 36 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	79
Grafik 37 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	82
Grafik 38 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	83
Grafik 39 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	84

Grafik 40 – 2024 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	85
Grafik 41 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &	85
Grafik 42 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	88
Grafik 43 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	89
Grafik 44 - Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı	89
Grafik 45 – 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi .	90
Grafik 46 – IUCN Flora Tehlike Kategorileri	97
Grafik 47 – IUCN Fauna Tehlike Kategorileri	100
Grafik 48 – Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	134
Grafik 49 – 2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	138
Grafik 50– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	138
Grafik 51 – 2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı*	140
Grafik 52 – Antalya ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	142
Grafik 53- 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	143
Grafik 54- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı	144
Grafik 55- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı	144
Grafik 56- Antalya İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı	147

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM ₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl).....	4
Harita 2 - NEFES Yazılımı Antalya Merkez İlçeleri Görseli.....	5
Harita 3- Antalya ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri	14
Harita 4- Bölge Akarsu Havzaları	32
Harita 5- Batı Akdeniz Havzası.....	32
Harita 6- Antalya Havzası	33
Harita 7- Doğu Akdeniz Havzası	33
Harita 8 – Antalya Termessus (Kırkgöz) Kaynağı Koruma Alanı	54
Harita 9 – Duraliler Kaynakları Koruma Alanı	55
Harita 10 – Yemişpınarı-Kargılıçeşme Kaynağı Koruma Alanları	56
Harita 11 – Tekir Pınarı Kaynağı Koruma Alanları	57
Harita 12 – Gürkavak Kaynağı Koruma Alanları.....	58
Harita 13 – Boğaçayı Yer altı Suyu Kaynağı Koruma Alanları	59
Harita 14 – Doyran Kaynağı Koruma Alanları	60
Harita 15 – Aksu Çayı Yeraltısuyu Kaynağı Koruma Alanları.....	61
Harita 16 – Hedef Türlerce Zengin Habitatlar Haritası	103
Harita 17 – Özellikli Alanlar ve Korunan Alanlar Haritası.....	103
Harita 18 - Antalya ilinin Çevre Düzeni Planı	136

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1- Mavi bayraklı plaj görüntüsü.....	47
Resim 2 – Likya salebi (Ophrys Lycia) (Foto: İ.G.DENİZ)	98
Resim 3 – Kaya çiğdemi (Crocus wattiorum) (Foto: İ.G.DENİZ)	98
Resim 4 – Güzel Karanfil (Dianthus calcephalus) (Foto: İ. G. DENİZ)	99
Resim 5- Kervançulluğu (<i>Numenius arquata</i>)	101
Resim 6 - Altınbeşik Mağarası Milli Parkı	105
Resim 7 - Beydağları Sahil Milli Parkı	106
Resim 8 - Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı	107
Resim 9 - Köprülü Kanyon Milli Parkı	109
Resim 10 - Saklıkent Milli Parkı.....	110
Resim 11 - İncekum Tabiat Parkı.....	111
Resim 12 - Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı	112
Resim 13 - Tekirova Tabiat Parkı	113
Resim 14 - Mavikent Tabiat Parkı	114
Resim 15 - Avlan Gölü Sulak Alan.....	115
Resim 16 - Alacadağ Tabiatı Koruma Alanı	118
Resim 17 - Çıglıkara Tabiatı Koruma Alanı	119
Resim 18 - Dibek Tabiatı Koruma Alanı	119
Resim 19 - Anıt Ağaç.....	120
Resim 20 – Damlatış Mağarası.....	120
Resim 21 - Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi.....	123
Resim 22 - Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi - I	125
Resim 23 - Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi - II	125
Resim 24 - Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi - III.....	126
Resim 25 – Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi - I.....	127
Resim 26 – Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi - II	127
Resim 26 – Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi - I	128
Resim 26 – Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi - II.....	128
Resim 29 – Alanya Kalesi.....	129
Resim 30 – Saklıkent Konyanı	129
Resim 31 – Gelidonya Feneri.....	130
Resim 32 – Kaş – Kaputaj Plajı	130
Resim 33 – Kemer – Çıralı Sahili	131
Resim 34 – Düden Şelalesi (Muratpaşa)	131
Resim 35 – Düden Şelalesi (Kepez).....	132
Resim 36 – Köprülü Kanyon - I	132
Resim 36 – Köprülü Kanyon - II.....	133
Resim 38 – Bisiklet Turu Etkinliği	148
Resim 39 – Yelken Yarışması ve Çöp Toplama Etkinliği	149
Resim 40 – Parmak Boyama ve Kağıt Katlama Etkinliği	150
Resim 41 – Çölleşme, Kuraklık ve Sıfır Atık Eğitimi	150
Resim 42 – Kuraklığa Dayanıklı Bitki Dikimi Etkinliği.....	151
Resim 43 – Çevre Hizmet Ödülleri Ödül Töreni	151
Resim 44 – Atık Malzemelerden Tasarım Yarışması Etkinliği.....	152
Resim 44 – Takas Kütüphanesi	152

GİRİŞ

Genel Bilgiler: Antalya ilimiz tarihi güzellikleri, doğası ve kültürel zenginliği ile Türkiye'nin en gelişmiş turizm şehirlerinden birisidir. Güzel coğrafi yapısı ve uygun iklim koşulları ile Nisan ayından kış aylarının başına kadar tüm yerli ve yabancı turistler için en ideal tatil fırsatlarını sunan şehir, 24 saat canlı bir yapıya sahiptir. Milli parkları, zengin tarihi kalıntıları ve ödüllü marinası ile Akdeniz'in incisi durumundaki Antalya, ilçeleri ve tatil merkezleri ile Türk turizminin en önemli kenti durumundadır.

Nüfusu: 20.723 km² yüzölçümüne sahip Antalya ilinin 2024 yılı itibari ile nüfusu bir önceki yıla göre % 1,0096 oranda artış göstererek 2.722.103 olmuştur.

İklimi: Akdeniz ikliminin hâkim olduğu Antalya'da, kışlar ılıman ve yağışlı, yazlar ise sıcak ve kurak geçer.

Coğrafi Konumu: Antalya ili, Türkiye'nin güneyinde, merkezi Akdeniz kıyısında olan bir turizm merkezidir. Kuzeyinde; Burdur, Isparta, Konya, doğusunda; Karaman, Mersin, batısında; Muğla illeri vardır. Güneyi, Akdeniz ile çevrelenmiştir. Türk Rivierası Antalya kıyılarının uzunluğu 640 km'yi bulur.

Antalya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde; Akseki, Aksu, Alanya, Demre, Döşemealtı, Elmalı, Finike, Gazipaşa, Gündoğmuş, İbradı, Kaş, Kemer, Kepez, Konyaaltı, Korkuteli, Kumluca, Manavgat, Muratpaşa ve Serik olmak üzere toplam 19 İlçe Belediyesi bulunmaktadır.

Tarihçe: Antalya adını kurucusu, Bergama Kralı II. Attalos'dan alır. Attalos'a atfen Attalia adını alan kente Türkler önce Adalya daha sonra da Antalya adını verirler.

Yapılan arkeolojik kazılarla Antalya ve bölgesinde günümüzde 40 bin yıl önce insanların yaşadığı kanıtlanmıştır. Antalya'nın 27 km. kuzeybatısında, Yağcılar sınırları içindeki Karain Mağarasında bulunan kalıntılar Paleolitik, Mezolitik, Neolitik ve bronz çağlarına aittir.

M.Ö. 2000 yılından bu yana bölge, sırası ile Hitit, Pamphylia, Lykia, Kilikya gibi kent devletleri, Pers, İskender, Antigonos, Ptolemais, Selevko, Bergama Krallığı egemenliklerini tanımıştır. M.S. 7. yüzyıldan sonra bölge Selçuklular ile Bizanslılar arasında sık sık el değiştirmiş, 1207 yılında Selçukluların eline geçmiştir. Bunu Tekelioğulları, Osmanlılar, Karamanoğulları, sonra tekrar, Osmanlı egemenlikleri izlemiştir.

Turizm: Antalya, Türkiye'de İstanbul'la birlikte turizmin lokomotifi konumundadır. Dört mevsimde de turizm olanaklarının ve tesislerinin olduğu bir ildir. Kültür turizmi başta olmak üzere deniz, spor, sağlık, kış, kongre, yayla, mağara, kamp ve inanç turizmi yapılabilmekte bu turizm seçenekleri için tesisler bulunmaktadır.

Sanayi: Turizm ve tarımın ön plana çıkması nedeniyle sanayi alanında Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. En önemli sanayi alanları arasında; Organize Sanayi Bölgesi, 1 adedi faal, 1 adet henüz faaliyete başlamamış) Serbest Bölge, Küçük Sanayi Siteleri (16 ad.), Teknoloji Geliştirme Bölgesi (2 ad., 1 adedi faal) ve Sanayi Odaları (4 ad.) gelmektedir.

Ulaşımı: Karayolu, havayolu ve denizyolu ile ulaşım sağlanmaktadır. Antalya'da, Fraport TAV Antalya Havalimanı ve Gazipaşa-Alanya Havalimanı olmak üzere iki adet havalimanı bulunuyor.

İl Müdürlüğü Yapısı: İl Müdürlüğümüz, Meltem Mahallesinde bulunan 17.235,71 m²'lik kampüs alanında, 9.150 m²'lik kapalı alana sahip 2 ayrı hizmet binası ile Kızıltoprak Mahallesinde 6.503 m²'lik araziye sahip 2. bir kampüs alanında hizmet vermektedir. Bu alanda 1.440 m² idari hizmet binası ve 1.600 m² lojman olmak üzere, 4.155 m²'lik kapalı alanın 1.115 m²'lik kısmı depo mahiyetindedir. Meltem mahallesinde bulunan kampüs alanında 11.000 m²'lik kapalı alana sahip ilave bir adet hizmet binası yapım işi devam etmektedir.

Bakanlık Taşra Teşkilatının Yapısı ve Görevleri kapsamında B tipi il teşkilatları arasında yer alan İl Müdürlüğümüzün Çevre Bölümü; ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü ve Çevre Yönetimi ve Denetimden Sorumlu Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube müdürlüğünden oluşmaktadır. ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğünde 19 personel, Çevre Yönetimi ve Denetimden Sorumlu Şube Müdürlüğünde 21 personel olmak üzere toplam 40 personel, 2 Şube Müdürü ve 1 İl Müdür Yardımcısı ile çalışmalarına devam etmektedir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge 1’de verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan “Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirletici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı

verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hem ulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespiti için kullanılmaktadır.

Harita 2 - NEFES Yazılımı Antalya Merkez İlçeleri Görseli
(nefes.csb.gov.tr, 2025)

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri 81 ilimiz için ortaya konulmaktadır.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmalar 81 ilimizde yaygınlaştırılmıştır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak hava kalitesi tahmin sonuçlarını üretmektedir.

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	

NO ₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _x	yıllık -vegetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m ³)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşıği

U: Uyarı Eşıği

Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 – 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4 – 2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİDİM, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	1	4
Atık Yakma		
Cam		
Çimento		
Enerji	1	2 (+2 pasif)
Gıda		
Gübre		
Kağıt		
Kimya		
Kireç		
Lastik		
Maden	1	1
Metalurji		
Otomotiv		
Rafineri		
Şeker		
Tekstil		
Jeotermal Enerji (JES)		
TOPLAM	3	7

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı'nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden – (<https://sim.csb.gov.tr/>) elde edilmiştir.

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM 'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM_{10} -10 μm 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 μm 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} 'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nın global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışıın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NOX (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NOX, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

İlde gerek evsel ısınmada, gerekse sanayide ve araçlarda kullanılan yakıt miktarları ve cinsi aşağıdaki bilgiler doğrultusunda ilgili kurum/kuruluşlardan toplanarak çizelgelere işlenir. Ayrıca konuya ilişkin gerekli yorumlar çizelgelerinin altına yazılmalıdır.

Çizelge 5 – 2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları

(Antalya Gümrük Müdürlüğü, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi	Ferrokrom Üretimi	Taşkömüründen Elde Edilen Kok veya Semikok	20.889,081*		4.727.220		
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut	7.020,00**			110.219.287			

*: Antalya Gümrük Müdürlüğünden ülkemize giriş yapan tamamı il dışında kullanılan 15.501,66 ton Katı Yakıt (Kalsine Edilmiş Petrol Koku) ve İlimizde kullanılan 20.889,081 ton Katı Yakıt (Taşkömüründen Elde Edilen Kok veya Semikok) ithalatına Uygunluk Belgesi düzenlenmiştir.

**Antalya Büyükşehir Belediyesi (Muratpaşa, Konyaaltı, Kepez, Aksu ve Döşemealtı İlçeleri - analizi yapılan katı yakıt miktarı)

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Evsel Isınma Kapsamındaki Mevcut Çalışmalar:

Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında katı yakıtların denetimi ile ilgili olarak Bakanlığımızca 2006 yılında Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda, 2022 yılı içerisinde, Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından “Hava Kalitesinin Korunması ve Yakıt İyileştirme Programı” doğrultusunda katı yakıtın (kömür) ısınma, üretim vb. amaçlı kullanımlarında temin, satış, dağıtım, tüketim, denetim ve hava kalitesinin korunmasına yönelik tedbirler 22.12.2014 tarih ve 14/04 no’lu İl Mahalli Çevre Kurulu kararı çerçevesinde yürütülmektedir.

Antalya Büyükşehir Belediyesince İlimizde hava kalitesinin korunmasına yönelik yapılmış ve yapılacak çalışmaları değerlendirmek ve uygulamaya yönelik yaptırımcı tedbirleri belirlemek için Valilik Makamı tarafından alınan kararlar doğrultusunda yıl boyunca faaliyetler yürütülmektedir.

İlimizde “Hava Kalitesinin Korunması ve Yakıt İyileştirme Programı” için İl Mahalli Çevre Kurul Kararları ile oluşturulan Katı Yakıt (kömür) ve ısınma, üretim vb. amaçlı kullanımlarında temin, satış, dağıtım, tüketim, denetim ve Hava Kalitesinin Korunması ile ilgili tedbirler her kış sezonu için 22/12/2014 tarih ve 14/04 nolu İl Mahalli Çevre Kurulu Kararınca yürütülmektedir.

Yürürlükteki İl Mahalli Çevre Kurul Kararında, Hava Kalitesinin Korunması ve Yakıt İyileştirme Programı Kapsamında belirlenen esas ve usuller doğrultusunda her türlü yetki, sorumluluk ve koordine görevleri tarafımızca yürütülmüştür.

Hava Kalitesi Kontrol Faaliyetleri:

Isınma amaçlı kullanılmak üzere getirilen katı yakıtların İlimiz kriterlerine uygun olup olmadığının denetlenmesi için; temin, satış, tüketim aşamasında yapılan denetimlerden alınan katı yakıt numunelerinin analiz ve kontrolünü sağlamak için yapılan çalışmalardır.

Gerek denetimler gerekse temin aşamasında alınan kömür numunelerinin gerekli analizleri Hava Kirliliği Kontrol Merkezinde Laboratuvarında yapılmakta, yürürlükteki İl Mahalli Çevre Kurulu Kararlarında belirtilen kömür kriterlerine uygun bulunan kömürlerin satış ve kullanımına izin verilirken, kalitesiz ve izinsiz temin edildiği, satıldığı ya da kullanıldığı tespit edilen kömürler için yasal işlemler uygulanmaktadır.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Çevre Sağlığı Şubesi Müdürlüğü kontrolünde 2009 yılında yapılan akreditasyon çalışmaları kapsamında Y-07/186/2013 nolu belge ile kömür analizleri için; numune hazırlama, toplam nem, toplam kükürt, ısı değeri parametrelerinde T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRE YÖNETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'N' den ÇEVRE ÖLÇÜM VE ANALİZLERİ YETERLİLİK BELGESİ Hava Kirliliği Kontrol Merkezi Laboratuvarı tarafından alınmıştır. Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından AB-0421-T belge nosu ile TS EN ISO / IEC 17025 Standart Akreditasyon Belgesi alınmıştır.

Hava Kirliliği Kontrol Merkezi yakıt analiz çalışmaları ile mücavir alan dışı ilçelerde ve yakın iller tarafından da getirilen katı yakıtlar ile bir bölge laboratuvarı olma pozisyonundadır.

Yanma ve Yakma Sistemlerinin Kontrol Çalışmaları

İlimizde yakma sistemleri olarak kullanılan kalorifer, buhar kazanları ve merkezi ısıtma sistemlerinde tam yanmanın sağlanması, yakım kurallarına uyulması amacıyla kış dönemi boyunca yürütülen çalışmalardır.

Denetimler esnasında:

- Kullanılan yakıt cinsi ve miktarı
- Yakıtın uygunluk belgesi
- Yakıcının Ateşçi Eğitim Belgesi
- Yakımın tekniğine uygun olarak yapılması
- Yakım kurallarına uyularak yakımın devamlılığının sağlanması
- Yakım saatlerine ve sıcaklık kurallarına uyulması
- Yakma sistemlerine ait donanımın yeterliliği
- Isı İzolasyonları
- Baca temizliği
- Kazan dairesinin havalandırılmasının yeterliliği, bakım ve temizliği
- Yakıt depolarının uygunluğu
- Emniyet tedbirlerinin yeterliliği
- Buhar kazanlarında basınç test sonuçları vb. hususlara dikkat edilmektedir.

Hava kalitesinin bozulmasında etken olan açık alanlarda soba ve seralarda atık malzemelerin (lastik, yanık yağ, kablo, çöp, bakalit vb.) yakılmasını önlemek, hava kirliliği ile ilgili şifahi ve yazılı şikayetleri değerlendirmek amacıyla genel denetim çalışmaları sürekli devam etmektedir.

Bu denetimler esnasında; sözlü ve yazılı şikayetler yerinde değerlendirilmiş, katı yakıt (kömür) bayilerin depo ve satış yerlerinde denetim yapılmaktadır. Oteller, fırınlar, hamamlar, mandıralar başta olmak üzere Sanayi Sitesinde bulunan hurdacılar, lastik kaplamacıları vb. işyerleri denetlenmiştir. Kış dönemi boyunca hava kalitesinin korunması ve yakıt iyileştirme programı kapsamında yapılan çalışma ve uygulamalarla ilgili kamuoyunu bilgilendirmek açısından basın aracılığı ile dönem öncesi gerekli duyurular yapılmış, yakım kuralları ile ilgili bilgilendirme broşürü dağıtılmış, toplu taşıma araçlarında soba yakma teknikleri ve baca temizliğine yönelik olarak animasyon çalışmaları yapılmıştır.

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

İlimizde Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili Bakanlık Genelgesi çerçevesinde 2020-2024 yılı Temiz Hava Eylem Planı hazırlanmıştır. Eylem planı kapsamında ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ile yürütülen çalışmalara ilişkin veriler 6 aylık periyotlarla Bakanlığımızın Temiz Hava Eylem Planı İzleme (THEP-İZ) sistemine girilmektedir. Eylemler; evsel ısınma, ulaşım, sanayi tesisleri, atık yönetimi ile eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları alt başlıklarında oluşturulmuştur.

A.3.1.1. Evsel Isınma

- İlimize girişi yapılacak her tür katı yakıtın izinli üretici/ithalatçı/dağıtıcı tarafından getirilmesi, izinli firmalar tarafından satılmasının sağlanması, bu yöntemle kaçak yakıtın ile girişi ve satışının önüne geçilmesini sağlanmasına yönelik denetimlere devam edilmesi
- İlimize girişi yapılacak her tür katı yakıtın izinli üretici/ithalatçı/dağıtıcı tarafından getirilmesi, izinli firmalar tarafından satılmasının sağlanması,
- Binalarda enerji tasarrufu için standartlara uygun ısı yalıtımı yapımının teşvik edilerek yaygınlaştırılmasının sağlanmasına devam edilmesi,
- Binalarda ısınma amaçlı daha temiz yakıt kullanımının teşvik edilmesi
- Sürekli olarak hava kalitesini iyileştirmek için halkın bireysel olarak yapabilecekleri faaliyetler ile ilgili bilgilendirme materyallerinin (broşürler, posterler, ile ilgili web sayfası gibi materyallerin) hazırlanmasına devam edilmesi.

A.3.1.2. Ulaşım

- Toplu taşımanın özendirilmesi ve toplu taşımayı cazip hale getirecek (ulaşımın hızlı ve konforlu olmasını sağlayarak) tedbirlerin alınmasına devam edilmesi
- Belediye ve Özel Halk otobüsleri ile dolmuş ve taksilerde egzoz emisyon kontrollerinin artırılması ve daha yeni ve temiz yakıt kullanan araçların kullanımının sağlanarak eski ve kirlletici özelliği yüksek araçların şehir içinde kullanımının kısıtlanmasının sağlanmasına devam edilmesi,
- Kent merkezinde hava kirliliği yüksek olan bölgelerde bazı caddelerin araç trafiğine kapatılması
- Şehir içinde, kent sakinlerinin güvenli bir şekilde kullanabileceği bisiklet yollarının oluşturulmasına devam edilmesi, mümkün olan mevcut yollarda ve yeni imar planı yapılacak

yollarda vatandaşların egzoz emisyonlarından etkilenmemesi için yol kenarlarında ağaçlandırmaların yapılması

- İmar planı çalışmalarında bisiklet yollarının planlanması, Bisiklet park yerlerinin yapılması, Kent merkezinde ortak kullanımı olan ücretli bisikletlerin bulundurulması
- Trafiği yoğun caddelerde yeşil dalga sisteminin uygulanmasının sağlanması, trafik ışık kontrolleri (sinyalizasyon) trafik ışık kontrollerinin (sinyalizasyon) iyileştirilmesi ve trafiğin yoğun caddelerde yeşil dalga sisteminin uygulanmasının sağlanmasına devam edilmesi,
- Tramvay ağının genişletilmesi, farklı ulaşım modlarının birbiri ile uyumlu hale getirilmesine devam edilmesi
- Sürekli olarak egzoz emisyon ölçüm yetkisi alan özel firmaların yerinde denetlenmesine devam edilmesi ve Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi üzerinden ölçüm yetkisi olan firmaların kontrol edilmesi

A.3.1.3. Sanayi Tesisleri ve Seralar

- Yerleşim içinde faaliyet gösteren fırın ve fırınlı lokantalarda kullanılan yakıtlarla ilgili denetimlere yoğun şekilde devam edilmesi,
- Hava emisyonu konulu Çevre İznine tabi olan ancak Çevre İzni olmayan işletmelerin belirlenmesi ve emisyon konulu Çevre İzni almalarının sağlanmasına devam edilmesi
- İşletmelere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken işletmelerin Çevre İzni kapsamında almaları gereken izinlerin sorgulanmasına devam edilmesi,
- Seralarda kullanılan katı yakıtların denetiminin sağlanması,
- Seraların ısıtılmasında temiz enerji kaynaklarının kullanılmasının teşvik edilmesi,

A.3.1.4. Atık Yönetimi ve Şehir Planlaması

- Katı atık depolama sahalarından kaynaklanan emisyonların kontrol altına alınmasına devam edilmesi
- Şehrin yerleşim planlamasında, hava sirkülasyonunu sağlayacak alanlar ile ormanlık ve yeşil alanların yaygınlaştırılmasının sağlanmasına devam edilmesi
- Şehir planlamasının çevresel etkiler de dikkate alınarak yapılması, özellikle meteorolojik şartlar ve hakim rüzgar yönü dikkate alınarak kent planlamasında hava/rüzgar koridorlarının oluşturulması, ayrıca, imarsız alanlara yapı inşasının engellenmesine devam edilmesi
- Kent içinde yutak alan niteliği olabilecek şekilde kent parkları ve yeşil sakin alanların artırılması, (küçük ve daha büyük alanlar, yürüyüş ve bisiklet yolları ile bağlantı kurulması), var olanlarının kalitesinin yükseltilmesi
- İl genelinde mesire yeri ve kent ormanlarının sayısının talep ve ihtiyaç durumuna göre artırılması, mesire yeri ve kent ormanları yapılırken nüfusun yoğun olduğu yerleşimlere yakın uygun alanların belirlenmesine devam edilmesi

A.3.1.5. Eğitim, Bilinçlendirme ve Yenilikçi Yaklaşımlar

- Halkın hava kalitesini artırmaya yönelik bireysel faaliyetler konusunda bilgilendirilmesi.

- Sürekli olarak hava kalitesini iyileştirmek için halkın bireysel olarak yapabilecekleri faaliyetler ile ilgili bilgilendirme materyallerinin (broşürler, posterler, eko-sürüş yöntemleri ile ilgili web sayfası gibi materyallerin) hazırlanmasına devam edilmesi
- Kalorifer kazanlarının tekniğine uygun yakılması ve kazan bakımı işlerinde çalışacaklar için “Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kursları”nın belli periyotlarla düzenlenmesi
- Uzun mesafeli toz taşınımından kaynaklanabilecek olası hava kirliliği ile ilgili olarak bilgi paylaşımının sağlanması ve değerlendirmelerin yapılması
- Özellikle hava kalitesinden en çok etkilenebilecek olan incinebilir gruplardan çocukların ve yaşlıların bu kapsamda farkındalıklarının artırılmasına yönelik eğitimlerin verilmesi ve ilgili mercilerin bu kapsamda koordineli çalışmalarına devam etmesi
- İlimizde hava kalitesini iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası ölçekte projelerin geliştirilebilmesi için yerel idareler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ile koordineli çalışmaların yürütülmesi
- Akıllı ve sürdürülebilir şehir stratejilerine uygun altyapı ve yazılımların hava kalitesi ile entegrasyonunu sağlayabilecek çalışmaların yapılması

A.4. Ölçüm İstasyonları

Antalya ilinde 8 adet Hava Kalitesi İzleme (HKİ) istasyonu mevcuttur. İstasyonların yerleri ve tipleri ile ölçülen parametreler Tablo A.6 da verilmiştir. İstasyonlar ilimizde başta merkez İlçeler (Serik, Muratpaşa ve Manavgat) olmak üzere toplam 8 ilçede sürekli hava kalitesi ölçümü yapmaktadır. Söz konusu istasyonlar Harita 3 de verilmiştir.

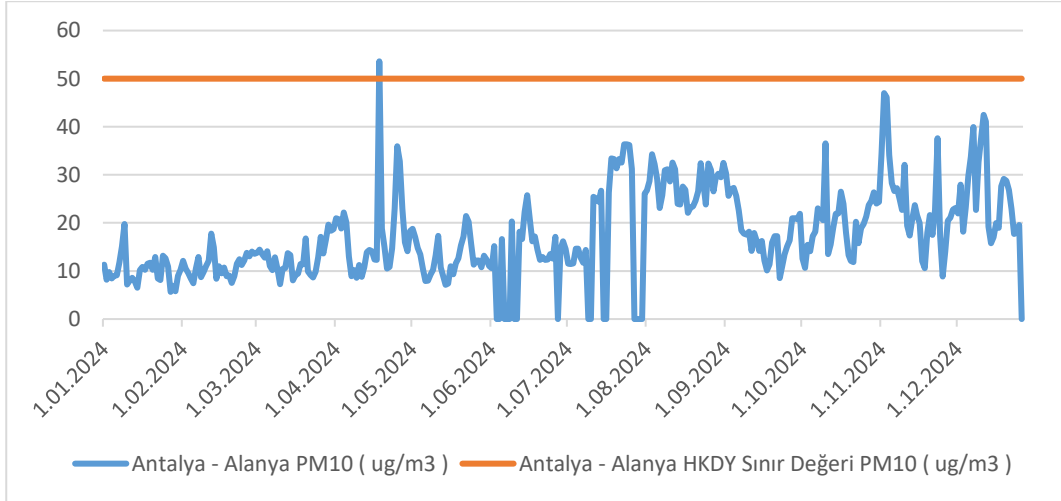
Harita 3- Antalya ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

İstasyonlarda ölçümü yapılan parametrelere (PM₁₀, SO₂, CO, NO, NO₂, NO_x ve O₃) ilişkin 2024 yılı günlük ortalama değer grafikleri GrafikA1-A28 arasında verilmiştir.

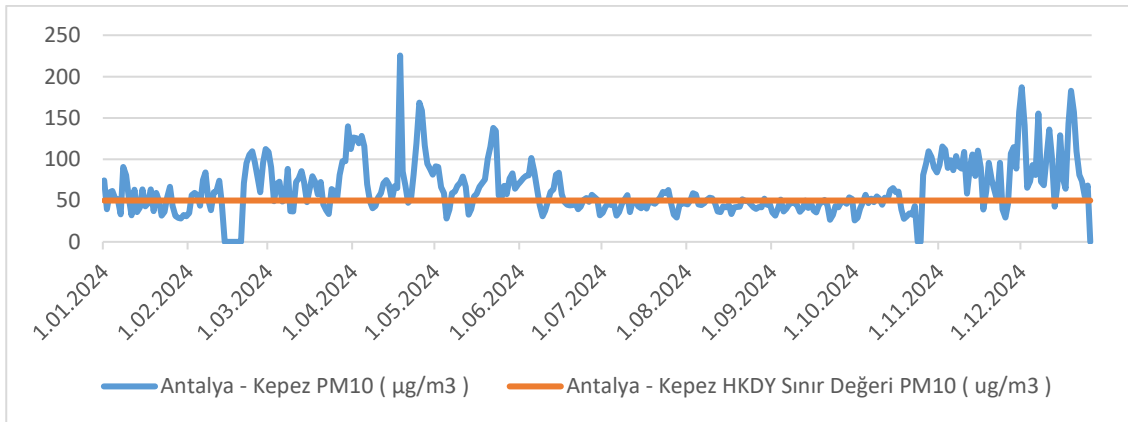
Çizelge 6 – 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

İSTASYON YERLERİ			İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLETİCİLERİ							
SIRA NO:	İL	YER	TİP	PM ₁₀	PM _{2.5}	SO ₂	NO	NO _x	NO ₂	O ₃	CO
1	Antalya	Antalya	Trafik	X	X	--	-	-	-	X	X
2	Antalya	Kepez	Isınma	X	X	X	-	-	-	X	X
3	Antalya	Muratpaşa	Isınma	X	-	X	-	-	-	-	-
4	Antalya	Kumluca	Sanayi	X	X	X	-	-	-	-	X
5	Antalya	Serik	Isınma	X	-	X	-	-	-	-	X
6	Antalya	Manavgat	Isınma	X	-	X	X	X	X	X	-
7	Antalya	Alanya	Isınma	X	-	-	-	-	-	-	-
8	Antalya	Gazipaşa	Arka plan	X	X	X	-	-	-	X	-

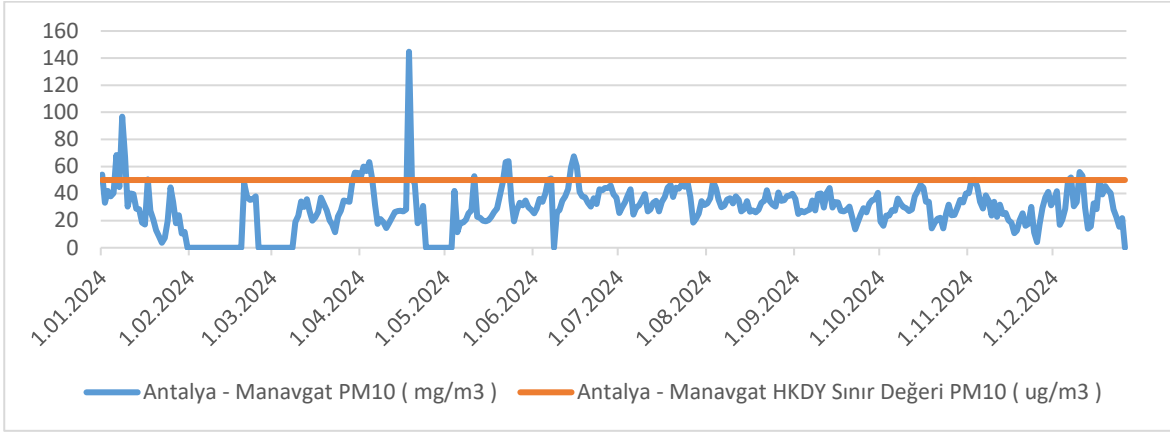
(havaizleme.gov.tr, 2025)

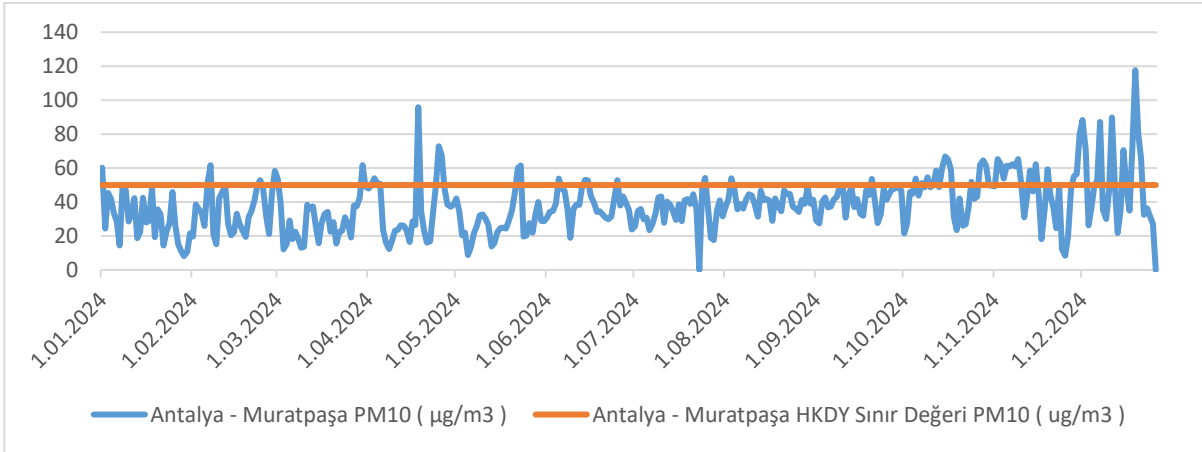
Grafik 1- 2024 yılında Alanya istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

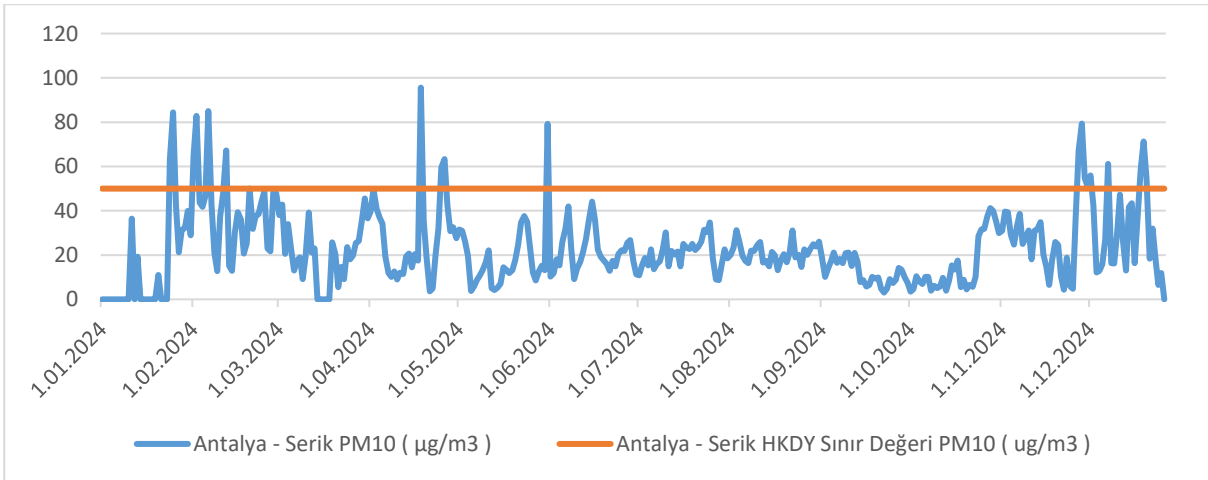
Grafik 2- 2024 yılında Kepez istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

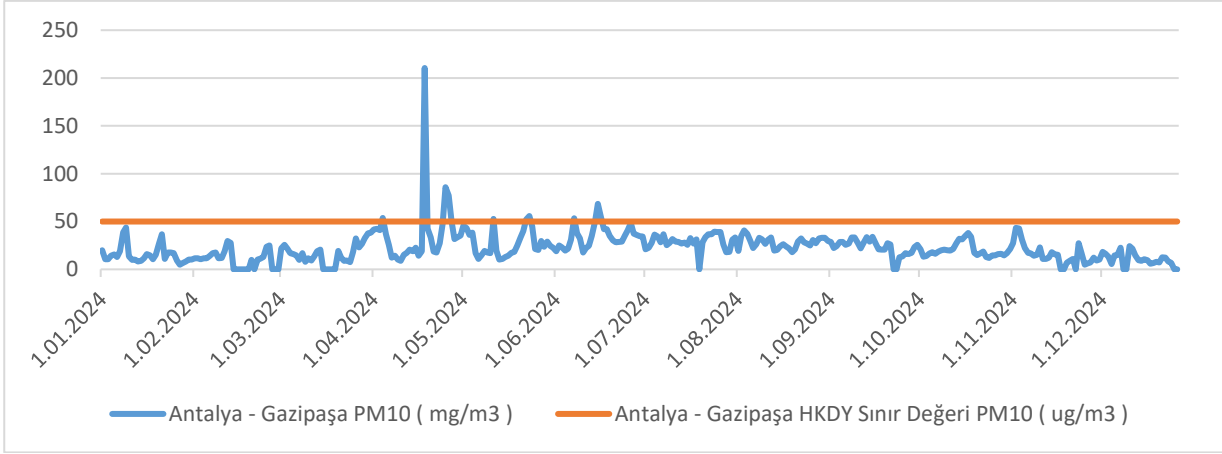
Grafik 3- 2024 yılında Manavgat istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

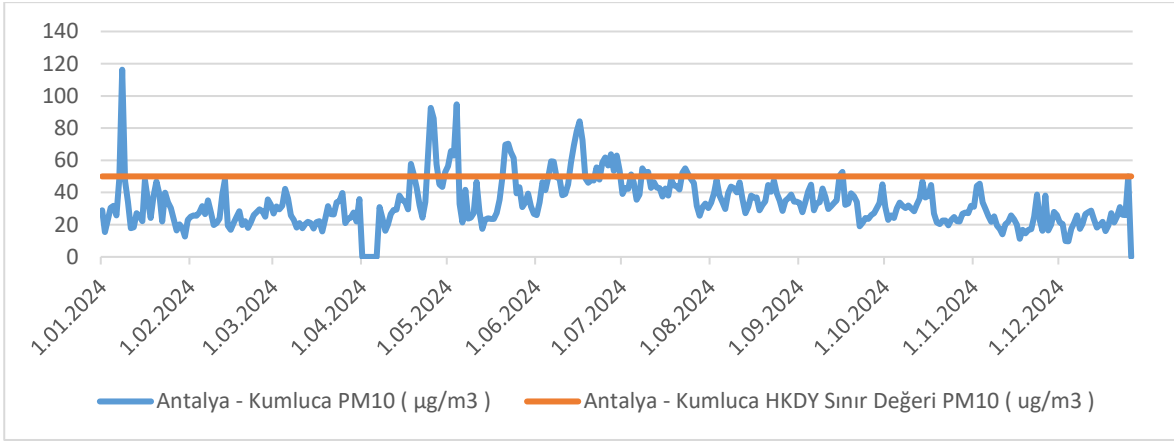
Grafik 4- 2024 yılında Muratpaşa istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

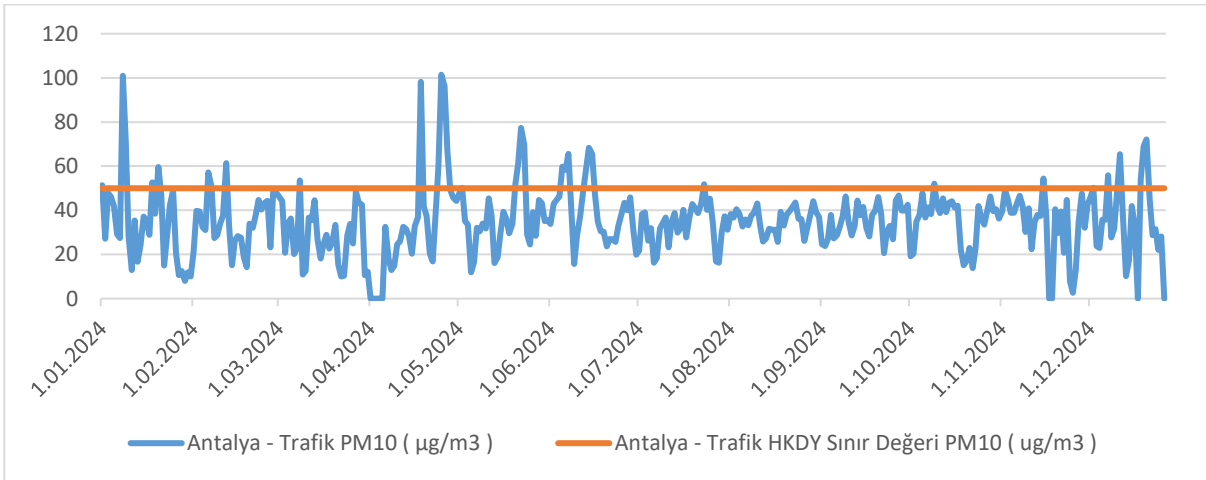
Grafik 5- 2024 yılında Serik istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

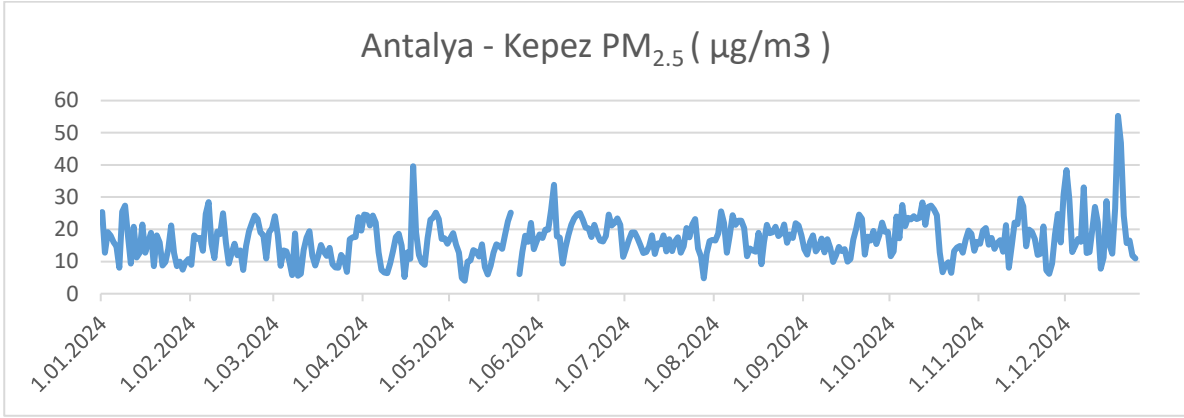
Grafik 6- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

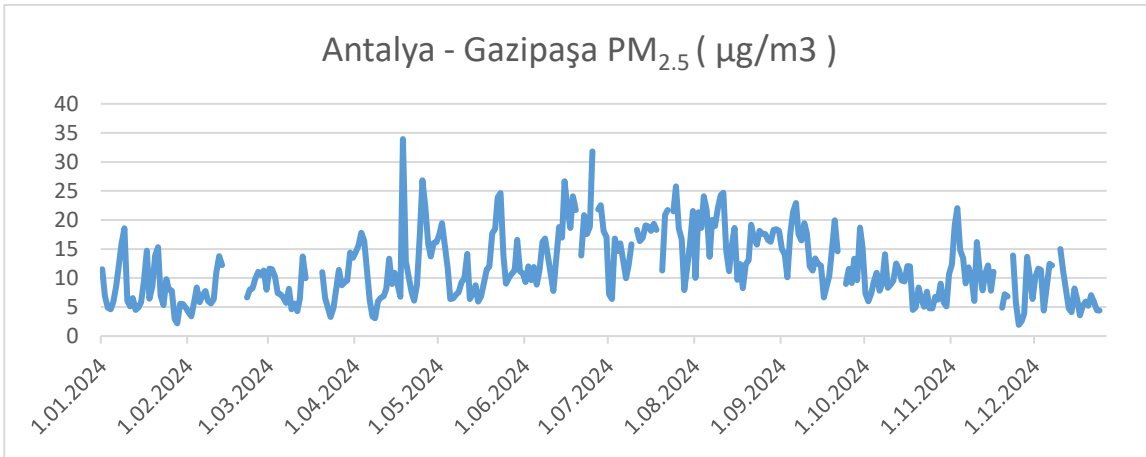
Grafik 7- 2024 yılında Kumluca istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

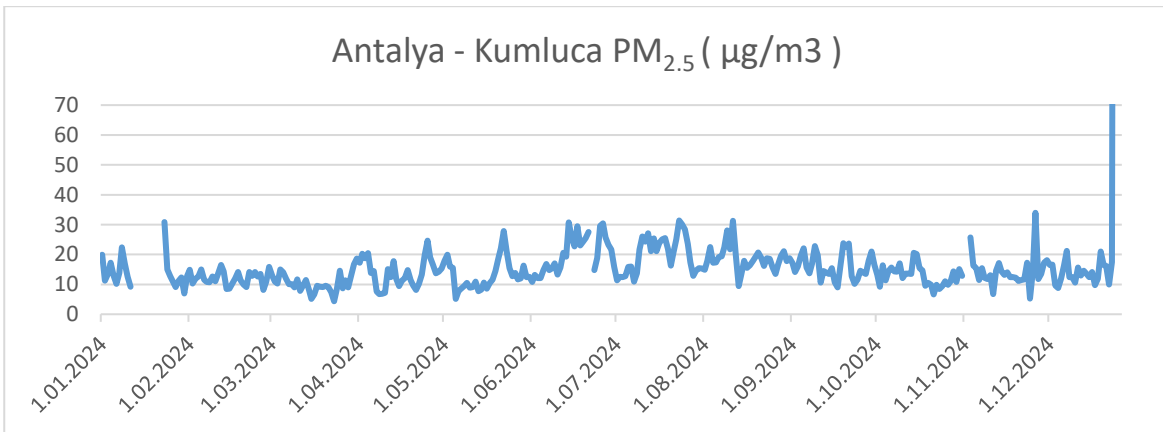
Grafik 8- 2024 yılında Trafik istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

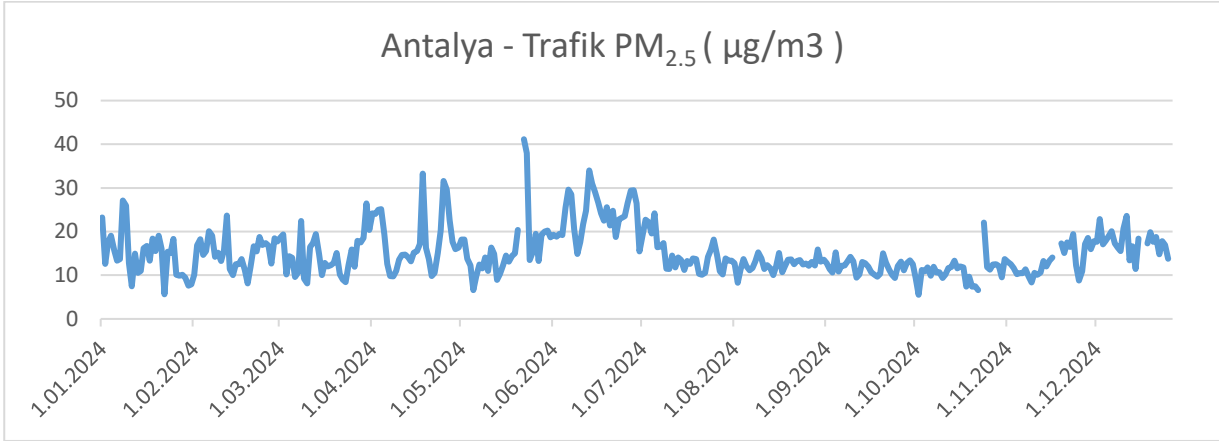
Grafik 9- 2024 yılında Kepez istasyonu PM_{2,5} parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

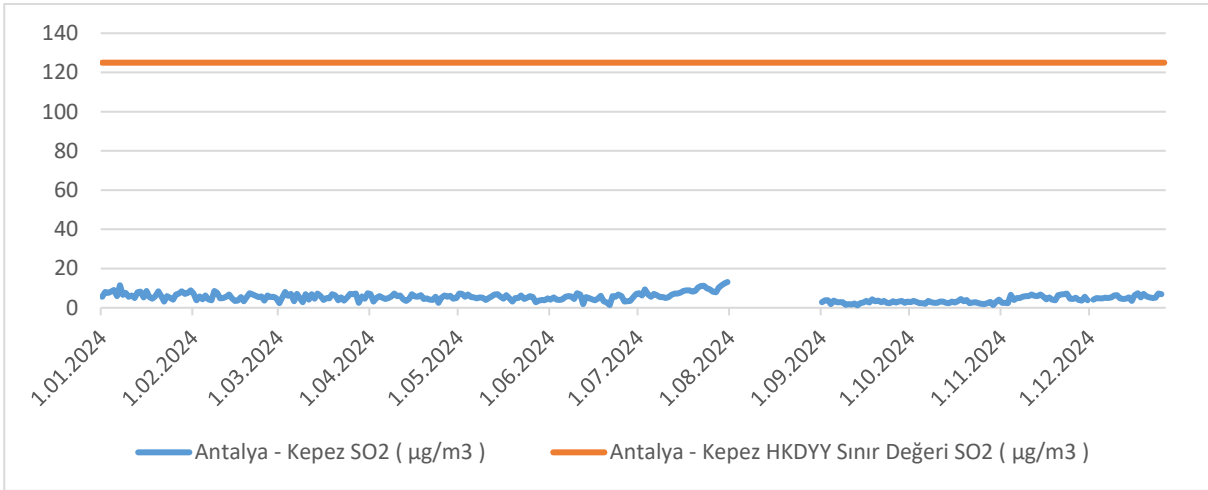
Grafik 10- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu PM_{2,5} parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

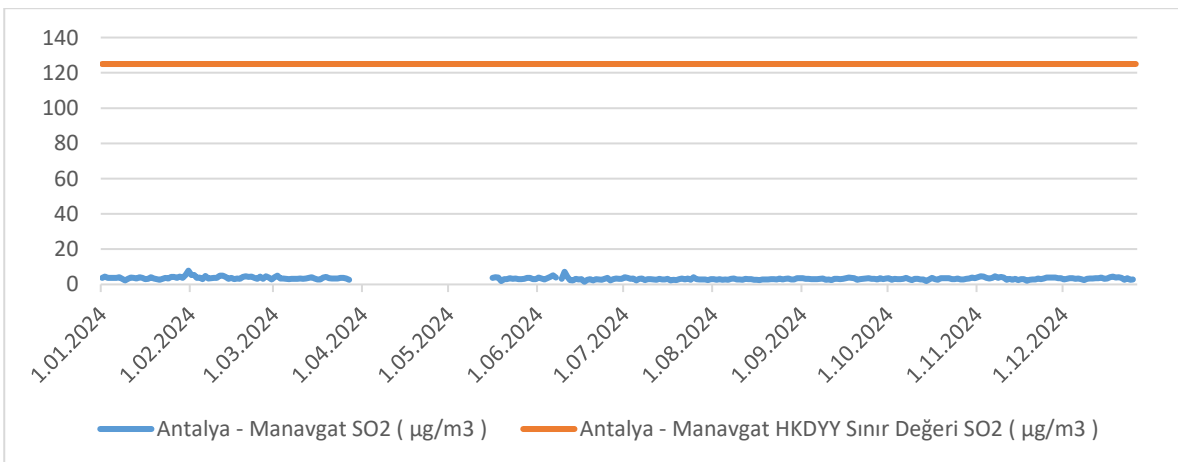
Grafik 11- 2024 yılında Kumluca istasyonu PM_{2,5} parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

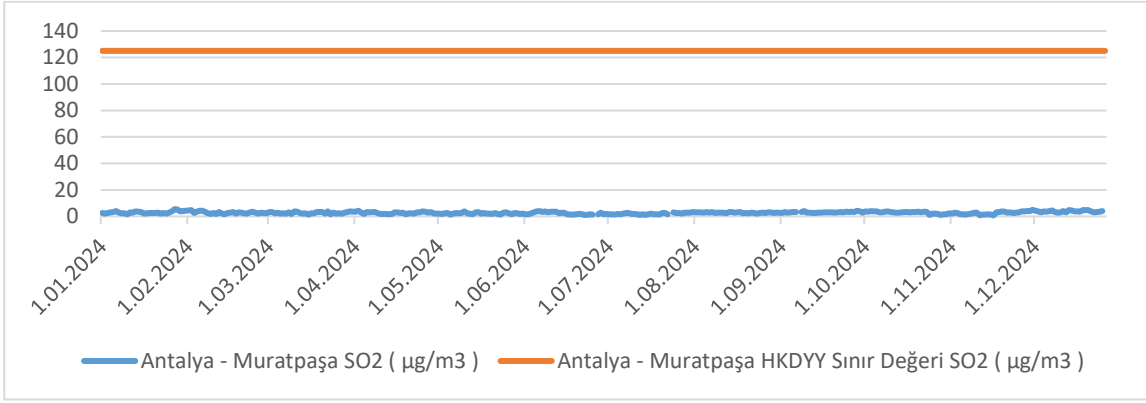
Grafik 12- 2024 yılında Trafik istasyonu PM_{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

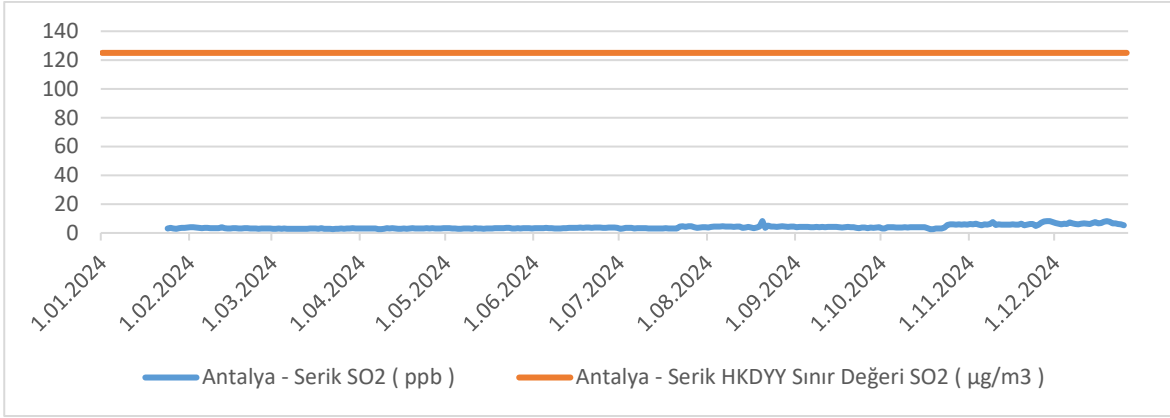
Grafik 13- 2024 yılında Kepez istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

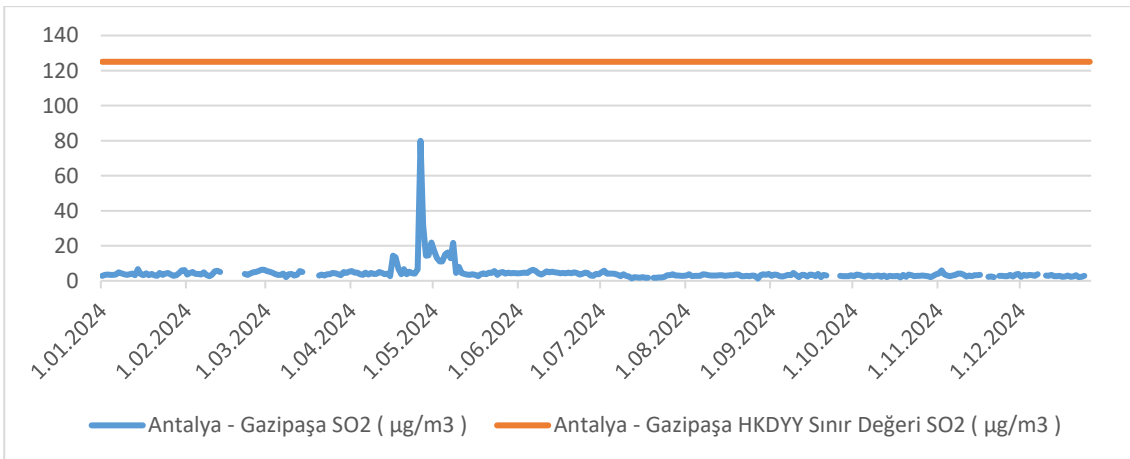
Grafik 14- 2024 yılında Manavgat istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

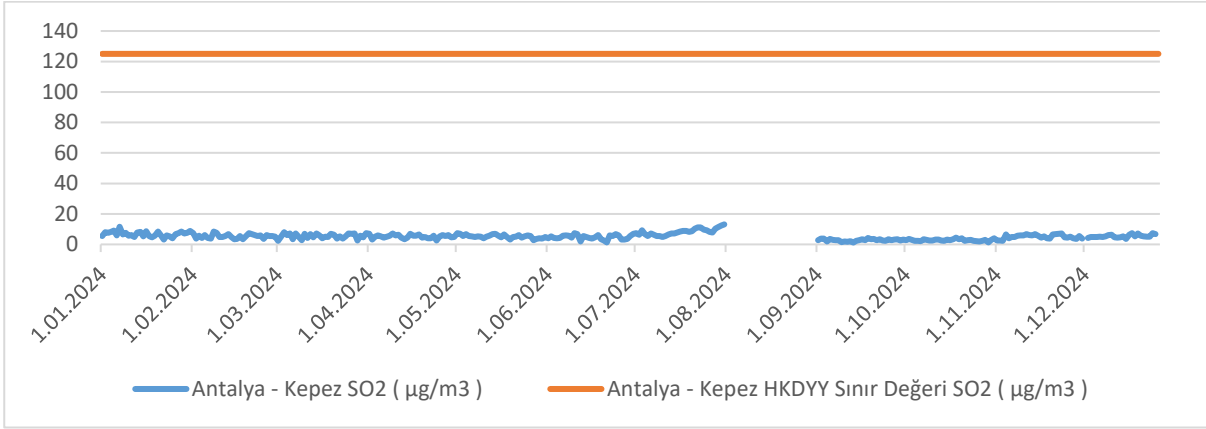
Grafik 15- 2024 yılında Muratpaşa istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

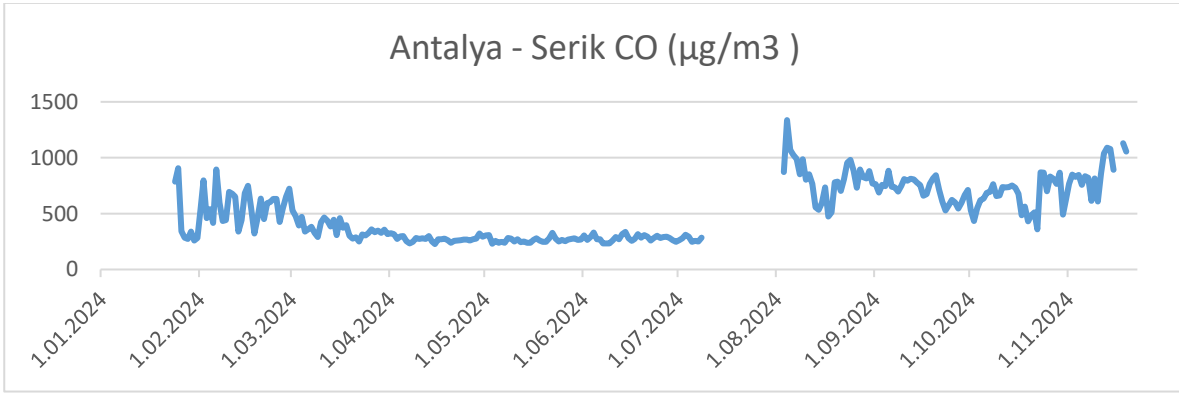
Grafik 16- 2024 yılında Serik istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

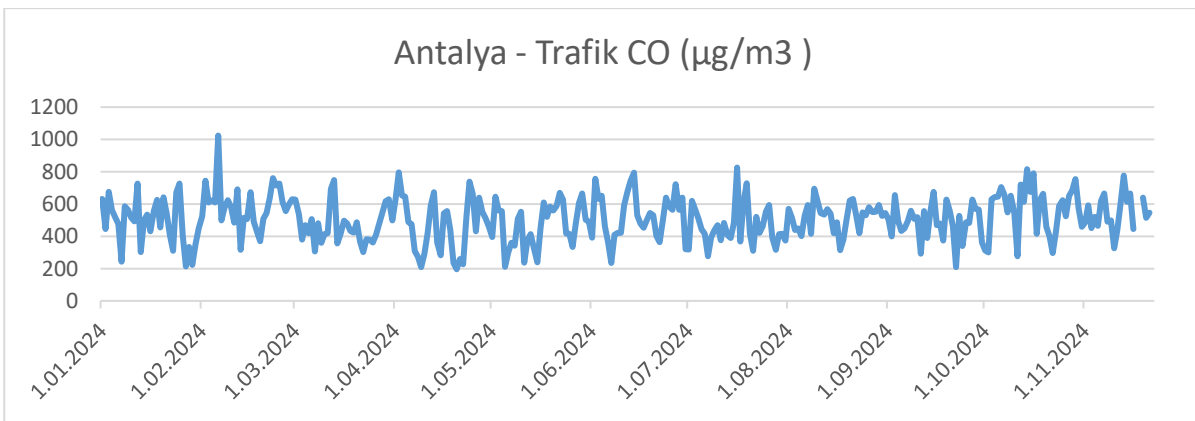
Grafik 17- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

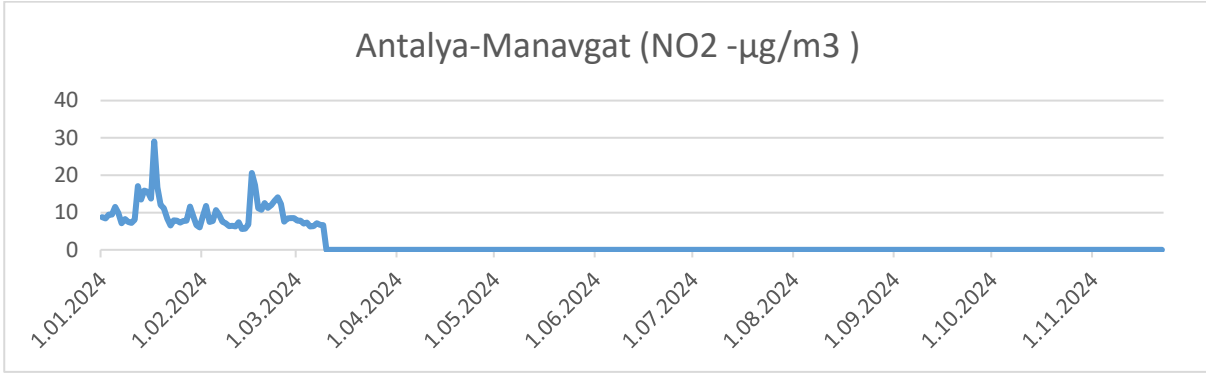
Grafik 18- 2024 yılında Kepez istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

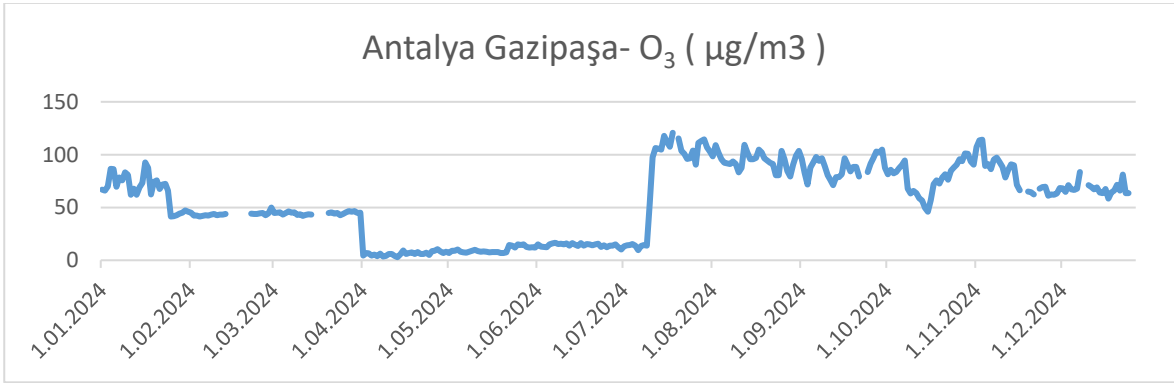
Grafik 19- 2024 yılında Serik istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

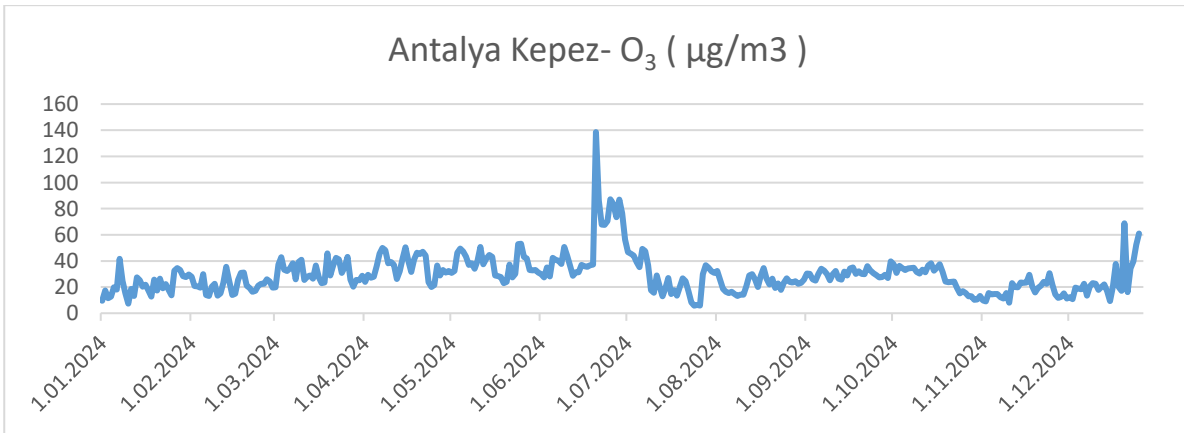
Grafik 20- 2024 yılında Trafik istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

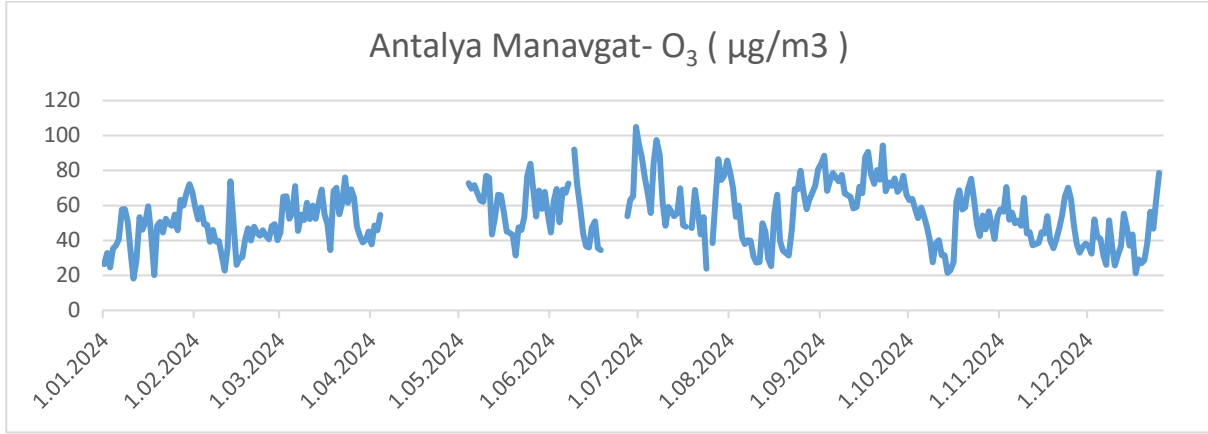
Grafik 21- 2024 yılında Manavgat istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

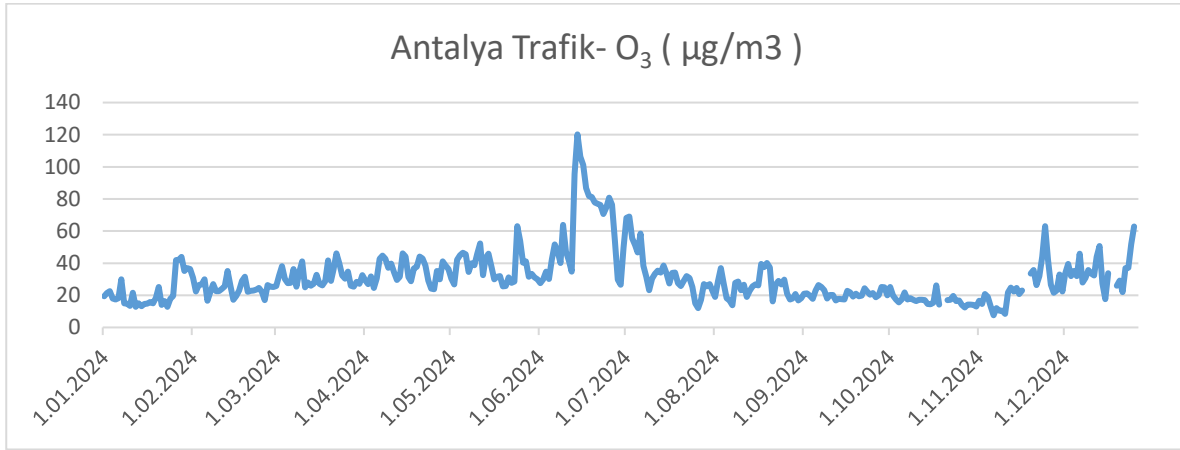
Grafik 22- 2024 yılında Gazipaşa istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 23- 2024 yılında Kepez istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 24- 2024 yılında Manavgat istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 25- 2024 yılında Trafik istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Çizelge 7 - 2024 yılı Alanya istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değer aşılması gün sayıları (µg/m³)

(havaizleme.gov.tr, 2025)

Alanya	PM ₁₀	AGS
Ocak	3,1	
Şubat	11,1	
Mart	12,5	
Nisan	17,6	1
Mayıs	12,6	
Haziran	16,0	
Temmuz	24,4	
Ağustos	28,1	
Eylül	18,1	
Ekim	19,6	
Kasım	23,8	
Aralık	6,6	

*AGS: Sınır değer aşılması gün sayısı

Çizelge 8 - 2024 yılı Kepez istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Kepez HKİ	PM ₁₀	AGS	PM _{2,5}	AGS	SO ₂	AGS	CO	AGS
Ocak	21,7	14	15,0		6,8		580,1	
Şubat	71,1	19	17,1		5,4		666,3	
Mart	70,2	23	13,3		5,5		432,0	
Nisan	90,4	26	16,8		5,2		362,6	
Mayıs	70,7	27	13,7		5,2		302,1	
Haziran	57,6	17	20,1		4,8		365,2	
Temmuz	45,8	6	15,6		6,5		422,8	
Ağustos	45,8	8	18,5				469,2	
Eylül	43,0	5	15,9		2,8		478,1	
Ekim	56,0	16	18,4		2,8		471,5	
Kasım	86,1	26	17,4		5,1		602,2	
Aralık	34,8	27	19,6		5,6		824,5	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 9 - 2024 yılı Manavgat istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Manavgat HKİ	PM ₁₀	AGS	SO ₂	AGS	O ₃	AGS
Ocak	32,7	5	3,8		46,5	
Şubat	38,9		3,9		43,5	
Mart	30,3		3,5		56,2	
Nisan	38,1				46,7	
Mayıs	30,5		3,3		60,2	
Haziran	40,2		3,3		58,4	
Temmuz	34,8		3,0		64,5	
Ağustos	34,5		2,9		51,3	
Eylül	30,5		3,2		74,0	
Ekim	28,8		3,1		49,2	
Kasım	27,6		3,4		48,7	
Aralık	30,9		3,4		42,2	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 10 - 2024 yılı Muratpaşa istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Muratpaşa HKİ	PM ₁₀	AGS	SO ₂	AGS
Ocak	30,0	1	3,0	
Şubat	35,4	4	2,9	
Mart	29,1		2,7	
Nisan	36,3		2,7	
Mayıs	28,7		2,3	
Haziran	38,8		2,3	
Temmuz	35,0		2,1	
Ağustos	40,6		2,8	
Eylül	41,2		3,1	
Ekim	47,1		3,5	
Kasım	47,6		3,6	
Aralık	47,8		3,8	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 11 - 2024 yılı Muratpaşa istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Serik HKİ	PM ₁₀	AGS	SO ₂	AGS	CO	AGS
Ocak	37,3	2	3,1		449,0	
Şubat	40,2	4	3,3		572,1	
Mart	24,1		3,0		366,3	
Nisan	28,2		3,1		272,8	
Mayıs	18,7		3,2		263,9	
Haziran	21,6		3,5		280,5	
Temmuz	20,4		3,5		272,9	
Ağustos	21,0		4,3		819,5	
Eylül	12,3		4,0		714,6	
Ekim	14,8		4,2		653,9	
Kasım	29,3		6,2		1096,7	
Aralık	28,0		6,6		1010,0	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 12 - 2024 yılı Gazipaşa istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Gazipaşa HKİ	PM ₁₀	AGS	PM _{2,5}	AGS	SO ₂	AGS	O ₃	AGS
Ocak	15,5		34,5		14,5		66,9	
Şubat	15,7		8,0		4,5		43,7	
Mart	18,9		8,4		4,0		44,5	
Nisan	37,5		12,4		4,4		46,3	
Mayıs	27,0		12,0		4,3		48,2	
Haziran	34,6		16,9		4,4		49,4	
Temmuz	30,0		16,1		2,9		87,9	
Ağustos	28,0		17,0		3,1		94,6	
Eylül	24,8		14,1		3,0		88,3	
Ekim	20,1		8,2		2,8		78,3	
Kasım	16,9		10,1		3,2		80,5	
Aralık	11,5		33,9		16,8		91,6	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 13 - 2024 yılı Kumluca istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Kumluca HKİ	PM ₁₀	AGS	PM _{2,5}	AGS	SO ₂	AGS	CO	AGS
Ocak	31,7	1	14,7		5,7		338,5	
Şubat	26,7		12,1		6,8		356,3	
Mart	26,3		10,4		6,8		317,8	
Nisan	41,6		13,8		7,1		305,0	
Mayıs	40,7		13,2		8,7		237,7	
Haziran	53,4		20,2		10,8		262,6	
Temmuz	42,9		20,0		5,9		221,8	
Ağustos	37,1		18,6		4,0		164,8	
Eylül	33,9		16,1		5,0		188,5	
Ekim	28,8		12,9		5,4		177,9	
Kasım	24,2		14,4		6,2		269,2	
Aralık	21,3		13,8		15		308,7	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 14 - 2024 yılı Trafik istasyonu hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

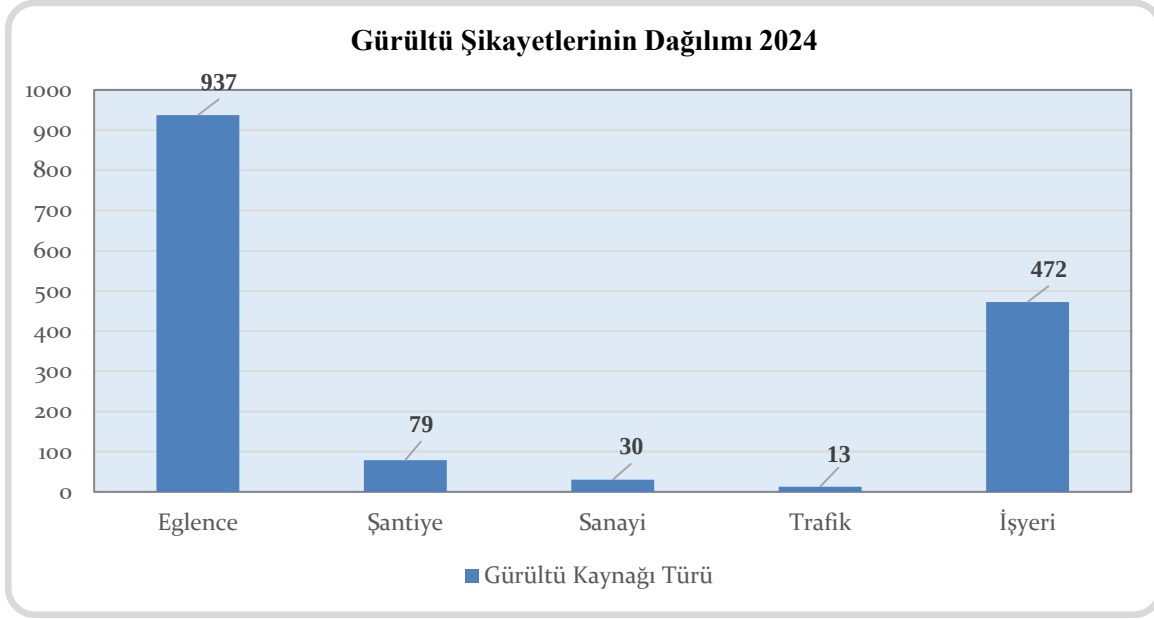
Trafik HKİ	PM10	AGS	PM2,5	AGS	O3	AGS	CO	AGS
Ocak	34,5	3	14,5		21,7		487,6	
Şubat	35,2	5	15,1		24,5		592,2	
Mart	28,3		14,5		31,3		464,9	
Nisan	41,1		17,7		35,1		467,9	
Mayıs	37,1		16,2		37,6		469,0	
Haziran	40,4		23,8		61,9		529,2	
Temmuz	33,1		14,7		34,2		461,4	
Ağustos	35,7		12,6		25,2		520,7	
Eylül	35,1		11,9		20,9		487,4	
Ekim	35,3		10,9		16,9		569,7	
Kasım	35,5		13,2		24,1		545,6	
Aralık	33,9		16,8		34,8		607,7	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

Çevresel Gürültü Kontrolü Yönetmeliği kapsamındaki denetimler Çevre Kanunu gereğince yetki devri yapılmayan alanlarda Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce, yetki devri yapılan alanlarda ise ilgili Belediye Başkanlığınca yürütülmektedir. İl Müdürlüğümüzce gerçekleştirilen çevresel gürültü denetimlerinin çoğunluğu eğlence yerlerine yönelik olarak gerçekleştirilmektedir. Yönetmelikte belirlenen sınır değerlerin sağlanmadığının tespiti durumunda idari para cezası uygulanmaktadır. İlimizde Alanya, Manavgat ve Kemer Belediye Başkanlıklarına yetki devri yapılmış olup, bu ilçelerin mülki sınırlarındaki şikâyetler ilgili Belediyeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne ulaşan gürültü şikâyetlerinin konu bazında dağılımı Grafik A.32'de verilmektedir.

Grafik 26 – 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı
(ÇŞİDİM, 2025)

04 Haziran 2010 tarihli Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 2015 yılında “Stratejik Gürültü Haritası” hazırlanmıştır. Mevcut haritanın güncellenmesi çalışmaları TÜBİTAK ve Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında yapılan protokol kapsamında “Antalya İlinin Kaynak Bazlı Stratejik Gürültü Haritalarının Oluşturulması Projesi” ile 17/12/2019 tarihinde başlatılmış olup çalışmaları halen devam etmektedir. Ayrıca, 2020 yılında “Antalya İli Çevresel Gürültü Eylem Planı” hazırlanmış durumdadır.

A.5.1. Temiz Hava Eylem Planları

Antalya Büyükşehir Belediyesi Çevre Sağlığı Şube Müdürlüğü 1. Etap Stratejik Gürültü Haritası ve Eylem Planı ile 2. Etap Stratejik Gürültü Haritası;

2012 Yılında başlanan stratejik gürültü haritası projesi 2015 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanmıştır. İlimiz sınırları içerisindeki 5 ilçe proje kapsamına alınmıştır. Gürültü eylem planları kapsamında söz konusu merkez 5 ilçenin 2017-2019 tarihleri arasında gürültü önlemleri tamamlanarak kamuoyuyla paylaşılmıştır. Mevzuat değişiklikleri ile ilimiz mücavir alanının 19 ilçe sınırına çıkmasıyla birlikte stratejik gürültü haritasının güncellenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

2022 yılı içerisinde 30.11.2022 tarihli ve 32029 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliğinde de Büyükşehir Belediyeleri Gürültü Haritaları ve Eylem Planları ile görevlendirilmiştir. Bu konuya istinaden 6. Türkiye Çevre Durum raporunda Yönetmeliğin amacı; “çevresel gürültüye maruz kalınması sonucu kişilerin huzur ve sükûnunun, beden ve ruh sağlığının bozulmaması için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak, çok hassas ve hassas yapılarda oluşacak çevresel titreşimi önlemek ve kontrol altına almak” olarak tanımlanmış olup yönetmelik gereğince gürültü haritaları ile eylem planlarının plan eki olarak istenmesi ve plan kararlarına esas alınması zorunluluğunun getirildiği ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği

gereğince de imar planlarının stratejik gürültü haritaları ve eylem planları dikkate alınarak hazırlanması ve planlarda bu konuda gerekli tedbirlerin alınması gerekliliğinin hüküm altına alındığından bahsedilmektedir. Ayrıca 31/05/2017 tarih ve 30082 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik kapsamında yönetmeliğin amacı “her türlü yapı, bina, tesis ve işletmenin işletimi ve kullanımı safhalarında insanların maruz kalacağı, binaların dışından veya içinden kaynaklanan gürültülerin, kişilerin huzur ve sükûnuna, beden ve ruh sağlığına olumsuz etkilerini en aza indirecek iyi işitme ve algılama koşullarının sağlanması için, tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim bakımından uyulacak kuralların belirlenmesi” olarak açıklanmış olup bina cephelerine gelen çevre gürültüsünün cephe haritaları ile hesaplanması ve ilgililerin bu veriyi kullanabilmesi, Stratejik Gürültü Haritaları vasıtasıyla mümkün olabilecektir. Bu kapsamda Antalya Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyelerine verilen bu görev ile “Antalya İlinin Kaynak Bazlı Stratejik Gürültü Haritalarının Oluşturulması” projesine 2020 yılı içerisinde başlamıştır. Söz konusu proje Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi ile imzalanan proje sözleşmesi kapsamında yürütülmektedir. Proje çalışma alanı; Akseki, Aksu, Alanya, Demre, Döşemealtı, Elmalı, Finike, Gazipaşa, Gündoğmuş, İbradı, Kaş, Kemer, Kepez, Konyaaltı, Korkuteli, Kumluca, Manavgat, Muratpaşa ve Serik ilçeleri içerisinde bulunan endüstri tesisleri, eğlence yerleri, karayolları ve demiryollarını kapsamaktadır. 2022 yılında proje ara raporu Haziran ayı içerisinde 5208905 BYİDS.22.22 numarası ile oluşturulmuştur. 2024 Yılı içerisinde pandemi koşullarında toplanan veriler (ulaşım ve endüstriyel sektörler) normalleşme koşulları için güncellenmiştir. Bu kapsamda TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ile istişareler sonucunda saha verilerinin normalleşme koşulları altında tekrar toplanmasının gürültü yayılım modellerinin doğruluğu için faydalı olacağı değerlendirildiğinden proje bitiş tarihi 31.12.2024 tarihine tehir edilmiştir. Hazırlanacak Stratejik Gürültü Haritaları, şehrin marka imajına katkı sağlayacak ve özellikle Avrupa Birliği üyesi çoğu ülke şehirleriyle çevre akustiği bağlamında aynı seviyeye çıkaracaktır.

Çizelge 15 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri
(ÇŞİDİM, 2024)

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi
-	-	-	-	-

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Bakanlığımız 2020-2023 Stratejik Planı kapsamında, 30 Büyükşehir Belediyesinde Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının (YİDEP) hazırlanabilmesi için mevzuat çalışmaları yapılacağı belirtilmiştir.

Bu doğrultuda; yerel yönetimlerce Yerel İklim Değişikliği eylem planlarının hazırlanmasına dönük mevzuat ve Teknik Kılavuz hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Son yıllarda ülkemizde yaşanan iklim ile ilişkili afetlerin sayı, sıklık ve şiddetindeki artışa koşut olarak bölgesel düzeyde de iklim değişikliğine karşı direncin artırılması amacıyla bölge ve şehir ölçeğinde ele alınması gereken eylem ihtiyaçlarının tespit edilerek çözüm önerilerinin belirlenmesi doğrultusunda Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarının hazırlanması çalışmaları da devam etmektedir.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

İlde Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı, toplam araç sayısı, egzoz gazı emisyon ölçümü yaptıran araçlar ile tamamlanan bisiklet yollarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Çizelge 16 - 2023 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(ÇŞİDİM, TUİK, 2024)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
59	1.571.626	490.748

Çizelge 17 – Tamamlanan Bisiklet Yolları
(ÇŞİDİM, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)

Çizelge 18 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları
(ÇŞİDİM, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)

Çizelge 19 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak
(ÇŞİDİM, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Antalya/Demre	Taşdibi Sahili	1,5

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

2024 yılı itibariyle İlimizde Bakanlığımıza ait toplam 8 adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmakta olup Bakanlığımız Sürekli İzleme Merkezi (SİM) veri tabanına eşzamanlı veri gönderimi gerçekleştirilmektedir. Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne ait bir tanesi mobil olmak üzere 4 adet hava kalitesi izleme istasyonu bakımda olup, Bakanlığımız Ulusal Hava Kalitesi Veri Ağına veri aktarımı yapmamaktadır.

Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında katı yakıtların denetimi ile ilgili olarak Bakanlığımızca 2006 yılında Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı (ABB) Hava Kalitesi Laboratuvarınca (HKL) ile giriş yapan kömürlerden numuneler alınarak Mahalli Çevre Kurulu kararı çerçevesinde belirlenen kömür kalite değerlerine göre analizler yapılmaktadır. Analiz değerleri uygun çıkmayan kömürler il dışı yapılmakta olup İl Müdürlüğümüze bu kapsamda bilgi verilmektedir. İlimizde doğal gaza yönelik yatırımların yaygınlaştırılması ile ilgili olarak altyapı çalışmaları devam etmektedir.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

Antalya ilinin toplam su potansiyeli; yerüstü 15.118,25 hm³ ve yeraltı 2.468,86 hm³ olmak üzere toplam 17.605,11 hm³ tür.

Çizelge 20 – Antalya İli Yerüstü ve Yeraltı Su Kaynakları Potansiyeli
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

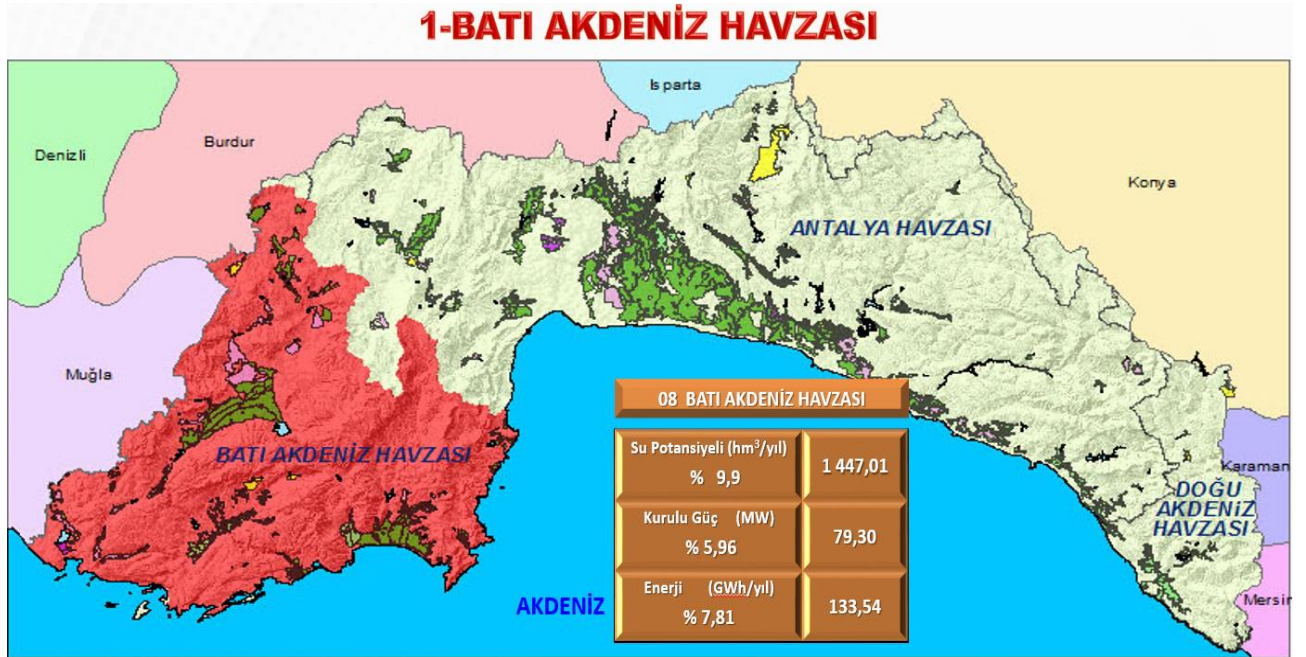
Kaynak Türü	Yerüstü Su Kaynakları		Su Potansiyeli (hm ³ /yıl)
Yerüstü Su Kaynakları	1.	Eşen – Karaçay	435,20
	2.	Demre Deresi	158,94
	3.	Finike – Karasu	161,28
	4.	Finike – Başgöz Çayı	111,20
	5.	Finike – Tekke Pınarı	214,95
	6.	Finike – Alakır Çayı	197,30
	7.	Finike – Salur Pınarı	85,20
	8.	Kırkgözler Kaynağı	396,34
	9.	Düden Çayı	602,90
	10.	Aksu Çayı	913,13
	11.	Köprüçay	2.839,98
	12.	Manavgat Çayı	4.020,20
	13.	Karpuz Çayı	127,68
	14.	Alara Çayı	923,48
	15.	Kargı Çayı	206,24
	16.	Dim Çayı	414,75
	17.	Sedre Çayı	86,32
	18.	Bıçkıcı Çayı	144,01
	19.	Diğerleri	2.597,05
Toplam	(yerüstü %85)		14.636,15
Yeraltı Su Kaynakları	(yeraltı(%15)		2.468,86
Genel Toplam			17.123,01

Antalya ilinde bulunan akarsu havzaları şu şekildedir:

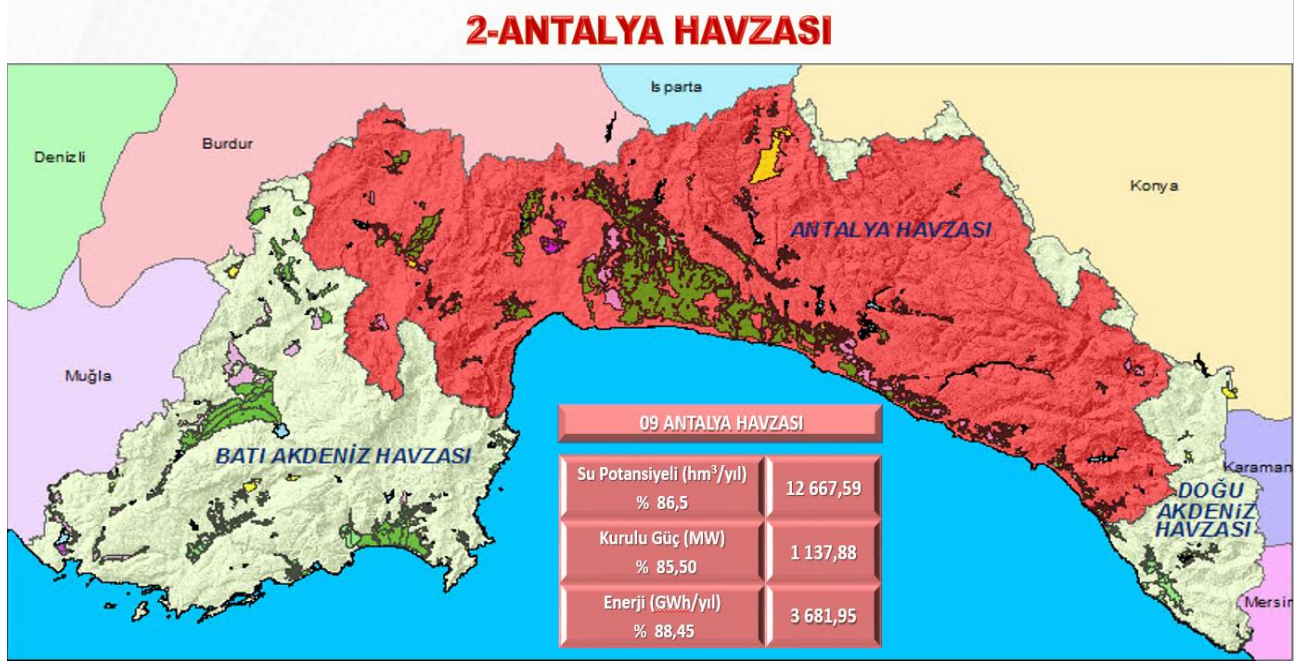
- Batı Akdeniz Havzası
- Antalya Havzası
- Doğu Akdeniz Havzası

Harita 4- Bölge Akarsu Havzaları
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Harita 5- Batı Akdeniz Havzası
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Harita 6- Antalya Havzası
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Harita 7- Doğu Akdeniz Havzası
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

B.1.1.1. Yüzeysel Sular

Havza bazında yerüstü su durumu şu şekildedir:

- Antalya Havzası:	12.667,59 hm ³ /yıl (%86,5)
- Batı Akdeniz Havzası:	1.447,01 hm ³ /yıl (%9,9)
- Doğu Akdeniz Havzası:	521,52 hm ³ /yıl (%3,6)
Toplam:	14.636,12 hm ³ /yıl

B.1.1.1. Akarsular

Türkiye'deki su potansiyelinin % 7,7'si Antalya İlimizdedir. Antalya'da sayıları 29'u bulan akarsu vardır. Bunlardan 25'i denize, 4'ü içerdeki göllere dökülür veya göllerden çıkıp ovalarda kaybolur. Bu akarsuların bazıları yazın kuruyan küçük dereciklerdir. Fakat bunun yanında; Eşen Çayı, Aksu, Köprüçayı ve Manavgat Irmağı gibi nehri andıran büyük akarsular da yok değildir. Bu büyük sular, Toroslar'ın yaylalarından ve binlerce yıllık yalayışları ile dağlarda açtıkları vadilerden köpüre köpüre akarak birçok yerde şelaleler oluştururlar. Antalya bölgesinin bu akarsuları, diğer Akdeniz illerinde olduğu gibi rejimleri düzensiz dere ve çaylardır. Debileri mevsimlere göre büyük değişiklik gösterir. Yazların sıcak ve kurak geçmesi yüzünden akarsuların yaz sonlarına doğru suları çok azalır, hatta birçoğu tümünden kurur. Sonbahar sonlarında yağmurların başlamasıyla su düzeyi gittikçe yükselir ve ilkbaharda Toros Dağları'ndaki karların erimesiyle son aşamasına ulaşır.

Ayrıca; dağlar arasında kızgın ve korkunç gürültülerle akan bu sular ovalara inince uysallaşır; hırçınlıkları gibi hızları da azalır. Çam, söğüt veya zakkum gibi ağaçların arasından kıvrıla kıvrıla akarlar, yüksek bir falez üzerinden düşerler veya yumuşak bir kumsal yatağında denize karışırlar. 1965 yıllarına değin Antalya kentinin içinden geçen sular kıyıdaki 40-50 metre yükseklikteki falezlerde 30 kadar şelale oluştururdu. Bunlar zamanla akarsuların akış yönlerinin değiştirilmesi sonucu, sayıları birkaç taneye inmiştir.

Akarsular yönünden Antalya'nın en büyük özelliği de bir düdenler ve şelaleler beldesi olmasıdır. Ortalama akım toplamaları 338,4 m³/saniye olan il akarsularının en önemlileri şunlardır:

Çizelge 21 – İlin akarsuları
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kullanım Amacı
Düden Çayı	14	14	15,192	Turizm
Aksu Çayı	112	55	16,163	-
Köprü Çay	119	57	88,017	Su Sporları-Turizm-Balıkçılık
Manavgat Çayı	93	93	66,200	Su Sporları-Turizm-Balıkçılık
Alara Çayı	82	82	25,336	-
Karpuz Çayı	30	30	1,446	-
Kargı Çayı	45	45	1,883	-

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kullanım Amacı
Obaçayı	12	12	0,823	-
Dim Çayı	28	28	0,627	Turizm-Balıkçılık
Sedre Çayı	21	21	0,862	-
Bıçkıcı Deresi	27	27	3,073	-
Salamur Çayı	20	20	0,435	-
Alakır Çayı	22	22	3,99	Balıkçılık
Başgöz Çayı	30	30	1,201	-
Eşen Çayı	112,4	14,4	48,23	-
Korkuteli Çayı	35,5	35,5	0,405	-

Çizelge 22 – Antalya ilinin akarsularında bulunan balık çiftlikleri
(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

İŞLETME ADI	ÜRETİLEN TÜR	KAPASİTE Ton/Yıl	SU KAYNAĞININ ADI	KORDİNAT(N)		KORDİNAT(E)	
Yılmazlar Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	25	Manavgat Irmağı	36°47' 28,56" 36°47' 26,63"	36°47' 28,59" 36°47' 26,67"	31°26' 31,68" 31°26' 31,62"	31°26' 31,04" 31°26' 30,91"
Çoraman Ağ Kafes Alabalık Yet.-1	Alabalık	28	Manavgat Irmağı	36°48' 54,71" 36°48' 57,03"	36°48' 57,17" 36°48' 54,87"	31°27' 5,3" 31°27' 4,65"	31°27' 5,54" 31°27' 6,29"
Çoraman Ağ Kafes Alabalık Yet.-2	Alabalık	26	Manavgat Irmağı	36°47' 46,09" 36°47' 46,35"	36°47' 46,54" 36°47' 45,95"	31°27' 29,7" 31°27' 34,32"	31°27' 29,77" 31°27' 34,37"
Ulukapı Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	28	Manavgat Irmağı	36°50' 0,38" 36°50' 60"	36°50' 2,35" 36°50' 1,88"	31°28' 16,07" 31°28' 15,62"	31°28' 17,73" 31°28' 18,19"
Sönmez Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	18	Manavgat Irmağı	36°44' 37,41" 36°44' 39,05"	36°44' 37,73" 36°44' 38,72"	31°28' 39,8" 31°28' 37,95"	31°28' 40,09" 31°28' 37,65"
Yıldırım Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	40	Manavgat Irmağı	36°44' 50,52" 36°44' 56,46"	36°44' 50,68" 36°44' 56,33"	31°28' 19,33" 31°28' 17,79"	31°28' 19,94" 31°28' 17,14"
Çeliksü Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	25	Manavgat Irmağı	36°44' 38,95" 36°44' 42,02"	36°44' 39,11" 36°44' 42,21"	31°28' 37,26" 31°28' 33,07"	31°28' 37,43" 31°28' 33,28"
Hatipler Alabalık-Sazan Yetiştiricilik Tesisi	Alabalık / Sazan	22 7	Hatipler Göleti	37°10' 31,13" 37°10' 31,46"	37°10' 30,14" 37°10' 29,75"	30°43' 45,92" 30°43' 46,73"	30°43' 47,59" 30°43' 46,77"
Çayboğazı Ağ Kafeslerde Alabalık Yet. Proj.	Alabalık	200	Çay Boğazı Barajı	36°31' 27,65" 36°31' 32,65"	36°31' 32,16" 36°31' 28,14"	29°40' 52,95" 29°40' 53,73"	29°40' 55,22" 29°40' 51,46"
Nur Ağ Kafes Alabalık Yetiştiricilik Tesisi	Alabalık	25	Korkuteli Barajı	37°4' 42,75" 37°4' 44,56"	37°4' 43,4" 37°4' 45,24"	30°9' 38,76" 30°9' 36,78"	30°9' 40,24" 30°9' 38,22"
Özdemir Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	29	Korkuteli Barajı	37°4' 46,22" 37°4' 44,84"	37°4' 46,97" 37°4' 43,89"	30°9' 42,69" 30°9' 46,67"	30°9' 45,45" 30°9' 43,71"
Zor Alabalık Üretim Tesisi	Alabalık	75	Kozağacı Göleti	36°56' 52,17" 36°56' 52,09"	36°56' 3,1" 36°56' 53,17"	29°56' 24,37" 29°56' 21,51"	29°56' 21,47" 29°56' 24,33"
Hasgül Ağ Kafeslerde Ala. Yet. Tesisi	Alabalık	40	Yelten Göleti	37°13' 10,41" 37°13' 10,34"	37°13' 11,88" 37°13' 11,99"	30°12' 11,19" 30°12' 10,01"	30°12' 9,6" 30°12' 10,91"
Hacıbekar Ağ Kafeslerde Ala. Yet. Tesisi	Alabalık	100	Hacıbekar	37°19' 47,01" 37°19' 46,63"	37°19' 45,19" 37°19' 44,52"	30°12' 29,28" 30°12' 34,76"	30°12' 29,47" 30°12' 34,8"
Çakır Alabalık Ağ Kafeslerde Alabalık Yet.	Alabalık	100	Yeşilyayla Barajı	37°15' 24,42" 37°15' 26,49"	37°15' 26,88" 37°15' 24,02"	30°12' 39,13" " 30°12' 38,86"	30°12' 37,75 30°12' 40,24"
Hacıoğlu-2 Kafeste Alabalık Üretim Tesisi	Alabalık	150	Osmankalfalar Göleti	37°6' 39,8" 37°6' 35,78"	37°6' 36,91" 37°6' 40,81"	29°53' 3,24" 29°53' 6,29"	29°53' 11,24" 29°53' 8,79"
Çepel Ağ Kafes Alabalık Yetiştiriciliği	Alabalık	950	Alakır Barajı	36°25' 51,94" 36°26' 6,17"	36°25' 53,35" 36°26' 5,78"	30°14' 38,49" 30°14' 30,08"	30°14' 27,07" 30°14' 42,52"

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

İlde bulunan doğal göllerden, göletlerden ve rezervuarlardan söz edilmelidir. Bunların yerini gösteren harita rapora eklenmelidir. Kullanım amaçlarından söz edilmelidir.

İlde bulunan sulama göletlerine ait bilgiler aşağıdaki çizelgede verilmelidir. İlgili kurumdan (DSİ'den) alınan çizelge formatı farklı ise, format ilgili kurumun verdiği şekilde değiştirilebilir.

Çizelge 23 - Mevcut göl ve göletler

(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Gölün/Göletin/ Rezervuarın Adı	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha
Kozağacı Göleti	2,566	555
Dikenli Göleti	0,929	300
Ekşili Göleti	1,664	117
Baranda Gölü (Doğal Göl)	3,2	500
Cevizli Göleti	2,1	160
Hatıpler Göleti	1,623	148
Doyran Göleti	2,2	170
Yeşilyayla Göleti	3,12	935
Hacıbekar Göleti	2,23	285
Sümeni Göleti	0,305	98
Asar Göleti	0,426	147
Karabayır Göleti	0,934	240
Toplam	21,297	3.665

Çizelge 24 - Antalya İlinde Mevcut Barajlar

(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Baraj Adı	Baraj Yeri	İşletmeye Açıldığı Tarih
Alakır Barajı	Finike	1971
Korkuteli Barajı	Korkuteli	1976
Oymapınar Barajı	Manavgat	1984
Manavgat Barajı	Manavgat	1987
Karacaören-2 Barajı	Aksu (Antalya-Isparta il sınırı)	1993
Çayboğazı Barajı	Elmalı	2002
Doyran Barajı	Konyaaltı	2006
Osmalkalfalar Barajı	Korkuteli	2006
Çomaklı Hacıbekar Barajı	Korkuteli	2008
Yeşilyayla Barajı	Korkuteli	2008
Dim Barajı	Alanya	2009
Toptaş Barajı	Kumluca	2009
Taşagıl Karabekir Barajı	Manavgat	2010
Çıglık Barajı	Korkuteli	2014
Kozağacı Çağman Barajı	Korkuteli	2014
Naras Barajı	Manavgat	2014
Doyran Boyalı Barajı	Konyaaltı	2015
Mamatlar Barajı	Korkuteli	2015

Baraj Adı	Baraj Yeri	İşletmeye Açıldığı Tarih
Akbaş Barajı	Serik	2015
Özdemir Barajı	Elmalı	2016
Geyikbayırı Karadere Barajı	Konyaaltı	2016
İkizce Barajı	Kaş	2016
Adrasan Barajı	Kumluca	2017
Gökçeler Barajı	Gazipaşa	2017

B.1.2. Yeraltı Suları

Bu kısımda ilde yer alan yer altı suları ile birlikte eğer mevcut ise jeotermal kaynaklardan da söz edilmelidir.

İlin yeraltı suyu potansiyeli aşağıda yer alan çizelge gibi verilmelidir. İlgili kurumdan (DSİ'den) alınan çizelge formatı farklı ise, format ilgili kurumun verdiği şekli ile kullanılabilir.

Çizelge 25 – Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl
Eşen-Karaçay	435,20
Demre Deresi	158,94
Finike-Karasu	161,28
Finike-Başgöz Çayı	111,20
Finike-Tekke pınarı	214,95
Finike-Alakır Çayı	197,30
Finike-Salur Pınarı	85,20
Kırkgözler Kaynağı	396,34
Düden Çayı	602,90
Aksu Çayı	913,13
Köprüçay	2839,98
Manavgat Çayı	4020,20
Karpuzçayı	127,68
Alara Çayı	923,48
Kargı Çayı	206,24
Dimçayı	414,75
Sedre Çayı	86,32
Bıçkıcı Çayı	144,01
Diğerleri	2597,05

Yeraltı suyu akiferleri, yer altı suyu kullanım amaçları, yeraltı suyu yıllık çekim miktarı konularına da kısaca değinilmelidir.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

**Çizelge 26 – Antalya ilinin yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)**

Yer Altı Suları Amaçlı Kaynakların 2024 Yılında Ölçülen Aylık Debileri (m³/s)														
KAYNAK ADI	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	ORT.	TOP.
Aykırçay Kaynağı- Aykırçay	0,085	0,039	0,040	0,049	0,046	0,057	0,051	0,042	0,036	0,025	0,023	0,026	0,043	0,519
Akçapınar Kaynağı- Akçapınar	0,002	0,007	0,005	0,008	0,005	0,003	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,001	0,003	0,031
Bileydi - Antalya	0,034	0,040	0,034	0,019	0,014	0,013	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,013	0,154
Beypınarı - Gömbe	0,158	0,160	0,138	0,117	0,150	0,161	0,151	0,154	0,134	0,081	0,086	0,111	0,133	1,601
Bodemya Kaynağı- İslamlar	0,040	0,044	0,030	0,028	0,024	0,029	0,033	0,031	0,028	0,031	0,034	0,047	0,033	0,399
Balıklar Kaynağı- Karacaören	0,646	0,285	0,256	0,195	0,280	0,205	0,166	0,134	0,109	0,102	0,138	0,596	0,259	3,112
Çatalpınar Kaynağı- Gödene	0,166	0,228	0,222	0,198	0,178	0,158	0,154	0,116	0,091	0,059	0,058	0,054	0,140	1,682
Çokpınar Kaynağı- Kayabükü	0,910	0,729	0,762	0,710	0,729	0,714	0,774	0,706	0,618	X	X	X	0,739	6,652
Deregözü Kaynağı- Dereköy	0,203	0,167	0,233	0,135	0,104	0,091	0,120	0,090	0,064	X	X	X	0,134	1,207
Değirmenözü Kaynağı- Eskibağ	0,244	0,234	0,155	0,183	0,090	0,46	0,034	0,020	0,017	X	X	X	0,114	1,023
Dörtgözlü Kaynağı - Karayolu Köprüsü.	0,080	0,136	0,054	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,023	0,270
Dumlupınar Kaynağı- Küçükklü	0,035	0,038	0,034	0,042	0,045	0,039	0,013	0,007	0,004	0,011	0,018	0,077	0,030	0,363
Eylek - Antalya	0,000	0,033	0,061	0,101	0,053	0,043	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,024	0,291
Evga Kaynağı- Sinanhoca	1,550	0,681	0,549	0,425	0,408	0,203	0,195	0,183	0,191	0,168	0,171	0,293	0,418	5,017
Ekizpınarı- Kızılcaaköy	0,141	0,118	0,096	0,180	0,070	0,074	0,041	0,029	0,033	0,036	0,033	0,428	0,107	1,279
Fadıl Kaynağı- Arif Köyü	0,087	0,155	0,101	0,099	0,089	0,094	0,087	0,092	0,070	0,132	0,113	0,128	0,104	1,247
Gürkavak Kaynağı	0,089	0,044	0,165	0,086	0,067	0,053	0,032	0,023	0,027	0,025	0,024	0,016	0,055	0,657
Gökçesu Kaynağı - Kayadibi Fethiye														
Gelinuçtu Kaynağı- Topallı	0,002	0,013	0,007	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,005	0,002	0,028
Hurma Pınarı - Antalya	0,188	0,389	0,145	0,097	0,081	0,003	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,075	0,903
İngiliz Gölü - Antalya	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Karaağaç Kaynakları	X	3,633	1,931	1,660	1,658	1,597	1,100	1,035	0,993	0,975	1,227	2,681	1,681	18,49 0
Kocapınar Kaynağı- Adrasan	0,027	0,022	0,022	0,022	0,013	0,006	0,000	0,000	0,000	0,000	0,002	0,205	0,027	0,319

Yer Altı Suları Amaçlı Kaynakların 2024 Yılında Ölçülen Aylık Debileri (m³/s)														
KAYNAK ADI	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	ORT.	TOP.
Kadınpınarı-Değirmendere					0,314					X			0,314	0,314
Kaşlıoğlu Kaynağı-Demirtaş	0,192	0,143	0,143	0,129	0,103	0,207	0,117	0,097	0,139	X	X	X	0,141	1,270
Kocadere kaynağı-Fettahlı	0,000	0,003	0,000	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,004
Kızılöz kaynağı-Hacıyusuflar	0,138	0,062	0,055	0,034	0,027	0,023	0,015	0,000	0,000	0,002	0,000	0,011	0,031	0,367
Kurbağalı kaynağı-Haskızılören	0,166	0,166	0,167	0,204	0,167	0,139	0,120	0,068	0,058	0,053	0,047	0,094	0,121	1,449
Kalabathı kaynağı-Topallı	0,000	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,001
Kurşunlu Şelalesi-Topallı	0,094	0,207	0,122	0,030	0,019	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,005	0,073	0,046	0,550
Kazanpınarları-Elmalı	0,235	0,392	0,626	0,046	0,014	0,000	0,039	0,034	0,029	0,031	0,000	0,000	0,121	1,446
Kilise Pınarı-Kurşunlu	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kırkpınar Kaynağı-Kırkpınar	0,019	0,015	0,013	0,007	0,008	0,009	0,008	0,004	0,003	0,006	0,008	0,005	0,009	0,105
Kocapınar Kaynağı-Manay	0,013	0,008	0,006	0,007	0,007	0,005	0,005	0,004	0,003	0,011	0,013	0,015	0,008	0,097
Kırkpınar Kaynağı-Yeleme	0,018	0,071	0,013	0,008	0,005	0,003	0,002	0,002	0,000	0,003	0,003	0,000	0,011	0,128
Kürdeşen Pınarı-Yeleme	0,067	0,063	0,045	0,053	0,053	0,046	0,054	0,051	0,049	0,077	0,060	0,000	0,052	0,618
Karapınar Kaynağı-Yeşilyayla	0,040	0,036	0,030	0,025	0,018	0,015	0,011	0,009	0,006	0,008	0,015	0,023	0,020	0,236
Pınargözü Kaynağı-Gödene	0,094	0,297	0,254	0,160	0,224	0,073	0,066	0,054	0,050	0,045	0,040	0,055	0,118	1,412
Pınargözü Kaynağı-Değirmenözü	3,575	2,888	3,373	2,507	1,617	1,023	0,351	0,297	0,129	0,152	0,120	3,726	1,647	19,75 ₈
Sinadon Kaynağı-Çukurbağ	0,353	0,366	0,241	1,379	0,615	0,453	0,123	0,098	0,090	0,084	0,177	0,195	0,348	4,174
Sügözü Kaynağı-Çaltı	0,082	0,113	0,101	0,053	0,017	0,102	0,037	0,028	X	X	X	X	0,067	0,533
Sügözü Kaynağı-Çıplaklı	X	0,179	0,167	0,064	0,043	0,046	0,040	0,039	0,065	X	X	X	0,080	0,643
Soğucaksu-Yeniköy	0,158	0,414	0,307	0,160	0,124	0,085	0,078	0,000	0,000	0,000	0,000	X	0,121	1,326
Salur Pınarları-Finike	0,863	1,016	0,502	0,497	0,438	1,055	0,584	0,531	0,329	0,000	0,000	0,050	0,489	5,865
Sıtmagözü Kaynağı-Şahinler	0,526	0,530	0,374	0,774	0,430	0,187	0,150	0,112	0,187	X	X	X	0,363	3,270
Tekke Pınarları-Finike	4,142	4,433	4,916	4,581	4,809	4,836	4,761	3,993	4,408	3,978	3,473	3,725	4,338	52,05 ₅
Tekirova Sualma ağızı	0,762	0,233	0,344	0,198	0,147	0,163	0,151	0,061	0,076	0,075	0,089	0,115	0,201	2,414
Ulupınar Kaynağı-Memba	0,922	0,731	0,666	0,275	0,243	0,153	0,22	0,115	0,115	0,156	0,192	0,191	0,332	3,979

Yer Altı Suları Amaçlı Kaynakların 2024 Yılında Ölçülen Aylık Debileri (m ³ /s)														
KAYNAK ADI	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	ORT.	TOP.
Yarıkpınar-Yeleme	0,073	0,022	0,064	0,060	0,052	0,047	0,060	0,053	0,045	0,042	0,055	X	0,052	0,573
Süvariler Yaylası	0,708	0,400	0,391	1,043	0,252	0,122	0,068	0,051	0,055	X	X	X	0,343	3,090
Alacami Kaynağı - Dim	1,459	0,832	1,260	0,936	0,430	0,454	0,343	0,286	0,170	X	X	X	0,686	6,170
Aksu Karayolu Köprü	20,522	X	9,548	5,890	5,154	6,964	8,648	9,969	9,789	8,419	9,442	28,744	11,190	123,089

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge 27 – 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları
(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullan ma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstri-yel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatlar	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yeraltı	Şenkale			X		07-004		Aksu		73,197
Yeraltı	Bircan Tarım			X		07-005		Aksu		59,426
Yeraltı	Çandır			X		07-065		Serik		94,37
Yeraltı	Aşağıkocaya tak			X		07-042		Serik		20,42925
Yeraltı	Karaçalı			X		07-041		Aksu		31,06875
Yeraltı	Eminceler			X		07-022		Serik		41,815
Yeraltı	Karadayı			X		07-020		Serik		52,807
Yeraltı	Ulualan			X		07-030		Manavgat		31,0705
Yeraltı	Seydiler			X		07-031		Manavgat		18,00575
Yeraltı	Evrenseki			X		07-060		Manavgat		12,53325
Yeraltı	Çakış			X		07-061		Manavgat		55,32
Yeraltı	Çeltikçi			X		07-032		Manavgat		8,3555
Yeraltı	Elikesik			X		07-062		Alanya		60,0065
Yeraltı	Konaklı			X		07-063		Alanya		8,095
Yeraltı	Toslak			X		07-066		Alanya		4,37225
Yeraltı	Koru			X		07-043		Gazipaşa		22,449
Yeraltı	Ali Uncuoğlu			X		07-040		Gazipaşa		8,726
Yeraltı	Mehmet Üstün			X		07-035		Gazipaşa		2,7065
Yeraltı	Osman Güven			X		07-036		Gazipaşa		28,69225
Yeraltı	Odabaşı			X		07-051		Döşemealtı		16,71025
Yeraltı	Kırkgöz			X		07-038		Döşemealtı		4,0365
Yeraltı	Bahtılı			X		07-050		Konyaaltı		9,241
Yeraltı	Tekirova			X		07-037		Kemer		5,5585
Yeraltı	Bayat			X		07-006		Korkuteli		8,04825
Yeraltı	Yazır			X		07-007		Korkuteli		9,1105
Yeraltı	İmrahor-1			X		07-008		Korkuteli		24,8795
Yeraltı	İmrahor-2			X		07-054		Korkuteli		41,11375
Yeraltı	Yeşiloba			X		07-059		Korkuteli		21,32
Yeraltı	Kızılcadağ			X		07-058		Korkuteli		32,862
Yeraltı	Kayabaş			X		07-068		Korkuteli		34,6555
Yeraltı	Akçay			X		07-033		Elmalı		14,8215
Yeraltı	Zümrütova			X		07-034		Elmalı		20,24759
Yeraltı	Karamık			X		07-052		Elmalı		23,75225

	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstri-yel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatlar	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yeraltı	Pirhasan			X		07-053		Elmalı		11,1755
Yeraltı	Bayralar			X		07-069		Elmalı		22,5585
Yeraltı	Akmaz mevki			X		07-016		Kumluca		10,78
Yeraltı	Eşşektaş			X		07-017		Kumluca		9,7545
Yeraltı	Örümler			X		07-018		Kumluca		20,106
Yeraltı	Mavikent			X		07-019		Kumluca		56,25075
Yeraltı	Sanayi sitesi			X		07-015		Kumluca		14,465
Yeraltı	Yeşilyurt İşkele Mah.			X		07-009		Finike		46,24725
Yeraltı	Köşklükavak			X		07-039		Finike		25,07625
Yeraltı	Hasyurt			X		07-057		Finike		31,52125
Yeraltı	Turunçova			X		07-067		Finike		6,86525
Yeraltı	Köşkler Köprüyanı			X		07-026		Demre		23,6545
Yeraltı	Köşkler Mezarlık Yanı			X		07-029		Demre		29,09625
Yeraltı	Alakent Merkez			X		07-027		Demre		31,715
Yeraltı	Alakent Güvercinlik Koop.			X		07-028		Demre		57,874
Yeraltı	Demre Moil			X		07-047		Demre		42,89475
Yeraltı	Demre Shell			X		07-048		Demre		18,97
Yeraltı	Antalya Dış Tic.			X		07-049		Demre		24,23975
Yeraltı	Çavdır Yusuf			X		07-023		Kaş		9,71875
Yeraltı	Yeşilköy			X		07-071		Kaş		6,94575
Yeraltı	Kasaba			X		07-056		Kaş		3,9365
Yeraltı	Ova			X		07-024		Kaş		7,5525
Yüzey	Alakır			X		07-064		Finike		3,2398
Yüzey	Çandır			X		07,021		Serik		1,6885
Yüzey	Düden			X		07-001		Aksu		3,2808
Yüzey	Aksu			X		07-003		Aksu		1,2498
Yüzey	Köprüçayı			X		07-044		Serik		5,148
Yüzey	Manavgat Irmağı			X		07-046		Manavgat		108,78
Yüzey	Kargı			X		07-045		Alanya		1,923
Yüzey	Alara			X		07-011		Alanya		5,2673

Çizelge 28 – Antalya İlinde 2024 yılı Yüzey Suları Nitrat Değerleri
(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü,2025)

İSTASYON	Ocak-Şubat-Mart	Nisan-Mayıs-Haziran	Temmuz-Ağustos-Eylül	Ekim-Kasım-Aralık
Alakır	5,528	2,657	3,614	1,16
Çandır	4,919	0,01	1,7	0,125
Aksu Çayı	5,615	5,354	1,7	0,454
Köprü Çayı	2,396	1,352	0,696	0,555
Düden	8,573	3,701	7,964	0,354

Manavgat Irmağı	0,308	80,783	0,01	354
Kargı	5,093	1,439		1,16
Alara	0,134	20,753	0,01	0,172

Yeşil renkle gösterilen yerler : Batı Akdeniz Havzası
Kırmızı renkle gösterilen yerler : Antalya Havzası

Çizelge 29 – Antalya İlinde 2024 yılı Yeraltı Suları Nitrat Değerleri
(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü,2025)

İSTASYON	Ocak-Şubat-Mart	Nisan-Mayıs-Haziran	Temmuz-Ağustos-Eylül	Ekim-Kasım-Aralık
Şenkale	128,72	89,048	27,489	47,531
Bircan Tarım	50,507	120,542	16,441	50,214
Çandır	58,685	69,212	184,31	65,273
Aşağıkocayatak	8,66	55,11	2,712	15,235
Karaçalı Muhtarın Yeri	40,415	49,028	8,942	25,89
Eminceler	68,081	53,204	7,833	38,142
Karadayı	103,229	39,371	18,377	50,251
Ulualan	0,047	79,043	12,047	33,145
Seydiler	4,049	61,643	1,08	5,251
Evrenseki	21,624	9,965	3,257	15,287
Çakış	98,792	81,914	17,449	23,125
Çeltikçi	17,012	9,791	2,491	4,128
Elikesik	106,709	44,939	38,25	50,128
Konaklı	0,01	0,01	12,21	20,15
Toslak	0,01	0,01	8,28	9,189
Koru	17,708	64,775	5,313	2
Ali Uncuoğlu	8,486	14,663	4,95	6,805
Mehmet Üstün	5,093	3,614	1,362	0,757
Osman Güven	70,169	28,148	8,216	8,236
Odabaşı	20,057	13,619	5,777	27,388
Kırkgöz	4,136	5,093	5,575	1,342
Bahtılı	32,411	3,266	0,308	0,979
Tekirova	3,353	8,312	9,369	1,2
Bayat	5,876	8,051	15,554	2,712
Yazır	0,01	24,233	5,112	7,087
İmrahor 1	8,66	49,811	41,037	0,01
İmrahor 2	109,667	32,933	12,893	8,962
Yeşiloba	23,015	38,675	17,591	5,999
Kızılcadağ	51,203	53,552	15,675	11,018
Kayabaş	40,241	44,33	38,315	15,736
Akçay	16,577	20,666	6,886	15,157
Zümrütova	26,582	31,889	4,265	18,254
Karamık	39,284	20,666	15,232	19,827

İSTASYON	Ocak-Şubat-Mart	Nisan-Mayıs-Haziran	Temmuz-Ağustos-Eylül	Ekim-Kasım-Aralık
Pirhasan	35,369	0,01	0,938	8,385
Bayralar	29,975	15,794	6,341	38,124
Akmaz Mevkii Cami Kırığı	10,574	15,446	11,444	5,656
Eşektaş	12,836	2,135	21,536	2,511
Örümler Beşikçi	25,625	15,707	28,154	10,938
Mavikent	118,28	85,22	4,658	16,845
Merkez San. Sitesi	29,366	22,058	3,179	3,257
Yeşilyurt İskele Mah.	7,181	95,312	62,426	20,07
Köşklükavak	4,31	3,266	86,993	5,736
Hasyurt	80,522	16,055	28,67	0,838
Turuçova	3,092	2,135	5,006	17,228
Köşkler Köprü Yanı	33,02	26,57	18,39	16,758
Köşkler Mezarlık Yanı	37,37	23,33	27,56	28,125
Alakent Merkez	42,416	26,11	33,21	25,124
Alakent Güvercinlik Koop.	71,561	49,58	50,21	60,145
Demre Moil	57,989	47,11	38,34	28,14
Demre Shell	27,8	17,46	15,48	15,14
Antalya Dış. Tic.	37,544	26,83	14,39	18,195
Çavdır Yusuf	0,01	8,14	1,684	29,041
Yeşilköy	0,01	15,11	1,584	11,079
Kasaba	0,01	10,23	4,426	1,08
Ova	0,01	15,28	1,16	13,76

Yeşil renkle gösterilen yerler : Batı Akdeniz Havzası
Kırmızı renkle gösterilen yerler : Antalya Havzası
Sarı renkle gösterilen yerler : Doğu Akdeniz Havzası

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimizde 1 adet faal Organize Sanayi Bölgesi (OSB), 16 adet Küçük Sanayi Siteleri, 2 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi (1 faal), 1 adet Serbest Bölge ve 4 adet Sanayi Odaları bulunmaktadır. İlimizde ÇED süreci İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (Korkuteli Mermer İhtisas OSB) olarak tamamlanmış olan ve akabinde karma Organize Sanayi Bölgesine dönüştürülen ikinci bir organize sanayi bölgesi mevcut olup, 2024 yıl sonu itibarıyla henüz faaliyete başlamamıştır.

İlimizde, su kaynaklarını kirletecek kirlilik kaynağı yüksek bir işletme yer almamaktadır. İl merkezinde bulunan Antalya Organize Sanayi Bölgesinde yer alan işletmelerden kaynaklanan atık

sular OSB'ye ait Atık Su Arıtma Tesisinde arıtıldıktan sonra Hurma Atık Su Arıtma Tesisine verilmektedir.

İl ve ilçelerde faal olan küçük sanayi sitelerinden kaynaklı atık sular münferit kanalizasyon ve sızdırmaz fosseptik ile bertaraf edilmektedir. Ayrıca Maden ocaklarından kaynaklanabilecek kirlilikler ile ilgili ihbarlar ve şikâyetler İl Müdürlüğümüze ulaşmaktadır. Yapılan denetim çalışmaları ile söz konusu oluşması muhtemel kirliliklerin önüne geçilmektedir.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

İlimizde oluşan evsel nitelikli atıksular, arıtma tesisi ile sonlanan kanalizasyon sistemine verilmekte, kanalizasyon sistemi olmayan yerlerde ise sızdırmaz fosseptiklerde toplandıktan sonra yine en yakın atıksu arıtma tesisine gönderilmesi sağlanmaktadır.

Manavgat Örenşehir ve Kızılot Bölgelerinde Kanalizasyon sisteminin bulunmaması nedeni ile yerleşim yerleri (oteller, konutlar, tatil siteleri vb.) altyapıya bağlanamamıştır, bu münferit arıtmaların sayısının fazla olmasına dolayısıyla kirlilik unsurunun artmasına neden olmaktadır.

B.3.2. Yayıllı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Tarımda alternatif üretim tekniklerinin ve modern teknolojinin kullanılarak ülkemizin ve dünya insanının beslenmesine katkıda bulunan Antalya ilimiz; elverişli iklim şartlarıyla yıllardır gerek narenciye gerekse meyve ve sebze üretiminde Türkiye'nin kalbi statüsünde olmuştur.

Açık alan veya örtü altı tarımında pestisit ve gübre kullanımından kaynaklı su kirliliğine karşın ilgili kurum tarafından bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları yapılarak tarımsal kirliliğin engellenmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

B.3.2.2. Diğer

Büyükşehir Belediyesi sınırları dâhilinde; Kumluca Katı Atık Düzenli Depolama Sahası, Patara Katı Atık Düzenli Depolama Sahası, Manavgat Katı Atık Düzenli Depolama Sahası, Alanya Katı Atık Depolama Sahası, Kızıllı Katı Atık Düzenli Depolama Sahası bulunmaktadır.

Düzenli depolama tesislerinden Antalya merkezde mevcut olan Kızıllı Düzenli Depolama Tesisinde çöp sızıntı suyu arıtma tesisi mevcuttur. Çöp suları arıtıldıktan sonra kanalizasyon hattına deşarj edilmektedir.

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı üç yılda bir yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2018-2023 izleme programı ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

Çizelge 30 – Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2023)

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu		
		2021	2019	2018
AKD12	Kemer	İyi	Çok İyi	İyi
AKD 11-2	Manavgat-Antalya	İyi	İyi	İyi
AKD 11-1	Manavgat-Gazipaşa	Çok iyi	Çok iyi	İyi
AKD 13	Kumluca-Finike	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
AKD 14	Kaş-Kekova	Çok iyi	İyi	Çok iyi
AKD 15	Kaş ÖÇK Batısı	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
AKD 16	Patara	İyi	İyi	İyi

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

2024 yılında Türkiye, 567 Mavi Bayrak ödüllü plaj sayısı ile dünyadaki 50 den fazla ülke arasında 3. sıradadır. Antalya 233 Mavi Bayraklı plaj sayısı ile Dünyada en fazla Mavi Bayrağa sahip kent konumundadır. Antalya Büyükşehir Belediyesi uhdesinde işletilen 17 Mavi Bayraklı halk plajında çevre yönetimi, çevre eğitimi, güvenlik, hizmet ve olanaklar konusundaki kriterleri korumaya ve her geçen yıl Mavi Bayrak sayısını artırma çalışmaları devam edilmektedir.

Mavi Bayrak; plaj, marina ve teknelere bir yıllığına verilen uluslararası bir çevre ödülüdür. Antalya İli, 2024 yılında, 233 Mavi Bayrak ödüllü plaj ile Dünyada en çok Mavi Bayrağın olduğu kent unvanına sahiptir. Mavi Bayrak, Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı'nın (FEE) 1987'den beri yürüttüğü;

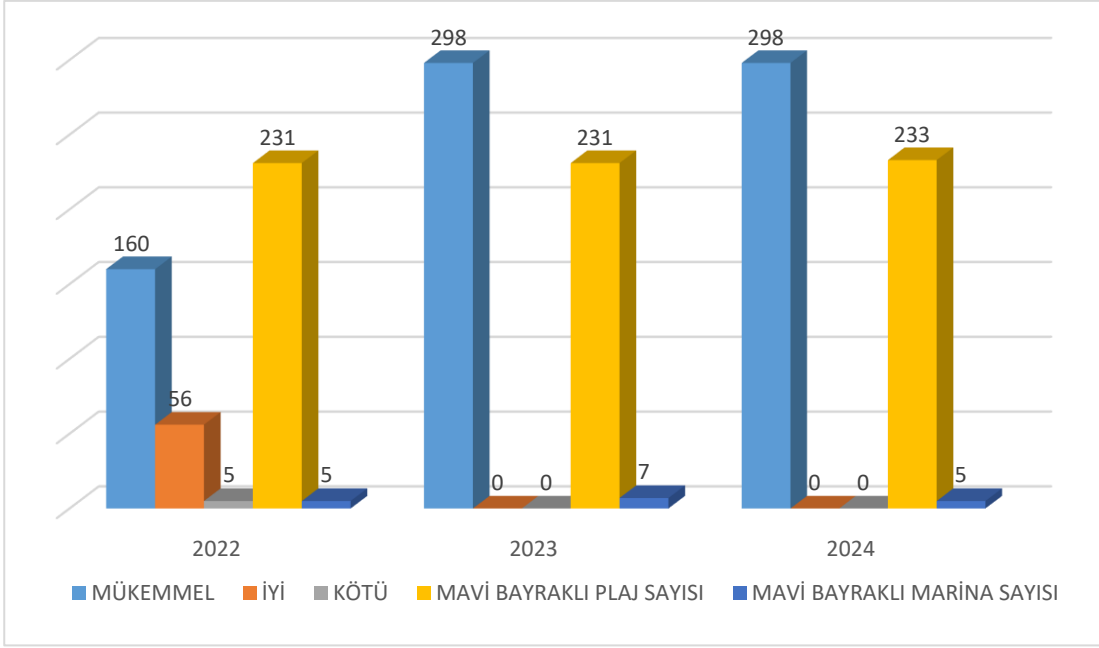
deniz ve göl sularının temizliğini, çevre yönetiminin önemini, plaj hizmetlerindeki donanım ve güvenliği yükseltmeyi amaçlayan bir ödöl programıdır. Ülkemizde 1993 yılında Akdeniz kıyılarımızda başlatılan program çalışmaları, Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı (FEE) üyesi Türkiye Çevre Eğitim Vakfı (TÜRÇEV) tarafından yürütülmektedir. Program, çoğunluğu Avrupa Ülkesi olmak üzere Dünyada toplam 51 ülkede uygulanmaktadır.

Mavi Bayrak Ödülü konusunda plajlar için 33, marinalar için 38, turizm tekneleri için 51 kriter bulunmaktadır. Plajlar için belirlenen kriterler" Çevre Eğitimi ve Bilgilendirme, Yüzme Suyu Kalitesi, Çevre Yönetimi, Can Güvenliği ve Hizmetler" ile ilgili kriterleri içermektedir. İlimizde Mavi Bayrak yüzme sezonu 15 Mayıs - 30 Eylül tarihleri arasında olup bu tarihler arasında "Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik" esas alınarak 15 gün ara ile plajlarımızdan deniz suyu numunesi alınmakta, Escherichia coli (E.coli) ve Intestinal Enterekok olmak üzere iki mikrobiyolojik parametrede analizler İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Mavi Bayrak kriterleri gereği analizler "2006/7 Avrupa Birliği Yüzme Suyu Direktifi" kapsamında değerlendirilmektedir. Marinalar için deniz suyu mikrobiyolojik analizi istenmemekte sadece deniz suyunun fiziksel olarak temizliği değerlendirilmektedir.

Antalya kıyılarından, Mavi Bayrak Programı için belirlenen 308 noktadan İl Sağlık Müdürlüğü tarafından deniz suyu numunesi alınmaktadır. Bunlardan 31 tanesi yüzeysel suların denize döküldüğü noktalardan alınan izleme noktalarıdır. Bir plajın aday olabilmesi için geriye dönük 4 yılın analiz değerleri esas alınmakta, AB Yüzme Suyu Direktifine göre "mükemmel" kalitede olanlar ödöl için başvuru yapabilmektedir.

Yine bir plajın Mavi Bayrak ödölü alabilmesi için plajın atık sularının toplanması, arıtılması ve deşarjı ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olmalıdır. Ülkemiz ve Avrupa Birliği ülkelerinde AB Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği (91/271/EEC) hükümleri geçerlidir. 2024 yılı Mavi Bayrak ödüllü plajların bağlı olduğu arıtma tesisi çıkış suyu raporları, Ülkemiz ve AB standartlarına uygundur.

Mavi Bayrak ödülleri her yıl yenilenmekte, Ekim-Aralık ayları içerisinde aday olmaya hak kazanan plaj, marina ve yatların müracaatları TÜRÇEV tarafından alınmaktadır. Ocak ayında toplanan Ulusal Jüri değerlendirmesinden sonra onay alan dosyalar Uluslararası Jüriye sunulmaktadır. Nisan ayında toplanan Uluslararası Jüri, sonuçları Mayıs ayında ilan etmektedir. İlimizde, 2024 yılında 233 plaj, 5 marina ve 15 Turizm Teknesi Mavi Bayrak ödölünü almaya hak kazanmıştır.

Grafik 27 – Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı
(mavibayrak.org.tr, 2025)

Resim 1- Mavi bayraklı plaj görüntüsü
(ÇŞİDİM,2025)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlimizde 5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale Ve Zararları Tazmini Esaslarına Dair Kanun kapsamında bulunan 8 kıyı tesisi (Liman ve petrol boru hattı) bulunmaktadır. Bahse konu tesisler tarafından 5312 sayılı Kanun kapsamında risk değerlendirme ve acil durum planları hazırlanmış ve Bakanlığımız tarafından incelenerek onaylanmıştır.

Çizelge 31 – 2024 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gerekten Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
Antalya	8	8

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimizde 3 liman, 6 yat limanı ile 11 adet diğer kıyı tesisleri (balıkçı barınağı ve iskelelerde) olmak üzere 20 atık kabul tesisinde gemi atıkları alınmaktadır. Limanların atık alım tesislerine liman dışı sefer yapan yolcu gemileri, 150 GT üstü petrol tankerler ile 400 GT üzeri diğer gemilerden Uluslararası MARPOL sözleşmesinde tanımlanan atıklar alınmaktadır. Diğer tesislerde mavi kart kapsamındaki atıklar kabul edilmektedir. İlimizde sınırları içerisinde çalışan atık alma gemisi bulunmamaktadır. İlimizde Finike Liman Başkanlığı sahasında çalışması için İl Müdürlüğümüzce lisans verilmiş Ceren Ay 1 isimli 1 adet atık alma gemisi bulunmaktadır.

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

İlimizde 5 adet denizde kurulu balık çiftliği bulunmakta olup çipura ve levrek yetiştiriciliği yapılmaktadır. Finike ilçesinde yıllık kapasitesi 3.590 ton olan 3 deniz balıkları çiftliği, Konyaaltı ilçesinde 2.000 ton kapasiteli 1 deniz balığı çiftliği, Kemer ilçesinde kapasitesi 650 ton kapasiteli 1 deniz balığı çiftliği bulunmaktadır. 4 adet deniz balık çiftliği aktif olarak faaliyet göstermekte olup faaliyette olan çiftliklerin tümüne Balık Çiftlikleri Çevresel Yönetimi Uygunluk belgesi verilmiştir. Bu tesislerde su kolonu izleme çalışmaları her yılın Mayıs ayında, sediment izleme çalışmaları ise iki yılda bir Mayıs ayında yapılarak analizlerin sonuçları İl Müdürlüğümüze gönderilmektedir. Denizlerde kurulan balık çiftliklerinin denetim yetkisi 2010/11 sayılı Genelge ile Sahil Güvenlik Komutanlıklarına devredilmiştir.

Çizelge 32 – Denizlerde yer alan balık çiftlikleri

(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

İŞLETME ADI	ÜRETİLEN TÜR	KAPASİTE (t/yıl)	KORDİNAT(N)		KORDİNAT(E)	
SAZAK BALIKÇILIK ÇİPRA-LEVREK YET. TES.	Çipura- Levrek	600	36°16' 44,76"	36°16' 46,21"	30°9' 57,51"	30°10' 3,73"
			36°16' 44,27"	36°16' 46,7"	30°10' 3,49"	30°9' 57,76"
ZOR ÇİPURA-LEVREK YET. TES.	Çipura- Levrek	990	36°16' 7,66"	36°16' 9,34"	30°10' 18,01"	30°9' 58,09"
			36°16' 4,44"	36°16' 6,11"	30°10' 17,59"	30°9' 57,68"
FİNİKE GÖKLİMAN ÇİPRA-LEVREK YET. TES.	Çipura- Levrek	2.000	36°16' 41,15"	36°16' 39,44"	30°11' 8,09"	30°11' 24,02"
			36°16' 44,68"	36°16' 45,99"	30°11' 24,63"	30°11' 8,9"
YAZ ÇİPURA - LEVREK TESİSİ	Çipura- Levrek	650	36°25' 34,43"	36°25' 39,19"	30°30'16,24"	30°30'16,5"
			36°25' 38,95"	36°25' 34,21"	30°30'20,37"	30°30'19,8"
SAGUN DENİZ BALIKLARI YETİŞTİRİCİLİĞİ	Çipura- Levrek	2.000	36°46' 0,97"	36°46' 48"	30°35' 26,9"	30°35' 29,9"
			36°46' 48"	36°46' 0,97"	30°35' 38,99"	30°35' 39"

B.4.6. Deniz Çöpleri

İlimizde Sıfır Atık Projesi'nin deniz ayağı niteliğinde olan Sıfır Atık Mavi Projesi ile 2019/09 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi kapsamında 1 Ocak 2025 - 1 Ocak 2030 tarihleri arasında uygulanmak üzere 5 yıllık “Deniz Çöpleri İl Eylem Planı” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Plan kapsamında İlimiz sınırları içerisinde deniz çöplerinin oluşumunun kaynağında engellenmesi, kıyı ortamındaki, deniz yüzeyinde ve deniz dibindeki çöplerin toplanması ile deniz kirliliğinin önlenmesi açısından çevre eğitimleri uygulamaları planlanmış, ilgili kurum ve kuruluşlar görevlendirilmiştir. Antalya İlinde kıyılarda rekreasyon kaynaklı atıklar, tarımsal atıklar ve günlük tur teknesi faaliyetleri deniz çöpleri açısından başlıca baskı unsurlarıdır. Plan kapsamında görevli kurum ve kuruluşların 3 aylık raporlamalarının izlenmesi, yıllık faaliyet raporlarının oluşturulması ile uygulamaların kontrolü ve geliştirilmesi çalışmaları yapılmaktadır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

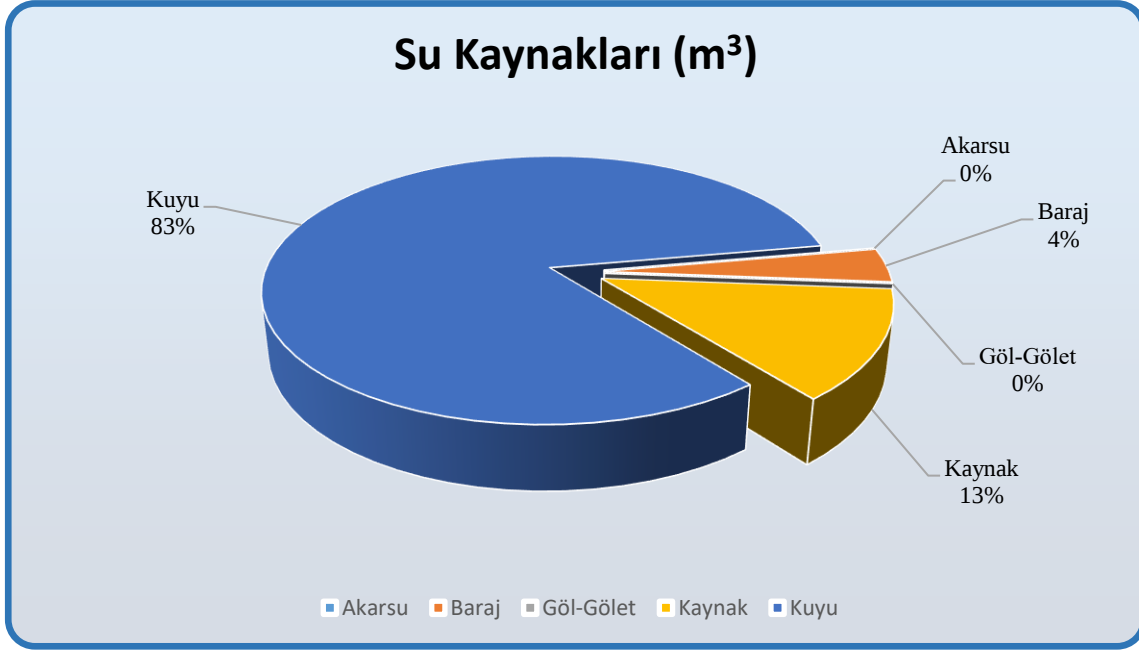
DSİ 13. Bölge Müd. İşletme halindeki 4 barajımızın içme suyu amacı vardır.

Bu barajlar:

- 1- Alanya Dim Barajı
- 2- Karacaören II Barajı
- 3- Manavgat Barajı
- 4- Oymapınar Barajı

Bu barajlarımızın rezervuar alanları İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre korunmaktadır.

B.5.1.1 Yüzeyel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Grafik 28 – 2022 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(TÜİK, 2025)

İlde içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen 20 adet belediyeye karşın, hizmet verilen kişi 2022 yılı için 2.688.004 olmuştur. (Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan çevresel veriler her 2 yılda bir yayımlanmakta olup 2024 yılı verileri yayımlanmamıştır.)

İçme ve kullanma suyu şebekesi için çekilen toplam su miktarı 342.241 m³/yıl, kişi başı çekilen günlük su miktarı 349 Litre/Kişi-Gün' tür. (Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan çevresel veriler her 2 yılda bir yayımlanmakta olup 2024 yılı verileri yayımlanmamıştır.)

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Antalya'nın yeraltı sularının oluşumunda jeolojik formasyon en önemli faktörü oluşturmaktadır. Güneyde Akdeniz, batıda Toroslar'ın Beydağları, doğuda Aksu Vadisi, kuzeyde Torosların güney etekleri yer almakta olup, kireçtaşı ve traverten denilen formasyonlardan meydana gelmiştir. Antalya travertenleri olarak da adlandırılan bu yapı takriben 630 km²'lik alanı kaplamaktadır. Ortalama kalınlığı 250 m dolayında olduğu tahmin edilen bu travertenin yaşının 7 milyon yıl olduğu araştırmacılar tarafından bildirilmektedir.

Kırkgöz Kaynakları: Toros Dağları'ndan çıkan ve ortalama debisi 15 m³/sn olan bu kaynağın kirlenme riski beslenme havzasına bağlıdır. Bu suyun sertliği 38-57 arasında değişmekle beraber, genellikle 45-50 arasında olmaktadır. pH parametresi bazı aylarda 6,7'ye kadar düşmektedir. Amonyak azotu parametresi bakımından 1.ve 2.sınıf arasında değişmekte; fosfor bakımından, 1 ve 3. sınıf arasında değişmekte, bakteriyolojik parametre (toplam koliform) bakımından 2.sınıf diğer parametreler açısından da 1.sınıf sulara girmektedir. Kaynak çevresinde yer alan göl alanının korunması ve çevresinde görülen her türlü yapılaşmanın önlenmesi gerekmektedir.

Geniş bir beslenme havzasına (Isparta, Burdur, Korkuteli) sahip olan Toros Dağlarının en büyük kaynağını Kırkgözler oluşturmaktadır. Bu kaynaklar takriben 1 km lik zon boyunca 300 m kotunda karstik kireç taşlarından çıkmaktadır. Büyük bir sulak alan oluşturan bu suların büyük bir kısmı Kepez Hidroelektrik Santrali için alınmakta, bir kısmı da Düden ve geçirimli olan traverten içerisinde karstik su yolları ile yukarı platoda yeraltına girmektedir. Büyük su rezervlerine sahip olan Toros Dağlarının Boğaçayı ırmağı ile Kemerağzı arasında kalan geniş alanda kara ve deniz kaynakları olarak ortaya çıktığı tahmin edilmektedir. Bu nedenle kaynakların birbiri ile olan ilişkileri klorür iyonu konsantrasyonları ile değişmektedir. DSİ 13. Bölge Müdürlüğünün yapmış olduğu çalışma sonucunda Kırkgöz kaynakları ile Düden Şelalesi, İskele, Kemerağzı, Arapsuyu, Mağara ve Duraliler kaynakları benzer özellikler göstermiştir. Birçok kaynakla ilişkisi olan bu Kırkgöz kaynağının korunmasına özel bir önem verilmesi gerekmektedir.

Gürkavak Kaynağı: Antalya'nın kuzeybatısında Düzlerçamı Milli Parkı içerisinde bulunan ve kirlenme riski olmayan bir kaynaktır. Şehrin cazibe ile su temin ettiği en eski kaynaklardan biridir. Sertliği 15-20 arasında olan bu suyun bakteriyolojik (toplam koliform) bakımından 2.sınıf, diğer parametreler açısından 1.sınıf olduğu DSİ 13. Bölge Müdürlüğünce tespit edilmiştir. Mevcut kaynaklar günün şartlarına göre yeniden geliştirilirse özellikle yağışlı mevsimlerde daha fazla su temin etmek mümkün olabilir.

Mağara Kaynağı: Şehir içme suyunun sağlandığı bu kaynak Konyaaltı Plajının karşısındaki falezlerden çıkmaktadır. Amonyak azotu ve fosfor parametreleri bakımından 1.ve 2.sınıf arasında değişmekte, olup diğer parametreler bakımından 1.sınıf kalitededir. Ağır metal olarak kurşun parametresi bakımından 5 yılda iki defa 3.sınıf, bir defa 2.sınıf, çinko parametresi bakımından 5 yılda bir defa 2.sınıf, krom parametresi olarak beş yılda bir defa 3.sınıf, kadmiyum, civa ve arsenik bakımından 1.sınıf sular kalitesinde olduğu saptanmıştır. Şehir içinde olması ve sadece klorlama yapılarak şehir içme suyu olarak kullanılması son derece ekonomik olmasına karşın, yerleşim alanları içerisinde kalması nedeni ile en riskli kaynaklardan birini oluşturmaktadır. Kaynakta bakteriyolojik olarak bir kirlenme tespit edilmemiş olmasına karşın bu suyun daha uzun bir süre kullanılmasının mümkün olmayacağı tahmin edilmektedir.

Duraliler Kaynağı: Duraliler Köyünde bulunan bu kaynağın yerleşim ve tarım alanları içerisinde bulunması nedeniyle kirlenme potansiyeli yüksek olan kaynaklardan birisidir. Toplam Fransız sertliği 30-32 arasında değişen bu suyun amonyak azotu 1.ve 2. Sınıf, ortofosfat olarak da 2.ve 3. sınıf arasında değiştiği, diğer parametreler bakımından 1. Sınıf olduğu görülmektedir. Bakteriyolojik olarak zaman zaman kirlilik gösteren bu kaynak, ağır metal bakımından kurşun olarak 2. sınıf, çinko, bakır ve krom olarak 1. sınıf sular kalitesinde bulunmaktadır.

İskele Kaynağı (Mescit Alanı): Yat limanındaki mescit altından çıkan bu kaynağın kirlilik parametreleri diğer tüm kaynakların değerinden daha yüksek çıkmaktadır. Bakteriyolojik olarak da kirlilik gösteren bu suyun amonyak azotu olarak 2.sınıf, ortofosfat olarak 4.sınıf su kalitesinde olduğu tespit edilmiştir. Toplam Fransız sertliği derecesi 30-32 arasında olan bu suyun nitrat azotu değeri de 3-4 mg/l ile tüm kaynaklarda tespit edilen en yüksek değer olmaktadır. Bu kaynak, yer altı suyu kirliliğinin gözlenmesi açısından önemli bir noktada bulunmaktadır.

Hurma Pınarları: Antalya'nın batısında Hurma köyü içerisinde bulunan bu kaynaklar en kaliteli ve kirlenme riski olmayan sulardan birisidir. Yakın zamana kadar şehrin içme suyu ihtiyacının da karşılandığı bu kaynak şimdi terk edilmiş durumda bulunmaktadır. Bu kaynakların son yıllarda yaşanan kuraklığın tesiri ile bakımsız, bozulmuş ve terkedilmiş olarak boşa akmakta olduğu

görülmektedir. Toplam Fransız sertliği 20 olan bu suyun ortofosfat olarak 2. sınıf, diğer parametreler bakımından da 1. sınıf, kalitesinde olduğu tespit edilmiştir.

Arapsuyu I: Arapsuyu köyünde bulunan bu kaynak kirlenme riskini en çok taşıyan kaynaklardan biridir. Akdeniz Üniversitesi'nin güneyinde çevre yoluna yakın bir yerde çıkan bu kaynak, çevresindeki diğer sulara göre daha fazla klorür konsantrasyonu ihtiva etmektedir. Bakteriyolojik olarak da kirlilik gösteren bu kaynağın amonyak azotu 2. Sınıf, ortofosfat değeri olarak 3. Sınıf diğer parametreler bakımından 1. Sınıf su kalitesinde olduğu saptanmıştır. Yerleşim alanı içerisinde kalan bu kaynağın da gelecekte daha fazla kirleneceği tahmin edilmektedir. Bu kaynağın da yer altı suyu kirliliğinin izlenmesi bakımından önemi büyüktür.

Arapsuyu II: Arapsuyu köyünde bulunan bu kaynağın yerleşim ve tarım alanları içinde kalması nedeniyle, kirlenme potansiyeli fazla olan sulardandır. Toplam Fransız sertliği 30-33 arasındadır. Bakteriyolojik olarak zaman zaman kirlilik gösteren bu kaynak amonyak azotu bakımından 2. Sınıf ortofosfat bakımından 3. Sınıf, diğer özellikler bakımından 1. Sınıf su kalitesindedir.

Boğaçayı Keson Kuyuları: Boğaçayı havzasındaki alüvyonlarda bulunan bu kuyuların en büyük riski tarım alanlarının hemen altında bulunmasıdır. Bulunduğu formasyon ne kadar ince taneli ise kirlenme potansiyeli de o kadar az olacaktır. İnce malzeme filtre görevi yapacağından kuyuların daha uzun bir süre hizmet vermesi mümkün olabilir. Aksi halde, karstik kaynaklar gibi iri malzemeli tabakalar da suyun kirlenmesini kolaylaştırabilir.

Bakteriyolojik olarak kirlenme saptanmamış olan bu kaynağın amonyak azotu olarak 2. sınıf ortofosfat olarak 2.sınıf, diğer parametreler bakımından 1. Sınıf kalitede olduğu tespit edilmiştir. Toplam Fransız sertlik derecesi 28 olan bu suyun çevresinde mutlaka koruma alanları oluşturulmalıdır.

Düden Şelalesi Kaynağı: Düden Şelalesinin altından çıkan bu kaynak, Kırkgöz kaynaklarına benzer özellikler göstermektedir. Ortalama olarak bu kaynak 15 m³/sn'lik debisi ile oldukça fazla su boşalımı yapmaktadır. Yukarı platoda bulunan Bıyıklı Düdeninden atılan boyalar, 83 saat sonra kaynaktan çıkmıştır. Yer altı karst yolunun Bıyıklı Düdeni, Varsak Düdeni ve Düden Şelalesi kaynağı istikametinde olduğu yapılan araştırmalarla tespit edilmiştir. Yukarı plato ve Varsak bölgesindeki yoğun yapılaşma (konut ve fabrika yoğunluğu) ve atıkların travertene verilmesi halinde kaynaktaki kirlenme kaçınılmaz olacaktır. Bu kaynağın fazla yağışlı dönemlerde (özellikle Korkuteli' den gelen sularla) bulanık aktığı ve bununda denize kadar taşınarak denizin kirlenmesine neden olduğu gözlenmiştir. Bakteriyolojik olarak kirli olan suyun amonyak azotu olarak 1.sınıf suları biraz aşır, 2.sınıf olduğu, ortofosfat olarak 3.sınıf, diğer parametreler bakımından da 1.sınıf sular kalitesinde olduğu saptanmıştır. Toplam Fransız Sertliği genel olarak 40-45 arasında değişmektedir. Beslenme alanının ve denize kadar olan çevrenin korunması için, gerekli stratejiler tespit edilerek uygulama planları hazırlanmalıdır.

Duraliler Kuyusu: Duraliler Köyü 'nün kuzeyinde, yerleşim ve tarım alanlarının dışında bulunan bu kuyuların şimdilik kirlenme riski yoktur. Ancak bu durumun böyle devam edebilmesi için, yukarı platonun da kirlenmeye karşı korunması gerekmektedir. Bu yapılmadığı takdirde travertende mevcut yer altı su yolları ile kirliliğin kuyulara taşınması mümkündür. Bilhassa yer altı su hareketinin yönü ve mevcut formasyonun yapısı incelenerek koruma alanları oluşturulmalıdır. Toplam Fransız Sertlik derecesi 29 olan bu suyun fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik olarak 1.sınıf sular kalitesinde olduğu tespit edilmiştir. Şehir içme suyunun sağlandığı bu kuyular iyi korunduğu takdirde uzun yıllar hizmet verebilir.

Meydan Kuyuları: Antalya'nın Meydan Senti'nde bulunan bu kuyular, yerleşim alanlarının ortasında kalmıştır. Şehir içme suyunun bir kısmını sağlayan bu kuyuların kirlenme potansiyelleri de oldukça fazladır. Sürekli olarak kalite gözlemleri yapılan bu kuyuların analiz sonuçlarına göre aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır. Amonyak azotu olarak 2.sınıf, orto fosfat bakımından 3.sınıf olan bu sular, diğer fiziksel, kimyasal parametreler ile bakteriyolojik ve ağır metal analizleri bakımından da 1.sınıf sular kalitesindedir. Toplam Fransız sertlik derecesi 28 dir.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Antalya Kenti Su Kaynakları Koruma Alanları

I. Antalya Termessus (Kırkgöz) Kaynağı İçme Suyu Kuyuları Koruma Alanı İlanı

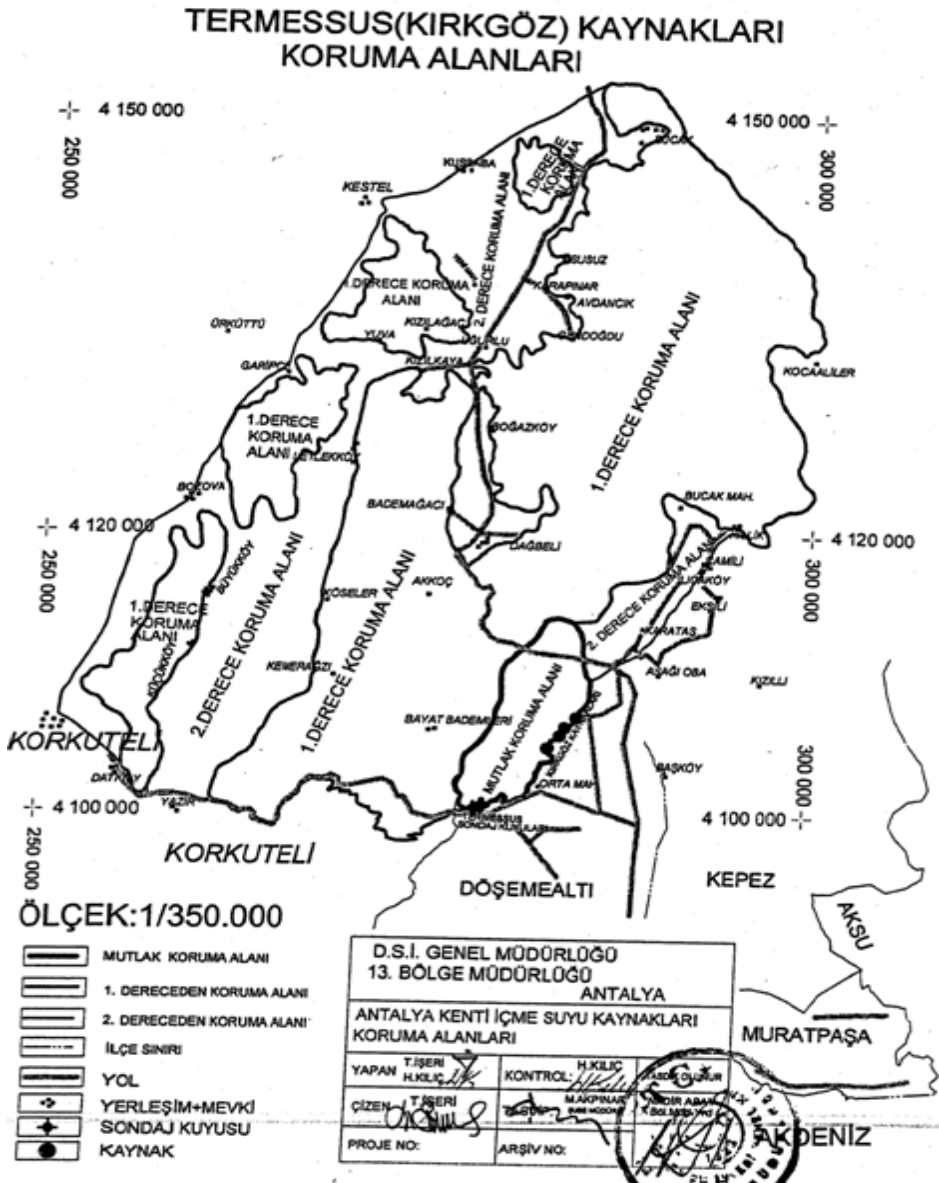
1- Ekli haritada Termessus (Kırkgöz) Kaynakları ve İçme Suyu Kuyularının bulunduğu alan "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Bu alanda yalnız Mevcut içme kullanma suyu tesislerinin yanında yeni ilave edilecek yeraltı suyu işletme tesislerinin inşasına, Orman Genel Müdürlüğü'nün Ormanları korumak amacıyla yapacakları çalışmalara müsaade edilir. Ayrıca mutlak koruma alanı içerisinde yer alan Karain ve Termessus antik kentlerinin tarihi kalıntılarının açığa çıkarılması amacıyla yapılacak çalışmalara müsaade edilir. Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.

2- Termessus (Kırkgöz) Kaynağı düdenlerinin çevresi tel ile çevrilerek koruma altına alınacak ve mutlak koruma alanı koruma tedbirleri uygulanacaktır.

3- Ekli haritada Termessus (Kırkgöz) Kaynakları ve İçme Suyu Kuyularının I. ve II. Derece Koruma alanı olarak belirtilen alanlarda; Su kirliliği Kontrol Yönetmeliği 22. maddesine uyulmalıdır.

4- Ekli haritada Termessus (Kırkgöz) Kaynakları ve İçme Suyu Kuyularının I. Derece Koruma alanı olarak belirtilen alanda yeni çöp alanı inşa edilemez, yeni mezarlıklar inşa edilemez, Nükleer reaktör ve radyoaktif hammadde işleyen fabrika, metalürji tesisi, mezbaha, rendering tesisi, petrokimya tesisi, petrol rafinerisi kurulamaz. Bu alanda daha önce inşa edilerek faaliyette olan mevcut tesislerin en kısa sürede ıslah edilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca I. Derece koruma Alanı içerisinde yeni verilecek maden ruhsatlarının; Kovanlık, Ilıca, Karataş ve Karaveliler Yeraltısuyu işletme kuyularına en az 4 km uzaklıkta olacak şekilde olması sağlanmalıdır

5- Termessus (Kırkgöz) Kaynakları ve İçme Suyu Kuyularının II. Derece Koruma alanında yer alan yerleşim yerlerinin kanalizasyon sistemlerinin deşarjı düdenler ve fosseptik kuyuları ile yeraltına verilmemelidir. Bucak ilçesinin kanalizasyon sisteminin Kestel Düdenine verilmesi öncelikle durdurulmalıdır.

Harita 8 – Antalya Termessus (Kirkgöz) Kaynağı Koruma Alanı
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

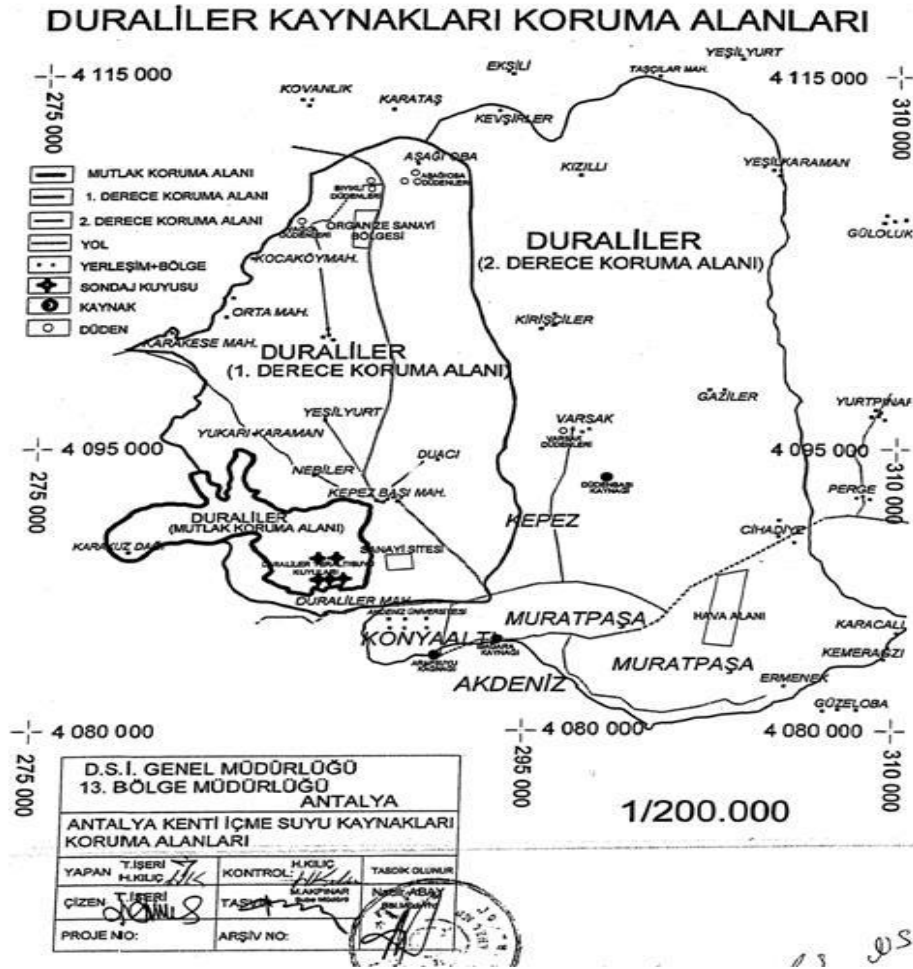
II. Antalya Duraliler Kaynağı İçme Suyu Kuyuları Koruma Alanı İlanı

1-Ekli haritada Duraliler Kaynağı İçme Suyu Kuyularının ve Düdenlerin içerisinde bulunduğu alan "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Bu alanda yalnız Mevcut içme kullanma suyu tesislerinin yanında yeni ilave edilecek yeraltı suyu işletme tesislerinin inşasına, Orman Genel Müdürlüğünün Ormanları korumak amacıyla yapacakları çalışmalara müsaade edilir. Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.

2- Ekli haritada Duraliler Kaynağı İçme Suyu Kuyuları I. ve II. Derece Koruma alanı olarak belirtilen alanlarda; Su kirliliği Kontrol yönetmeliğinin 22 maddesine uyulmalıdır. Ayrıca bu alanlarda yeni çöp alanı inşa edilemez, yeni mezarlıklar inşa edilemez, Nükleer reaktör ve radyoaktif hammadde işleyen fabrika, metalürji tesisi, mezbaha, rendering tesisi, petrokimya tesisi, petrol rafinerisi

kurulamaz. Yukarda sözü edilen alanlarda daha önce inşa edilerek faaliyette olan mevcut tesislerin en kısa sürede ıslah edilmesi sağlanmalıdır.

3- Duraliler Kaynağı İçme Suyu Kuyuları Mutlak Koruma Alanı içerisinde yer alan Duraliler mahallesinin kanalizasyon altyapısı öncelikli olmak üzere I. ve II. Derece Koruma alanında yer alan yerleşim yerlerinin kanalizasyon altyapısının öncelikli olarak tamamlanması sağlanarak merkezi sisteme bağlanmalı, açılacak yeni yerleşim alanlarının öncelikle kanalizasyon altyapısının tamamlanması ön şartı aranmalıdır. II. Derece Koruma alanında açılacak yeni yerleşim alanlarının kanalizasyon sistemine bağlanması mümkün olmayanlarının sızdırmaz çukurlar yapılarak, atıklarının yeraltına süzülmesi önlenmelidir.

Harita 9 – Duraliler Kaynakları Koruma Alanı
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

III. Antalya Yemişpınarı-Kargılıçeşme İçme Suyu Kaynakları Koruma Alanı İlanı

1-Yemişpınarı-Kargılıçeşme İçme Suyu Kaynaklarının bulunduğu alan "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Mutlak Koruma alanında mevcut içme kullanma suyu tesislerinin yanında yeni içme suyu işletme tesislerinin inşaatı yapılabilir. Bu alanda Orman Genel Müdürlüğü'nün ormanları korumak amacıyla yapacağı çalışmalara müsaade edilir. Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.

2- Ekli haritada Gürkavak kaynakları I. ve II. Derece Koruma alanı olarak belirtilen alanlarda; Su kirliliği Kontrol Yönetmeliği 22. maddesine uyulmalıdır. Ayrıca bu alanlarda yeni çöp alanı ve yeni mezarlıklar inşa edilemez, Nükleer reaktör ve radyoaktif hammadde işleyen fabrika, metalürji tesisi, mezbaha, rendering tesisi, petrokimya tesisi, petrol rafinerisi ve kimyasal atığı olan fabrikalar vb. kurulamaz.

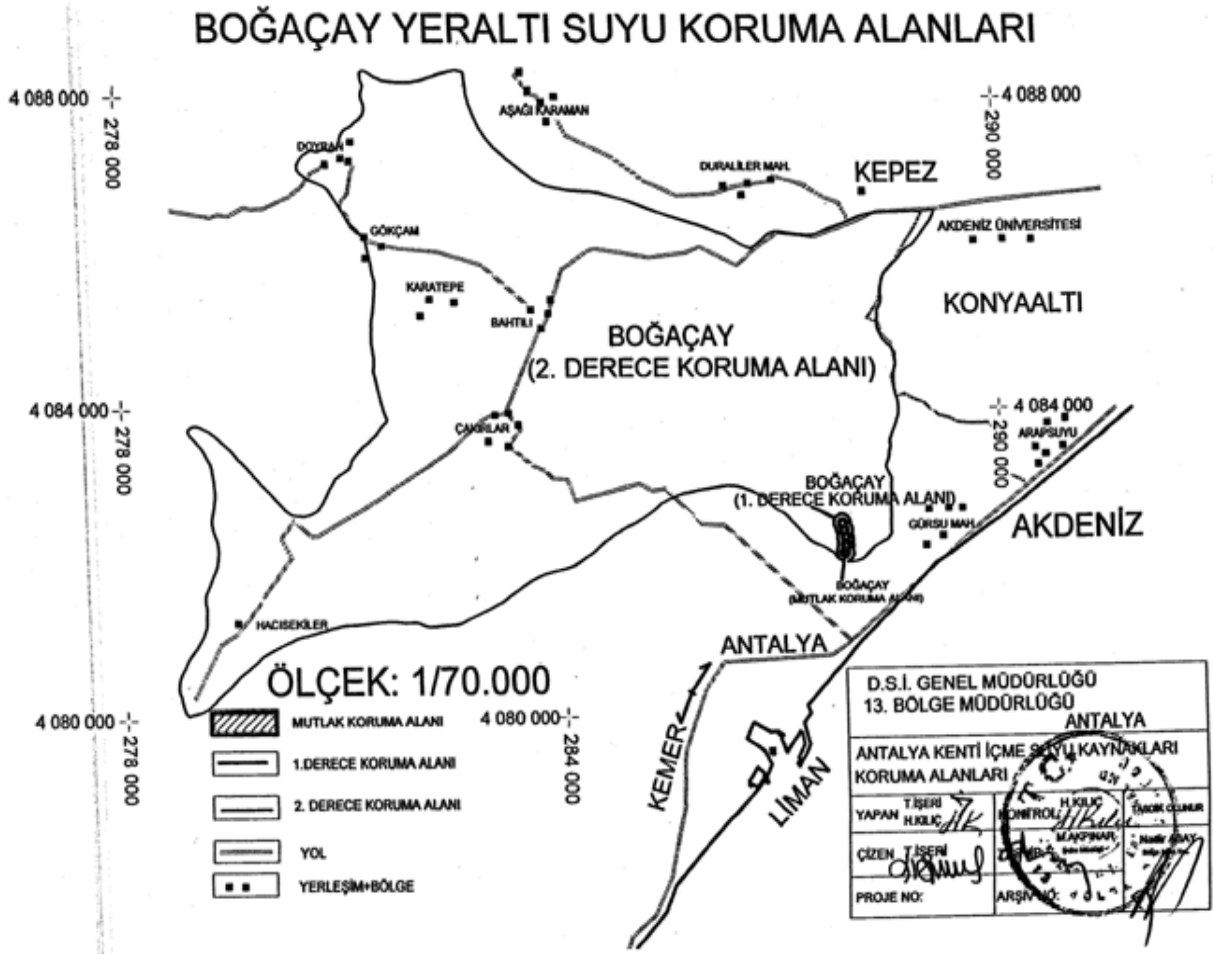
Harita 12 – Gürkavak Kaynağı Koruma Alanları
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

1 - Ekli haritada Boğaçay kuyularının içerisinde bulunduğu alan "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Bu alanda yalnız mevcut içme kullanma suyu tesislerinin yanında yeni ilave edilecek yeraltı suyu işletme tesislerinin inşasına müsaade edilir. Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.

fabrikalar kurulamaz. Yukarıda sözü edilen alanlarda daha önce inşa edilerek faaliyette olan mevcut tesislerin en kısa sürede ıslah edilmesi sağlanmalıdır.

3 - Koruma alanlarında yer alan yerleşim yerlerinin kanalizasyon altyapısı öncelikli olarak inşa edilerek sisteme bağlanması sağlanmalıdır.

4 - Boğaçay Mutlak Koruma Alanı ile I. ve II. Derece Koruma alanlarında kum çakıl malzemesi temini yasaktır.

Harita 13 – Boğaçayı Yer altı Suyu Kaynağı Koruma Alanları
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

VII. Antalya Doyran İçme Suyu Kaynakları Koruma Alanı İlanı

1- Ekli haritada Doyran içme suyu kaynaklarının bulunduğu alan "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Mutlak Koruma alanında Mevcut içme kullanma suyu tesislerinin yanında ilave edilecek yeni içme suyu işletme tesislerinin inşaatı yapılabilir. Bu alanda Orman Genel Müdürlüğü'nün ormanları korumak amacıyla yapacağı çalışmalara müsaade edilir. Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.

2- Ekli haritada Doyran İçme Suyu Kaynaklarının I. Derece Koruma alanı olarak belirtilen alanlarda; Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği 22. maddesine uyulmalıdır. Ayrıca bu alanlarda yeni çöp alanı ve yeni mezarlıklar inşa edilemez, nükleer reaktör ve radyoaktif hammadde işleyen fabrika, metalürji tesisi, mezbaha, rendering tesisi, petrokimya tesisi, petrol rafinerisi ve kimyasal atığı olan fabrikalar kurulamaz.

Harita 14 – Doyran Kaynağı Koruma Alanları
(DSİ 13. Bölge Müdürlüğü, 2025)

VIII. Antalya Aksu Çayı Yeraltı suyu Kaynağı İçme Suyu Kuyuları Koruma Alanı İlanı

1 - Ekli haritada sınırları belirtilen; Aksu çayı kenarındaki, içme suyu sondaj kuyularının içerisinde bulunduğu alan, "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Bu alan içerisinde, sadece mevcut içme, kullanma suyu tesislerine ilave edilecek, yeraltı suyu işletme tesislerinin inşasına müsaade edilir. Mutlak Koruma Alanı tel çit ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.

2 - Ekli haritada sınırları belirtilen; Aksu çayı kenarındaki İçme Suyu Kuyularının I. Derece Koruma alanı olarak belirtilen alanlarda; Su kirliliği Kontrol Yönetmeliği 22. maddesine uyulacaktır. Ayrıca

B.5.2. Sulama

Çizelge 33 – Antalya İlinde 2024 Yılı Sulama Tesisleri
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI		İŞLETMEDEKİ SULAMA TESİSLERİ	DSİ
-------------------------------	--	------------------------------	-----

DEVİR DURUMU	Sulama Alanı (ha)	
	Brüt	Net
Toplam 54 Adet YÜS Sulaması (tamamı devirli)	136 623	100 890
Toplam 31 Adet YAS Sulaması	8 152	8 152
Toplam 85 Adet Sulama Tesis	144 775	109 042

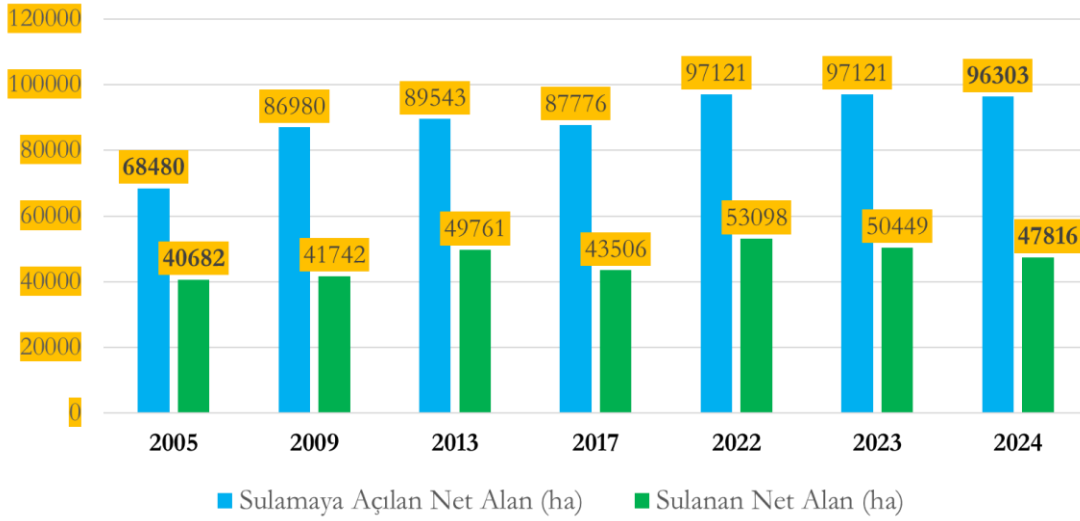
#SuVatandır

Çizelge 34 – Antalya İlinde Sulama Tesisleri Devir Durumu
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI		SULAMA TESİSLERİNİN DEVİR DURUMU	DSİ
-------------------------------	--	----------------------------------	-----

DEVİRALAN KURULUŞ ADI		TESİS SAYISI	NET SULAMA ALANI (ha)	KURULUŞ BAZINDA NET SULAMA ALANI (ha)	%
SULAMA BİRLİĞİ	Batı Antalya	20	39 338	96 058	95,3
	Aksu Çayı	4	22 185		
	Köprüçay	8	21 670		
	Doğu Antalya	9	12 865		
BELEDİYE	ABB	2	620	1258	1,2
	Elmalı	1	550		
	Gündoğmuş	1	88		
YÜS KOOPERATİFİ	Küçükköy, Yeşilyayla, Yelten, Üzümlü, Hacıbekir, Osmankalfalar, Karabekir, Çardak, Yağca Çıtlık Sulama Kooperatifleri	9	3574	3574	3,5
TOPLAM		54	100 890	100 890	100

#SuVatandır

Grafik 29 – Antalya İli Sulamaya Açılan Net Alan İle Sulanan Alan Karşılaştırması
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Salma sulama yapılan alanlardan ve bu alanlarda kullanılan su miktarından bahsedilmelidir. Sulama yapılan alanda birlik olup olmadığı sulama kooperatifleri ve sulamadan dönen suların drene edilip edilmediğın ve drene ediliyor ise drene edilen suyun nereye verildiğinden bahsedilmelidir. Bu bilgilerin il genelinde verilmesi gerekmektedir.

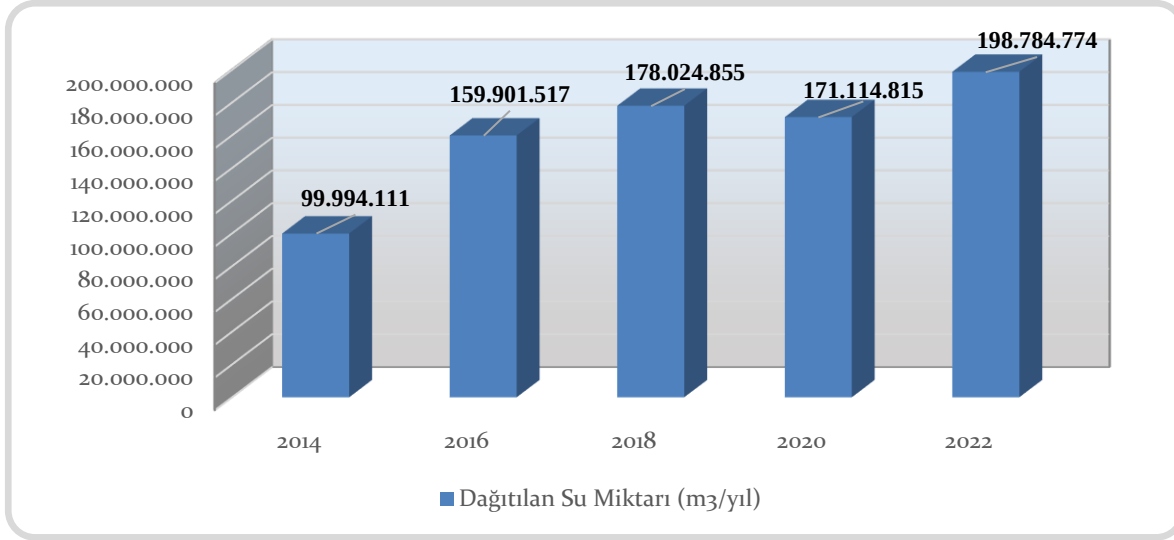
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Çizelge 35 – Bölge Devredilen Sulamalarda 2024 Yılında Uygulanan Sulama Sistemleri
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)

Sulamanın Adı	Sulama Yöntemlerine Göre Toplam Sulanan Alan						
	Yüzeysel Yöntemlerle Sulanan Alan		Yağmurlama Yöntemiyle Sulanan Alan		Damla Sulama Yöntemiyle Sulanan Alan		Toplam Sulanan Alan
	ha	%	ha	%	ha	%	
Alanya	154	41	43	11	177	47	374
Manavgat	3 159	82	444	12	251	7	3 854
Aksu	6 356	56	1 157	10	3 779	33	11 292
Kırkgözler-Yeniköy	42	9	53	11	392	80	487
Düden	140	22	95	15	410	64	645
Köprüçay	7 612	63	439	4	3 965	33	12 016
Alara	612	44	442	32	334	24	1 388
Elmalı-Kışla P.	0	0	42	62	25	38	67
Finike	1 397	89	0	0	172	11	1 569
Korkuteli	0	0	0	0	4 476	100	4 476
Baranda	0	0	9	7	122	93	131
Boğaçay	783	86	0	0	124	14	907
Kemer (C+YAS)	378	100	0	0	0	0	378
Gazipaşa	131	26	70	14	299	60	500
Mursal P.	0	0	167	50	170	50	337
Kozağacı	0	0	58	62	35	38	93
Yeşilyayla	0	0	0	0	373	100	373
Demre	0	0	0	0	193	100	193
Çıplaklı	198	42	20	4	248	53	466
Bucak P.	35	85	0	0	6	15	41
Çayboğazı	0	0	0	0	2 697	100	2 697
K. Deniztepesi	90	7	0	0	1 270	93	1 360
Osmanlıkalfalar	0	0	0	0	183	0	183
Dim	27	9	257	90	1	0	285
Doyran Boyalı	0	0	5	4	124	96	129
Adrasan	0	0	0	0	216	100	216
Akbaş	14	7	16	8	180	86	210
Belenobası	0	0	0	0	308	100	308
Çağman	0	0	0	0	0	0	0
Naras	709	84	99	12	33	4	841
Özdemir	0	0	45	30	104	70	149
TOPLAM	21 837	48	3 460	8	20 667	45	45 964

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

İl genelinde sanayinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı ile ilgili verilere ulaşılamamış olup, yıllara göre kullanılan su miktarı grafikte verilmiştir.

Grafik 30 – Yıllar bazında su kullanımı
(TÜİK, 2025)

Antalya Organize Sanayi Bölgesi, Kırkgöz su kaynaklarından su temini gerçekleştirmekte olup sanayi bölgesinin 2024 yılı toplam su tüketimi 7.973.905 m³'tür. İçme suyu arıtımı yapılmamaktadır.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Çizelge 36 – Antalya ilinde 2024 Yılı itibarı ile İşletmeye Açılmış HES Projeleri
(DSİ 13.Bölge Müdürlüğü, 2025)

İŞLETMEDEKİ HES'LER						
SIRA NO	İLİ	İLÇESİ	PROJE ADI	HAVZA ADI	KURULU GÜÇ (MW)	ORTALAMA ENERJİ ÜRT. (GWh/Yıl)
1	Antalya	Kumluca	Alakır HES	Batı Akdeniz Havzası	2.06	14.06
2	Antalya	Manavgat	Anak Reg. Ve HES	Antalya Havzası	3.75	15.07
3	Antalya	Alanya	Bucakköy HES	Antalya Havzası	9.6	44
4	Antalya	Konyaaltı	Çandır 1 HES	Antalya Havzası	1.71	6.5
5	Antalya	Akseki	Çenger 1-2-3 reg. Ve HES	Antalya Havzası	20.12	32.29
6	Antalya	Akseki	Değirmen Reg. Ve HES	Antalya Havzası	6.84	20
7	Antalya	Kumluca	Dereköy Reg. Ve HES	Batı Akdeniz Havzası	5.64	15.3
8	Antalya	Alanya	Dim Barajı HES	Antalya Havzası	38.25	122.89
9	Antalya	Aksu	Eskiköy Reg. Ve HES	Antalya Havzası	2.63	9.45
10	Antalya	Alanya	Kargı Reg. Ve HES	Antalya Havzası	6.14	18.95
11	Antalya	Kepez	Kepez 1 HES	Antalya Havzası	26.4	150
12	Antalya	Kepez	Kepez 2 HES	Antalya Havzası	6	20
13	Antalya	Kumluca	Kozdere Reg. Ve HES	Batı Akdeniz Havzası	9.265	40.69
14	Antalya	Kumluca	Kürce Reg. Ve HES	Batı Akdeniz Havzası	12.046	47.56
15	Antalya	Manavgat	Manavgat Barajı ve HES	Antalya Havzası	48	220
16	Antalya	Manavgat	Oymapınar Barajı ve HES	Antalya Havzası	540	1620
17	Antalya	Gazipaşa	Sugözü Reg Kızıldüz Sahmaller HES	Doğu Akdeniz Hav.	30	106.49
18	Antalya	Aksu	Tınaztepe HES	Antalya Havzası	7.5	35
19	Antalya	Kumluca	Tocak HES	Batı Akdeniz Havzası	4.76	14.93
20	Antalya	Finike	Turunçova _Finike HES	Batı Akdeniz Havzası	0.552	1
21	Antalya	Alanya	Yalnızadıç Brj. Ve Yaprak HES	Doğu Akdeniz Havzası	41.35	93.57
					822.60	2647.80

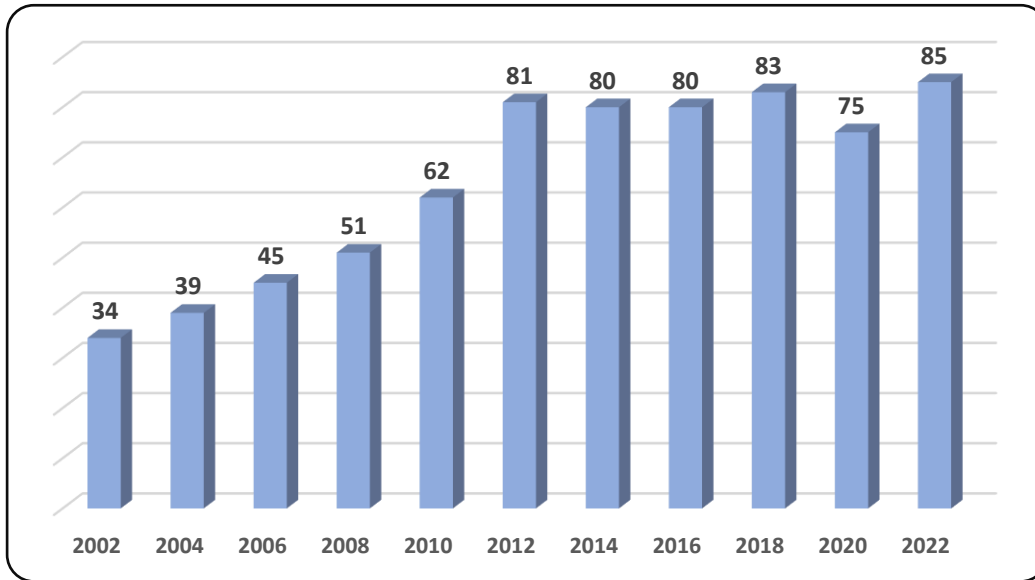
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İlimizde rekreatiyonel su kullanımı belediyelerce ve turistik tesislerce park, bahçe ve havuz suları kullanımında yapılmaktadır. Su kaynakları ve miktarları ile ilgili verilere ulaşamamıştır.

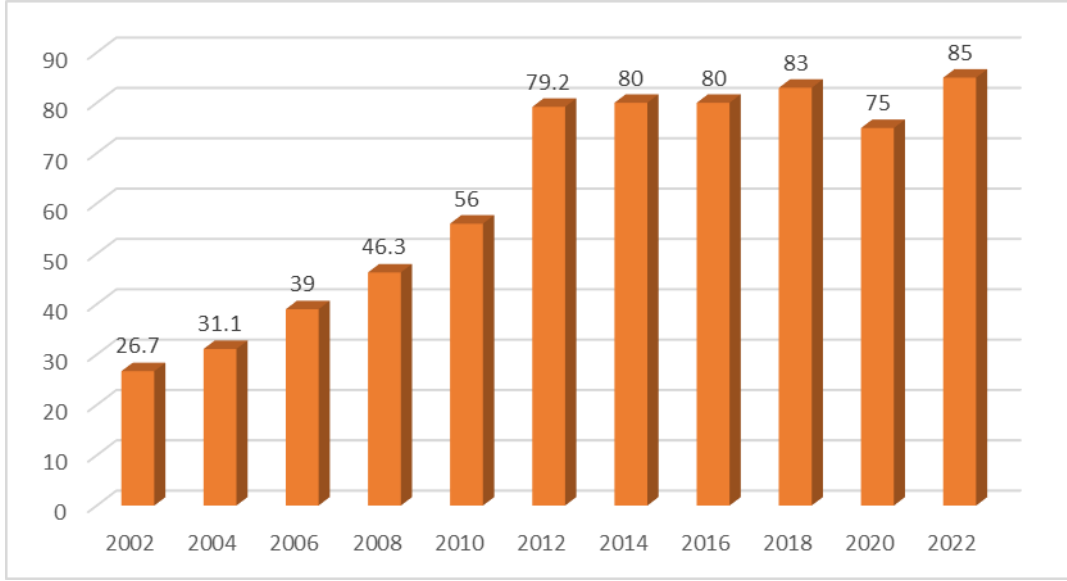
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Hâlihazırda işletilmekte olan merkezi atıksu arıtma tesisi sayısı 2024 yılı itibarıyla 35 adettir. 2024 yılında Atıksu Arıtma Tesisi hizmeti verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı TÜİK verilerine göre %85'e ulaşmıştır.

Grafik 31 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı
(TÜİK, 2025)

Grafik 32 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı
(TÜİK,2025)

Çizelge 37 –2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(ASAT Genel Müdürlüğü,2025)

YERLEŞİM YERİNİN ADI			Belediye Atıksu Arıtma Tesis Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesis Türü			Mevcut Kapasitesi	SAİS Kabini Durumu	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı	Deşarj Noktası	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı
İLÇE	TESİS ADI		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
									(m3/gün)	(var/yok)	(m³/gün)		(var/yok)		(ton/yıl)
İL MERKEZİ	KONYAALTI	HURMA	VAR					İLERİ	210.000	VAR	199.327	AKDENİZ	VAR	1.400.000	99.327
	KEPEZ	HURMA	VAR												
	DÖŞEMEALTI	HURMA	VAR												
	MURATPAŞA	HURMA-LARA	VAR					İLERİ	62.500	VAR	99.375	AKDENİZ	VAR	450.000	28.129
	AKSU	LARA	VAR												
İLÇELER	KEMER	BELDİBİ	VAR				BİYOLOJİK		22.787	VAR	6.169	AKDENİZ	VAR	78.183	1.805
		GÖYNÜK	VAR				BİYOLOJİK		16.342	VAR	17.489	AKDENİZ	VAR	54.408	892
		KEMER	VAR				BİYOLOJİK		21.415	VAR	13.959	AKDENİZ	VAR	71.300	2.221
		ÇAMYUVA	VAR				BİYOLOJİK		21.975	VAR	9.954	AKDENİZ	VAR	73.164	1.135
		TEKİROVA	VAR				BİYOLOJİK		9.000	VAR	3.744	AKDENİZ	VAR	32.616	1.095
	KUMLUCA	KUMLUCA	VAR				BİYOLOJİK		17.300	VAR	14.149	AKDENİZ	VAR	100.000	1.855
		KARAÖZ-SBR PAKET	VAR				BİYOLOJİK		400	YOK	277	DERE	YOK	1.500	0
		KARAGÖL-SBR PAKET	VAR				BİYOLOJİK		300	YOK	12	DERE	YOK	2.000	0
	FİNIKE	FİNIKE	VAR					İLERİ	8.544	VAR	5.518	FİNIKE ÇAYI	YOK	59.590	1.116
	DEMRE	DEMRE	VAR				BİYOLOJİK		8.237	YOK	4.520	DEMRE ÇAYI	YOK	69.231	771
	KAŞ	KAŞ	VAR				BİYOLOJİK		5.400	VAR	4.236	AKDENİZ	VAR	36.000	796
		KALKAN	VAR				BİYOLOJİK		4.000	YOK	3.451	ZERZEMİN	YOK	25.000	290
		KINIK-MBR PAKET	VAR					İLERİ	400	YOK	126	DERE	YOK	2.500	0
	ELMALI	ELMALI	VAR				BİYOLOJİK		2.328	YOK	2.139	DÜDEN	YOK	25.000	1.336
		AKÇAY-MBR PAKET	VAR					İLERİ	400	YOK	63	DERE	YOK	2.500	0

KORKUTELİ	KORKUTELİ	VAR					İLERİ	14.960	VAR	4.747	KORKUTELİ ÇAYI	YOK	80.000	3.003
SERİK	SERİK	VAR					İLERİ	90.000	VAR	64.906	ACISU DERESİ	YOK	90.400	18.304
	ÇANDIR SBR PAKET	VAR				BİYOLOJİK		400	YOK	1.103	DSİ KANALI	YOK	2.500	0
MANAVGAT	ÇOLAKLI	VAR				BİYOLOJİK		15.000	VAR	10.956	AKDENİZ	VAR	50.000	92,02
	KUMKÖY	VAR				BİYOLOJİK		75.000	VAR	78.485	AKDENİZ	VAR	240.000	19.131
	MANAVGAT	VAR				BİYOLOJİK		75.000	VAR	54.383	DENİZ KIYISI	YOK	240.000	16.645
ALANYA	OKURCARLAR	VAR				BİYOLOJİK		20.000	VAR	8.477	AKDENİZ	VAR	80.000	2668,08
	İNCEKUM	VAR				BİYOLOJİK		15.000	VAR	14.231	AKDENİZ	VAR	75.000	3.100
	TÜRKLER-TURAŞ	VAR				BİYOLOJİK		15.000	VAR		AKDENİZ	VAR	59.194	
	KONAKLI	VAR				BİYOLOJİK		30.000	VAR	20.844	AKDENİZ	VAR	150.000	4.514
	ALANYA	VAR				BİYOLOJİK		50.000	VAR	46.138	AKDENİZ	VAR	251.142	1.213
	OBA-TOSMUR	VAR				BİYOLOJİK		31.000	VAR	37.514	AKDENİZ	VAR	110.000	1.530
	MAHMUTLAR	VAR				BİYOLOJİK		20.000	VAR	31.651	AKDENİZ	VAR	117.647	3.142
GAZİPAŞA	GAZİPAŞA	VAR					İLERİ	8.800	VAR	8.860	DERE	YOK	50.000	1.118
AKSEKİ	AKSEKİ	VAR				BİYOLOJİK		500	YOK	1.384	ZERZEMİN	YOK	5.000	0
İBRADI	İBRADI-MBR PAKET	VAR					İLERİ	400	YOK	54	DERE	YOK	5.500	0
	ORMANA-MBR PAKET	VAR					İLERİ	400	YOK	59	DERE	YOK	2.500	0
GÜNDOĞMUŞ	GÜNDOĞMUŞ-MBR PAKET	VAR					İLERİ	400	YOK	75	DERE	YOK	2.500	0

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) hem çalışmakta olan hem de inşaat ya da proje aşamasında olan atıksu arıtma tesisleri ile ilgili bilgiler verilerek aşağıdaki çizelge hazırlanmalıdır. Ayrıca, OSB’lerin atıksu arıtma tesisinden çıkan arıtma çamurunun analizi de (Hangi mevzuata göre hangi analizlerin kastedildiği belirtilmelidir.) verilmelidir.

Çizelge 38 – 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu
(Antalya OSB, 2025)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Antalya Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesis	Faaliyette	20.000 m ³ /gün	yok	Endüstriyel AAT Fiziksel, Kimyasal Biyolojik Arıtma	1,06 ton/gün	ASAT Kanalizasyon Şebekesi

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözülmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Antalya Organize Sanayi Bölgesinde evsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesisi bulunmakta olup kapasitesi 20.000 m³/gün’dür. Fiili kapasitesi 2024 yılı ortalaması 15.996 m³/gün’dür. 2014 yılı Aralık ayından itibaren ASAT’a ait kanalizasyon şebekesine bağlantı yapılmış olup, alıcı ortama atıksu deşarjı yapılmamaktadır. 2018 yılı Ocak ayı itibariyle ASAT’ın OSB’ye uyguladığı Kanalizasyona Deşarj Limitleri değiştiğinden, alıcı ortam deşarj limitlerini sağlayacak tam arıtma yapılmamaktadır.

İlimizde 1867 adet münferit tesiste 208 adet atık su arıtma tesisi vardır.

Çizelge 39 – 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı
(Atıksu Bilgi Sistemi, 2025)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesis	681	119
Turizm Tesis veya Site Yönetimi	790	24
Diğer	396	65

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Kızıllı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Entegre Atık Değerlendirme, Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesis tamamlanarak 2018 yılında devreye alınmıştır. Kızıllı Entegre Atık Değerlendirme Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesis’inde 5 (beş) merkez ilçe belediyesinden ve Elmalı, Kumluca, Serik, Kemer, Korkuteli ve Finike, Demre, Kaş (Pınarbaşı) ilçelerinden

gelen evsel katı atıklar bertaraf edilmektedir. Tesiste çöp sızıntı suyu arıtma tesisi mevcuttur. Çöp suları arıtıldıktan sonra kanalizasyon hattına deşarj edilmektedir.

Entegre Atık Yönetimi kapsamında doğu ilçelerimizden Alanya ve Gazipaşa, ilçelerimizden kaynaklanan evsel katı atıkların bertarafının sağlandığı Alanya Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi 2020 yılı Kasım ayında tamamlanarak devreye alınmıştır. Alanya Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisinde Çöp Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi mevcuttur.

Manavgat Belediyesi mücavir alan sınırları dahilinde oluşan evsel nitelikli katı atıklar, Manavgat Transfer İstasyonundan İdareміz tarafından Manavgat Katı Atık Düzenli Depolama Ve Enerji Üretim Tesisine taşınarak Düzenli Depolama yöntemiyle bertaraf edilmekte ve depo alanından çıkan metan gazından elektrik enerjisi elde edilmektedir. Yine Manavgat Katı Atık Düzenli Depolama Ve Enerji Üretim Tesisinde sızıntı suyu arıtma tesisi yapımına ilişkin projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Çizelge 40 –2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu

(ASAT Genel Müdürlüğü,2025)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarım İ Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
280.457.319								280.457.319

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

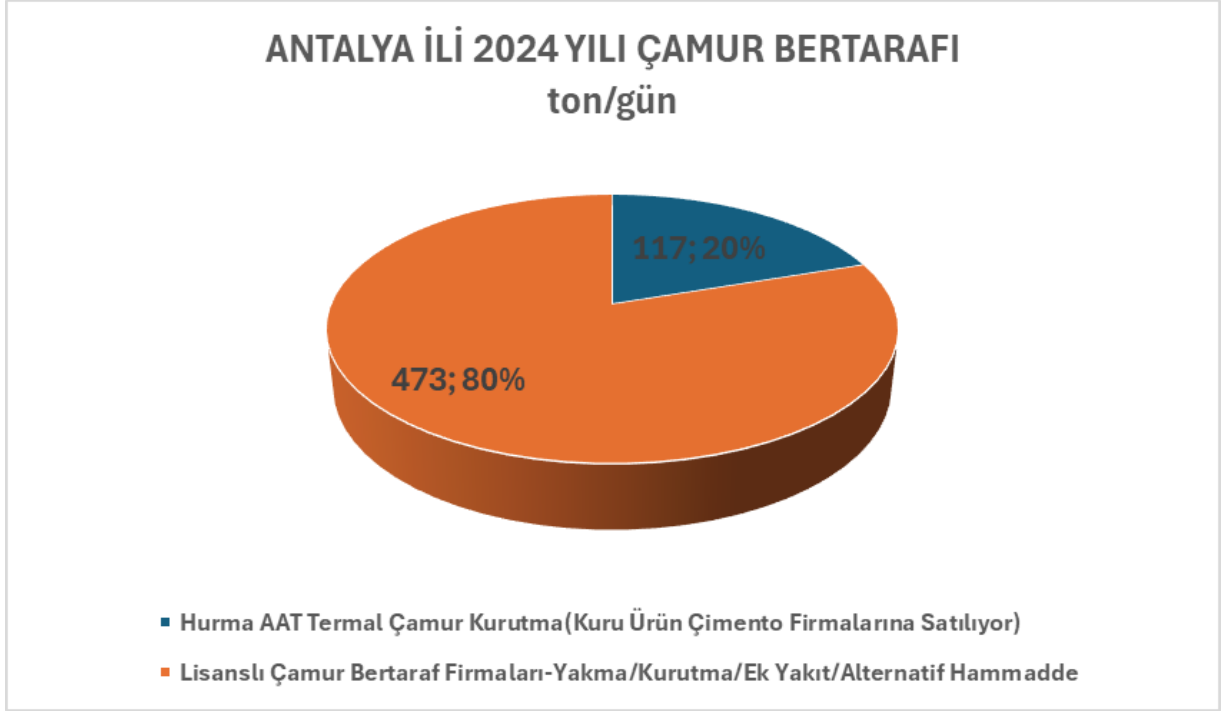
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

2024 yılı içerisinde 183 adet Faaliyet Ön Bilgi Formu sisteme girilmiş olup 154 form onaylanmıştır.

İlimiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren 1 akaryakıt depolama tesisi ile 1 perakende akaryakıt istasyonundan kaynaklanan akaryakıt sızıntıları nedeniyle toprak kirliliğinden dolayı Saha Örneklem ve Analiz Planı Raporunu hazırlanarak toprak kirliliği önleme komisyonu sunulmuş olup kirlenmiş saha izleme ve değerlendirme çalışmalarına başlanmıştır.

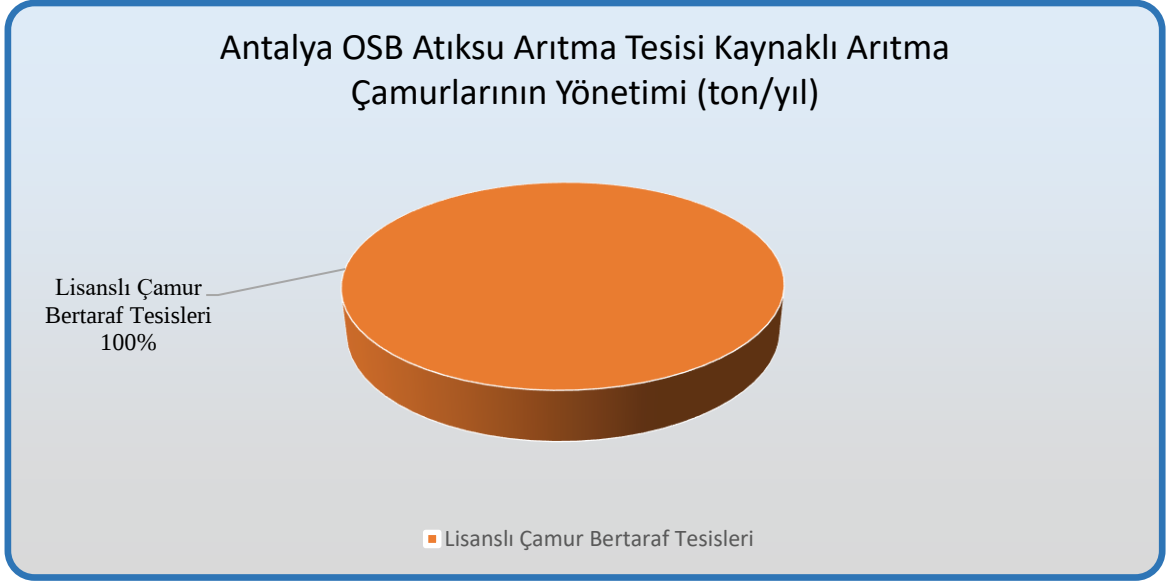
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi

Atıksu Arıtma Tesislerimizden uzaklaştırılan ortalama 590 ton/gün arıtma çamurunun 117 ton/günü Hurma Termal Çamur Kurutma Tesisimizde, geriye kalan 473 ton/günü hizmet alımı ile lisanslı firmalarca nihai olarak bertaraf edilmiştir.

Grafik 33 – 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(ASAT Genel Müdürlüğü, 2025)

Atıksu arıtma tesisinden kaynaklanan arıtma çamurları ön susuzlaştırma (dehidratör)/dekantör ünitesinden geçirildikten sonra Solar Çamur Kurutma Tesisinde kurutulmakta ve Lisanslı Çimento Fabrikalarına Alternatif Hammadde/ Ek Yakıt olarak gönderilmektedir. 2024 yılında 385,45 ton arıtma çamuru bertarafa gönderilmiştir.

Grafik 34 – 2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Antalya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, 2025)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik işletmeleriyle doğal kaynaklar olan madenler ve mineraller insan refahı için bir taraftan ekonomiye kazandırılırken, diğer taraftan ekoloji ve çevreye tahribat ve zarar verebilmektedir. Söz konusu faaliyetlerin çevreye vereceği zararların minimuma indirilmesi amacıyla, “Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında 2024 yılsonu itibarıyla 76 adet Doğaya Yeniden Kazandırma Planı onaylanmış olup onaylanan bu planlara uygun faaliyet gösterip göstermediklerinin tespiti amacıyla yıllık izleme çalışmaları yapılmaktadır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği

İlde kullanılan gübre (bitki besin maddesi bazında), pestisit miktarları ve bunların çeşitlerinden söz edilerek, aşağıdaki çizelgeler doldurulmalıdır.

Çizelge 41 –2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	33.180	347.596
Fosfor	16.886	
Potas	11.620	
TOPLAM	61.686	

Çizelge 42 – 2024 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)
(Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Zararlılara karşı	957.655	347.596
Herbisitler	Yabancı otlara karşı	369.225	
Fungisitler	Mantari hastalıklara karşı	815.190	
Rodentisitler	Kemirgenlere karşı	13.314	
Nematositler	Nematodlara karşı	764.883	
Akarisitler	Kırmızı Örümcek vb. akarlara karşı	467.588	
Kışlık ve Yazlık Yağlar	Kabuklu bit ve koşnillere karşı	397.708	
Diğer	Salyangoz vb. karşı	107.257	
TOPLAM		3.892.820	

Çizelge 43 -2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları
(Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Analiz Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Antalya'nın merkezinde bulunan Konyaaltı, Muratpaşa, Kepez, Döşemealtı, Aksu İlçeleri ve Serik, Kemer, Demre, Finike Kumluca İlçelerinin atıkları Antalya Büyükşehir Belediyesi Kızıllı Düzenli Depolama alanında bertaraf edilmektedir. Alanya ve Gazipaşa İlçelerinin Atıkları Alanya Türkler'de bulunan entegre tesiste bertaraf edilmektedir. Manavgat İlçesi atıkları Manavgat Düzenli Depolama tesisinde, Kaş İlçesi Atıkları Pınarbaşı mevkiinde bulunan düzenli depolama tesisinde bertaraf edilmektedir. Kepez Kızıllı Tesisi, Manavgat Düzenli Depolama Tesisi ve Alanya Düzenli Depolama tesisinde üretilen gazdan elektrik üretilmektedir.

İlimizde toplam 30 adet merkezi atıksu arıtma tesisi ile 208 adet münferit atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Atıksu arıtma tesislerinden mevzuatla belirlenen sıklıklarda atıksu numunesi alınmakta ve analiz sonuçları, yönetmelikte belirlenen sınır değerleri aşan işletmelere idari yaptırım uygulanmaktadır.

İlimizde, 4 adet faal arıtma çamuru kurutma tesisi bulunmaktadır. 3 âdeti evsel nitelikli arıtma çamurları için solar ve termal şeklinde kullanılmakta olup 1 âdeti de Antalya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'ne ait endüstriyel atıksu arıtma çamurları için kullanılmaktadır. ASAT Genel Müdürlüğü tarafından çamur yakma tesisi yapımı ile ilgili çalışmalar

başlatılmıştır. Denizlerde kurulu olan balık çiftliklerinde mevzuat kapsamında izleme çalışmaları yapılmaktadır.

İlimizde, 231 plaj, 347 tesis, 5 marina ve 14 ticari tekne ve 1 özel yatta mavi bayrak bulunmaktadır

Kaynaklar

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSİ 13. Bölge Müdürlüğü
- Antalya Büyükşehir/Belediye Başkanlığı
- Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü
- Antalya Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- Antalya Organize Sanayi Bölgesi
- TUİK
- <https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

Antalya Büyükşehir Belediyesi mülki sınırları dahilinde; Patara Katı Atık Düzenli Depolama Sahası, Manavgat Katı Atık Düzenli Depolama ve Enerji Üretim Tesis, Alanya Entegre Katı Atık Değerlendirme, Bertaraf ve Enerji Üretim Tesis, Kızıllı Entegre Atık Değerlendirme, Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesis ve ayrıca Elmalı, Kumluca, Serik, Kemer, Korkuteli, Manavgat, Gazipaşa, Demre ve Kaş ilçelerinde Katı Atık Transfer İstasyonları bulunmaktadır.

Kumluca Düzenli Depolama Tesisine evsel katı atık alımı tesis kapasitesinin dolması nedeni ile 2019 yılında durdurularak Kumluca Transfer İstasyonu inşaatı tamamlanmış ve Kumluca, Finike ilçelerinde oluşan evsel katı atıklar Kumluca Transfer İstasyonundan Kızıllı Entegre Atık Değerlendirme, Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesisinde bertaraf edilmek üzere İdaremize ait tırlar ile transfer edilmektedir.

Kızıllı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Entegre Atık Değerlendirme, Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesis tamamlanarak 2018 yılında devreye alınmıştır. Kızıllı Entegre Atık Değerlendirme Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesisinde 5 (beş) merkez ilçe belediyesinden ve Elmalı, Kumluca, Serik, Kemer, Korkuteli ve Finike, Demre, Kaş (Pınarbaşı) ilçelerinden gelen evsel katı atıklar bertaraf edilmektedir. Ayrıca, Kaş ilçesi Palamut Mahallesinde bulunan ve ilçenin bir kısım çöplerinin bertaraf edildiği katı atık düzenli depolama sahası Başkanlığımız tarafından işletilmektedir. Kızıllı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Entegre Atık Değerlendirme, Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesisinde çöp sızıntı suyu arıtma tesisi mevcuttur. Çöp suları arıtdıktan sonra kanalizasyon hattına deşarj edilmektedir. Tesis 4000 ton/ gün evsel katı atığı bertaraf edebilecek kapasitede olup Enerji üretim kapasitesi 28.27 MW' tır.

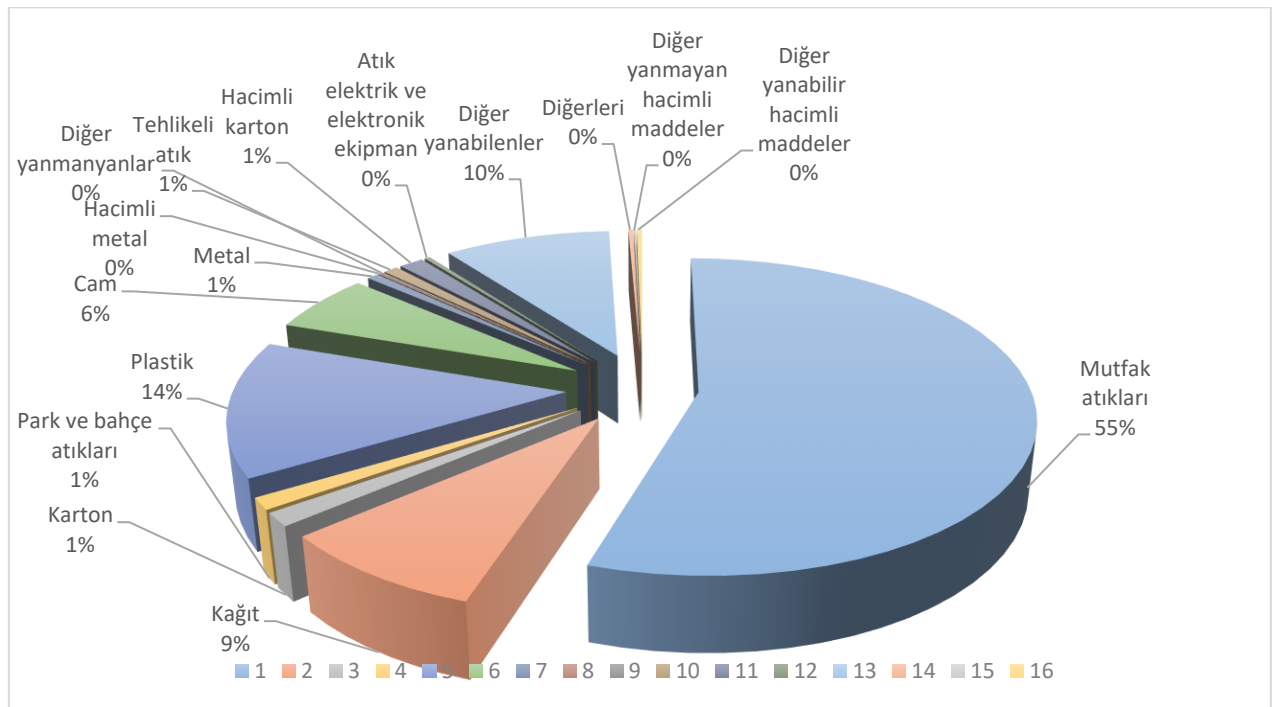
Söz konusu; Antalya Büyükşehir Belediyesi Entegre Atık Değerlendirme, Geri Dönüşüm ve Bertaraf Tesisleri Projesinin bir parçası olan Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisine ait inşaat ve işletilmesi işi; Antalya ilinin tıbbi atık bertarafı konusunda acil ihtiyacının karşılanması amacı ile tamamlanmış ve 2014 yılının başında işletmeye alınmıştır. Tesis 10 ton/gün kapasiteli olarak inşa edilmiş olup, 2022 yılında artan ihtiyaç sebebi ile tesis revize edilerek kapasitesi 30 ton/ güne çıkartılmıştır.

Kızıllı Entegre Atık Değerlendirme, Geri, Dönüşüm ve Bertaraf Tesisimizde 2022 yılı itibariyle işleme alınan sistem ile Sıfır Atık hedefimize bir adım daha yaklaşılarak 18 adet Gaz Motorunun egzoz bacalarından atmosfere atılan yüksek sıcaklık ve debideki (yaklaşık 1.000.000 ton/yıl baca gazı) atık ısımızı 460oC'den 180 oC'ye düşürerek küresel ısınmadaki termal etkimizi minimize edilmektedir. Gaz motorlarından elektrik üretimi sırasında atmosfere atılan atık ısı, kollektörler yardımıyla kazanlar ve buhar türbininde değerlendirilerek geri dönüştürülmekte ve mevcut sistemde üretilen enerjiye ek 2,8 MW elektrik üretimi sağlanmaktadır.

Entegre Atık Yönetimi kapsamında doğu ilçelerimizden Alanya ve Gazipaşa, ilçelerimizden kaynaklanan evsel katı atıkların bertarafının sağlandığı Alanya Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesis 2020 yılı Kasım ayında tamamlanarak devreye alınmıştır. Gelecek yıllarda Gündoğmuş, Akseki ve İbradı transfer istasyonlarının yapımı planlanmakta

olup bu ilçelerimizin evsel katı atıkları da tesiste bertaraf edilecektir. Alanya Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisinde Çöp Sızıntı Suyu Arıtma Tesisine mevcuttur. Tesis 1.000 ton/ gün evsel atığı bertaraf edebilecek kapasitede olup ve 5,6 Megavat enerji üretim kapasitesi bulunmaktadır.

Manavgat Belediyesi mücavir alan sınırları dahilinde oluşan evsel nitelikli katı atıklar, Manavgat Transfer İstasyonundan İdaremiz tarafından Manavgat Katı Atık Düzenli Depolama ve Enerji Üretim Tesisine taşınarak Düzenli Depolama yöntemiyle bertaraf edilmekte ve depo alanından çıkan metan gazından elektrik enerjisi elde edilmektedir. Ek olarak, Manavgat Katı Atık Düzenli Depolama ve Enerji Üretim Tesisinde sızıntı suyu arıtma tesisi yapımına ilişkin projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Grafik 35 – 2023 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu
(Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Çizelge 44 - 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi / İlçe Belediyeleri/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus	Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağında ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
						Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
Antalya Büyükşehir Tüm İlçeler		2.723.287	1.358.142,592	Veriler mevcut değil	Büyükşehir Belediyesi	X	Kızılıllı Entegre Atık Değerlendirme ve Geri Dönüşüm Tesisi Kapsamında 2018 Ocak Ayında İşletmeye alındı.			
KEPEZ		629.479	218.466,05		Belediye					
MURATPAŞA		509.444	189.278,40		Belediye					
ALANYA		361.873	204.815,63		Belediye	X	Alanya Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi 2020 Kasım Ayında İşletmeye			
MANAVGAT		262.576	160.004,70		Belediye	X	Manavgat Düzenli Depolama ve Enerji Üretim Tesisi (Mekanik Ayrıştırma)			
KONYAALTI		196.079	71.791,80		Belediye					
SERİK		143.435	114.268,60		Belediye					
DÖŞEMEALTI		90.572	29.449,85		Belediye					
AKSU		82.560	71.791,80		Belediye					
KUMLUCA+FİNİKE		126.661	49.862,17		Belediye					
KAŞ (PALAMUT/PATARA)		63.921	27.880,43		Belediye	X				
KORKUTELİ		58.728	20.507,00		Belediye					
GAZİPAŞA		55.362	15.997,07		Belediye					
KEMER		51.620	72.888,25		Belediye					
ELMALI		41.853	12.842,55		Belediye					
DEMRE		27.814	10.097,85		Belediye					
AKSEKİ		10.546	3.883,00		Belediye					X
GÜNDOĞMUŞ		7.353	3.250,00		Belediye					X
İBRADİ		3.411	587,00		Belediye					X

*Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Antalya Büyükşehir Belediyesi Hafriyat yönetim planını hazırlayıp ilgili makamlardan onayları aldıktan sonra Çevre Şehircilik Bakanlığından yetki devri olarak 01.03.2018 tarihinden bu yana Yönetim planını uygulamaktadır. “Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ilçe belediyeler ile koordineli bir şekilde ruhsat alan her kazıya Atık Taşıma Kabul Belgesi düzenlenerek bertarafı kontrol altına alınmaktadır. Ayrıca Tüm hafriyat taşıma araçlarına Atık Taşıma İzin Belgesi verilerek araçlar da kayıt ve kontrol altına alınmaktadır. Hafriyat denetim ekiplerimiz de sahada düzenli denetim halinde faaliyet göstermektedir.

Geçtiğimiz yıl (2024) 2.366.468 ton hafriyat toprağı ve 897.627 ton inşaat ve yıkıntı atığı olmak üzere toplam 3.264.095 ton atığın bertarafı sağlanmıştır.

Çıkarılan hafriyat hâlihazırda Kızıllı Mevkiinde Bulunan 40.000 m²'lik Orman Bakanlığından tahsis edilen Rehabilitasyon amaçlı dolgu alanına dolgu yaptırılarak, alanın tamamen dolmasından sonra üzerinde tesviye yapılarak orman alanına kazandırılması amaçlanmaktadır. İnşaat yıkıntı atıkları ise mümkün olduğu kadar geri dolguda ve belediyelerin yol dolgusunda ve altyapı malzemesi olarak kullanılmak üzere dolgu alanlarına gönderilmektedir.

Çizelge 45–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi

(Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m3/yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m3/yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi				Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Adı	Geri Kazanım Tesisi Adresi	Düzenli Depolama Tesisi Adı	Düzenli Depolama Tesisi Adresi	Döküm Sahası Adı	Döküm Sahası Adresi
Antalya Büyükşehir Belediyesi	561.016	1.479.042						
İl Geneli (Toplam)	561.016	1.479.042						

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

Sıfır Atık, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, oluşan atık miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık önleme yaklaşımı olarak tanımlanan bir hedeftir.

Yönetmelik kapsamında; İl Müdürlüğümüz hizmet binası katlarında kâğıt, plastik, metal, cam, organik ve geri dönüştürülemeyen atıklar için, İl Müdürlüğümüz yemekhanesinde de yemek artıkları, ekmek artıkları, plastik ve organik atıklar olmak üzere bölmeli dolaplar ve tehlikeli ve tehlikesiz atıklar için geçici depolama alanları yapılmıştır.

C.3.1. Eğitimler

Çevre bilincinin artırılması ve çevrenin korunması gibi konulara dikkat çekmek için 5-9 Haziran 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen Türkiye Çevre Haftası, çeşitli etkinliklerle Antalya’da kutlandı.

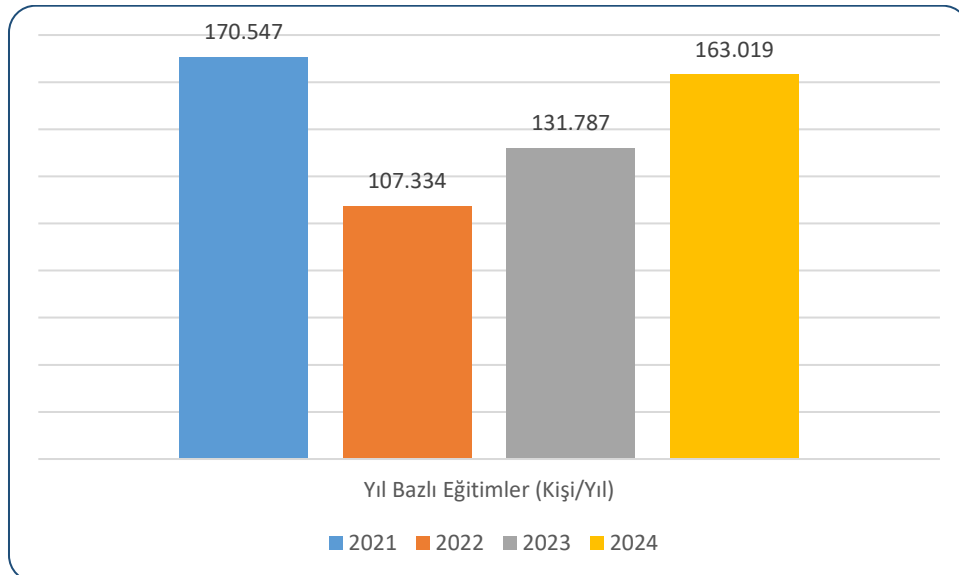
Bakanlığımız tarafından belirlenen tema çerçevesinde, İlimiz dahilinde, 2024 yılı "Türkiye Çevre Haftası" kapsamında düzenlenecek etkinler, “HEPİMİZİN BİR DÜNYASI VAR” temasıyla Türkiye’de eş zamanlı olarak düzenlendi.

“Temiz Hava İçin Otomobilsiz Bir Gün” temalı Türkiye Çevre Haftası kapsamında Konyaaltı Sahili bisiklet yolu boyunca çevre bilinci konusunda farkındalığın artırılmasının amaçlandığı bisiklet turuna Antalya Bisiklet Severler Derneği, Bisikletliler Derneği, Antalya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve İl Müdürlüğümüz personeli katılım sağlamıştır.

Türkiye Çevre Haftası etkinlikleri kapsamında “Hepimizin Bir Dünyası Var” temalı Türkiye Çevre Haftası kapsamında Sıfır Atık Mavi İyi Uygulama Örneği olarak İl Müdürlüğümüz ve Akdeniz Yelken Kulübü ile düzenlenen etkinlik kapsamında yelken yarışması ve sahilde çöp avı yarışması yapılmıştır.

“Çöpsüz Miras Bırakmak” sloganıyla Kepez Belediye Başkanlığı koordinasyonluğunda gerçekleştirilen atölye çalışmalarına Antalya Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü personelleri katılım sağlayarak çevre duyarlılığı kapsamında eğitim verilmiştir. Etkinlikte öğrenciler, ‘Bir Kap Sevgi’ yazılı besleme kapları ile sokak hayvanlarına mama bırakarak onlara olan sevgilerini ve duyarlılıklarını gösterdiler. “Hepimizin Bir Dünyası Var” teması kapsamında öğrenciler, çiçek dikim etkinliği gerçekleştirdi.

2024 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 163,019 kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik 36 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı

(Entegre Çevre Bilgi Sistemi, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Atık Getirme Merkezi Tebliği ile atıkların, kaynağında ayrı toplanarak, mümkün olan en üst düzeyde geri kazanımının sağlanması, atıkların ekonomik bir girdiye dönüştürülmesi amacıyla vatandaşlarımız tarafından kolay ulaşılabilecek yerlerde belediyeler, alışveriş merkezleri, satış noktaları, iki yüz konut ve üzeri siteler, organize sanayi bölgeleri, havaalanları ve kampüsü olan üniversiteler tarafından kurulacak, farklı sınıflardaki atık getirme merkezlerine ilişkin teknik esaslar ile görev, yetki ve yükümlülükler belirlenmiştir.

Atık getirme merkezleri;

1. sınıf atık getirme merkezi,
2. sınıf atık getirme merkezi
3. sınıf atık getirme merkezlerinden oluşur:

1. sınıf atık getirme merkezi; Belediyeler, mahalli idare birlikleri ve büyükşehirlerde ilçe belediyeleri tarafından kurulması zorunlu olan ve bu belediyeler tarafından kurulan/kurdurulan ve işletilen/işlettirilen merkezler.

2. sınıf atık getirme merkezi; Alışveriş merkezleri tarafından kendi mülkiyet alanları içinde kurulan/kurdurulan ve işletilen/işlettirilen merkezler.

3. sınıf atık getirme merkezi; Satış noktaları, iki yüz konut ve üzeri siteler, organize sanayi bölgeleri, havaalanları ve kampüsü olan üniversiteler tarafından kendi mülkiyet alanları içinde kurulan ve işletilen merkezler.

Çizelge 46–2024 yılı itibarıyla Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(Entegre Çevre Bilgi Sistemi, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Aksu, Alanya, Demre, Döşemealtı, Elmalı, Finike, Gazipaşa, Kemer, Kepez, Konyaaltı, Manavgat, Muratpaşa, Serik Belediyesi	13	-	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14
Mobil Atık Getirme Merkezi	Manavgat, Muratpaşa, Kemer, Gazipaşa, Kepez, Alanya, Konyaaltı, Aksu, Serik, Finike Belediyesi	80	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Alanya Kipa AVM, Antalya Kipa AVM, Markantalya AVM, Terracity AVM, Antalya Migros AVM.AVM	5	-	7 Bölmeli

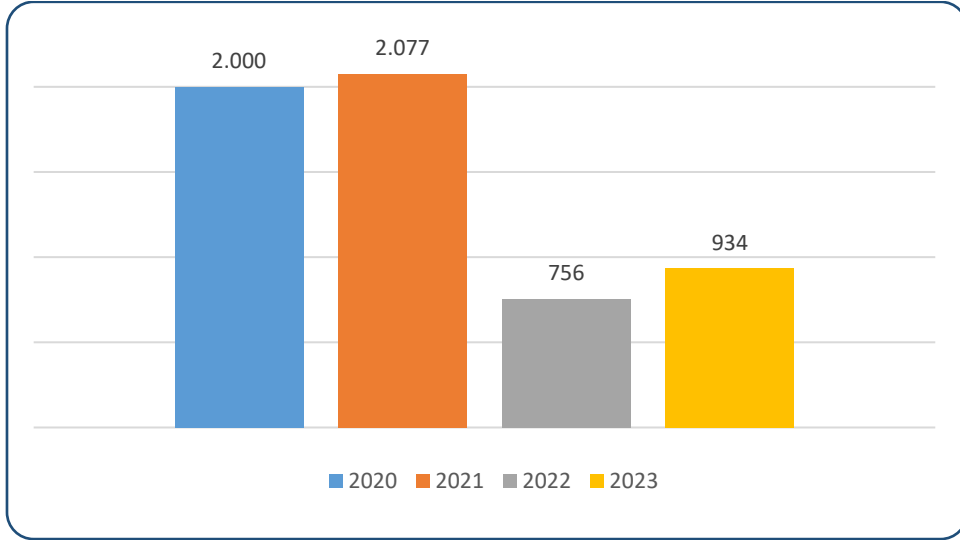
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

İlde temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşkelere ilişkin aşağıda yer alan çizelge doldurulmalıdır. Yıllar bazında karşılaştırma için de yine aşağıda yer alan grafik oluşturulmalıdır. Yıl bazlı ilerleme grafiği yapılmalıdır.

Çizelge 47 –2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı

(Entegre Çevre Bilgi Sistemi, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	8
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisleri	319
Alışveriş Merkezi	15
Belediye	19
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	36
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	279
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	1
Diğer	285
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	1020
Havalimanı	2
İl Özel İdaresi	-
İş merkezi ve Ticari Plaza	6
Kafeterya ve Restoranlar	32
Kamu Kurum ve Kuruluşu	733
Kargo şirketleri	102
Konaklama İşletmeleri	1278
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	35
Liman	9
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	14
Organize Sanayi Bölgesi	1
Sağlık Kuruluşu	70
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	3
Tren ve Otobüs Terminali	9
Zincir Marketler	2217
Toplam Sayı	6493

Grafik 37 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı
(Entegre Çevre Bilgi Sistemi, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.4. Ambalaj Atıkları

İlimizde “Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında Bakanlığımız Ambalaj Bilgi Sisteminde kayıtlı 58 adet Ambalaj Üreticisi, 768 adet Piyasaya Süren, 34 adet Tedarikçi firma kayıtlı bulunmaktadır.

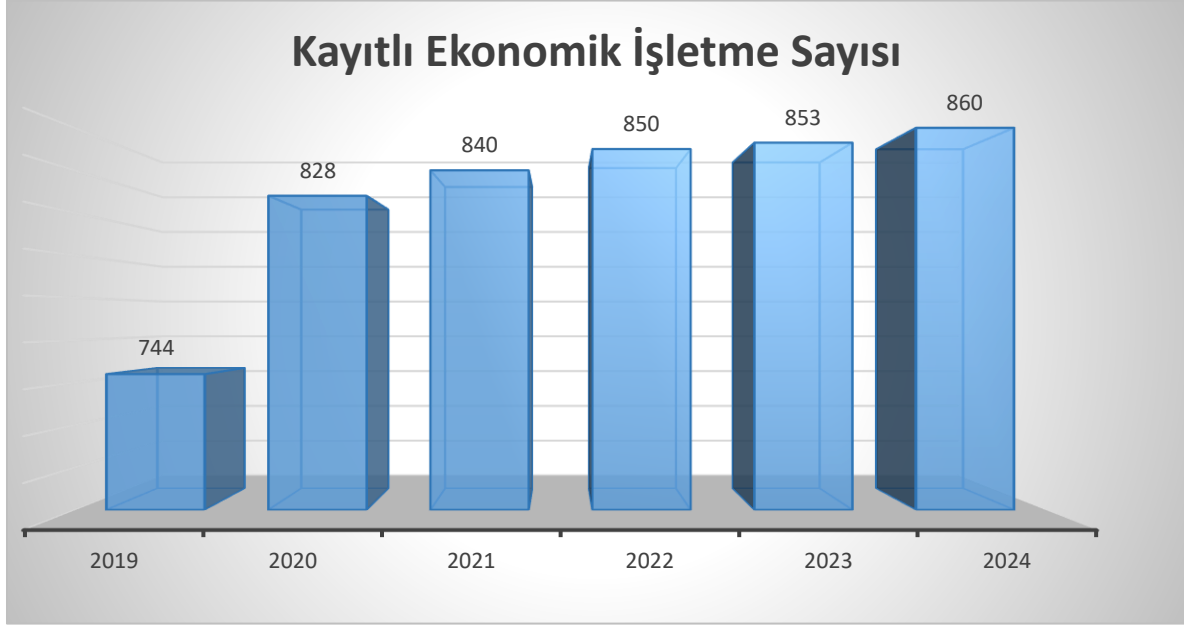
Çizelge 48 –2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	7,560,051
Metal	1,948,768
Kompozit	4,780
Kağıt Karton	8,976,464
Cam	8,251,135
Ahşap	58,490
Karışık	20,177,036
Toplam	46,976,724

İlimizde kayıt altına alınan ekonomik işletme sayılarına ilişkin veriler aşağıdaki yer alan çizelge ve grafikte görünmektedir.

Çizelge 49 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2025)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	768
Ambalaj Üreticisi Sayısı	58
Tedarikçi Sayısı	34

Grafik 38 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2025)

Çizelge 50 – 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesis (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
12	8	1	3

Çizelge 51 - 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesis (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
17	15	1	3	1	2	1	1

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

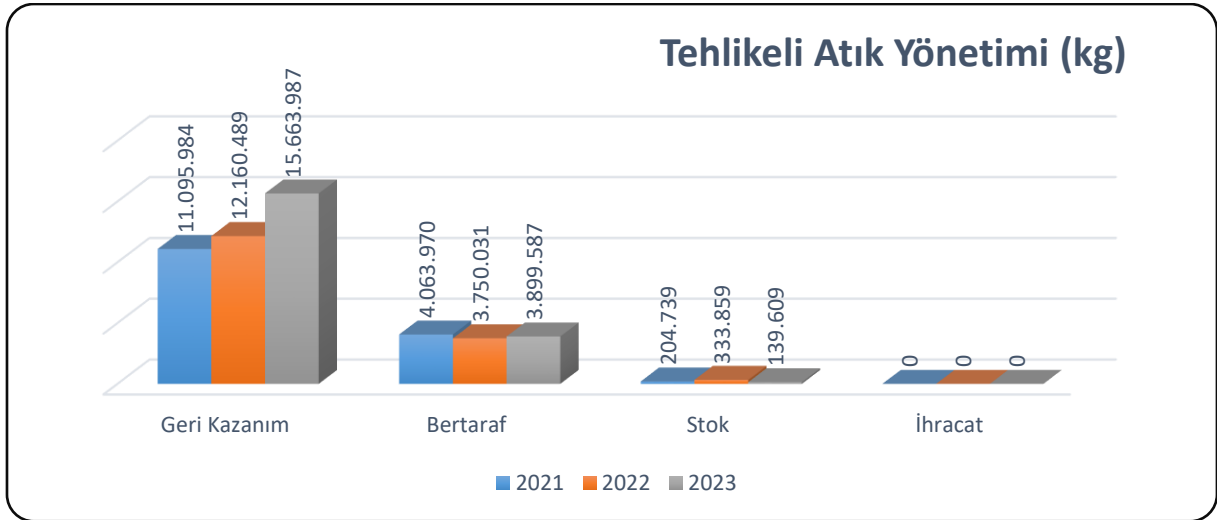
Grafik 39 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

İlimizde 2023 yılında 19.703.183 kg tehlikeli atık oluşmuştur. Oluşan bu tehlikeli atık miktarının yıllara göre yönetsel dağılımı Grafik C.16’da verilmektedir. İlimizde 2023 yılında oluşan tehlikeli atıkların atık işleme yöntemine göre dağılımı Çizelge C.34’de verilmektedir. Bu çizelgeye göre, oluşan tehlikeli atıkların yaklaşık %29’luk kısmı R12 atık işleme kodu ile işlem görmekte, %25’i R13 atık işleme kodu ile geri kazanımı yapılmaktadır. Kalan miktarın yaklaşık %19’u ise D9 atık işleme kodu ile bertaraf edilmektedir.

İlimizde tehlikeli atık geri kazanımı konusunda çevre izin/lisans almış olan 2 adet tehlikeli atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler;

- 1- SBC Geri Dön. San. ve Tic. A.Ş.
(Tehlikeli Atık Geri Kazanım, Tanker Temizleme, Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme, Yeniden Kullanıma Hazırlama)
 - 2- Ekoden Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Tehlikeli Atık Geri Kazanım, Tehlikesiz Atık Geri Kazanım, Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme)
- şeklindedir.

Grafik 40 – 2024 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

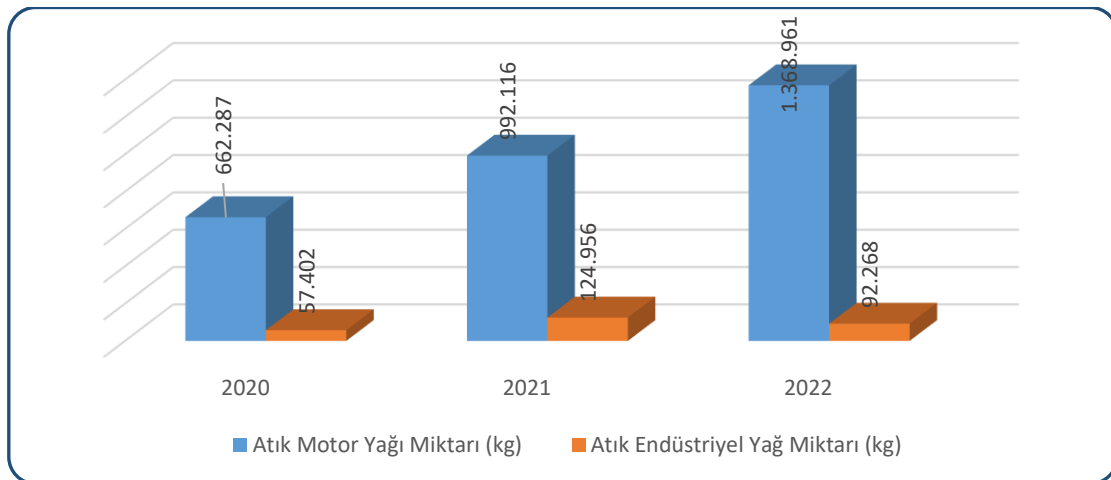
Çizelge 52 -2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	12.160.429
Bertaraf (D)	3.750.031

C.6. Atık Yağlar

“Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği” çerçevesinde ilimizde atık yağlar düzenli olarak toplanmakta olup miktarlar Grafik 17 ve Çizelge 35’te görülmektedir. Ayrıca ilimizde 647 adet Motor yağı değişim noktası (MoYDEN) bulunmaktadır.

Grafik 41 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &

(Atık Yönetim Uygulaması)

(& Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği'nde yer alan B grubu yağlar; atık motor yağlarını, A grubu yağlar; endüstriyel yağları tanımlamaktadır.)

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

Çizelge 53 –2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
1.461.229	-	-	7.183

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde; Antalya Büyükşehir Belediyesi koordinatörlüğünde ilçe belediyeler ve TAP (Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği İktisadi İşletmesi) arasında geçerliliği olan "Atık Pillerin Toplanması, Taşınması ve Bertarafı Projesi Uygulama Protokolü" çerçevesinde çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalar ile ilgili belediye sınırları içerisindeki atık pillerin çevreyi kirletmeyecek şekilde, doğrudan ve dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesi için evsel ve diğer atıklardan ayrı toplanması ve bertarafının yapılması amaçlanmıştır. Yıl boyu toplanan atık piller TAP tarafından teslim alınarak geri kazandırılmakta ve doğaya zararı önlenerek ekonomiye de katkı sağlamaktadır.

Öğrencileri bilgilendirmek amacıyla, okullara geri kazanıma yönelik broşürler ve pil biriktirme kutuları dağıtılmaktadır. Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 54 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2018	2019	2020	2021	2022
Atık Akümülatör	329.173	360.227	424.577	519.662	707.048
Atık Pil	12.382	14.002	8.698	15.550	21.768

*Atık kodları:

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında bitkisel atık yağların su, toprak gibi alıcı ortamlara doğrudan verilmesini ve kanalizasyona boşaltılmasını önlemek amacıyla Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından lisanslı firmalar aracılığı ile toplama, taşıma, geri kazanım ve bertaraf çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 2024 yıl sonu itibariyle ilimizde 8 adet bitkisel atık yağ ara depolama lisansına sahip firma bulunmaktadır. İlimizde bitkisel atık yağ geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 55 –2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesisi Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
8	2.313.682	-	3

Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri Dahil

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni’nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde; ömrünü tamamlamış olan lastikler lisanslı geri dönüşüm firması tarafından alınarak geri kazanım, enerji, geri dönüşüm ve yeniden kullanım sağlanarak değerlendirilmektedir.

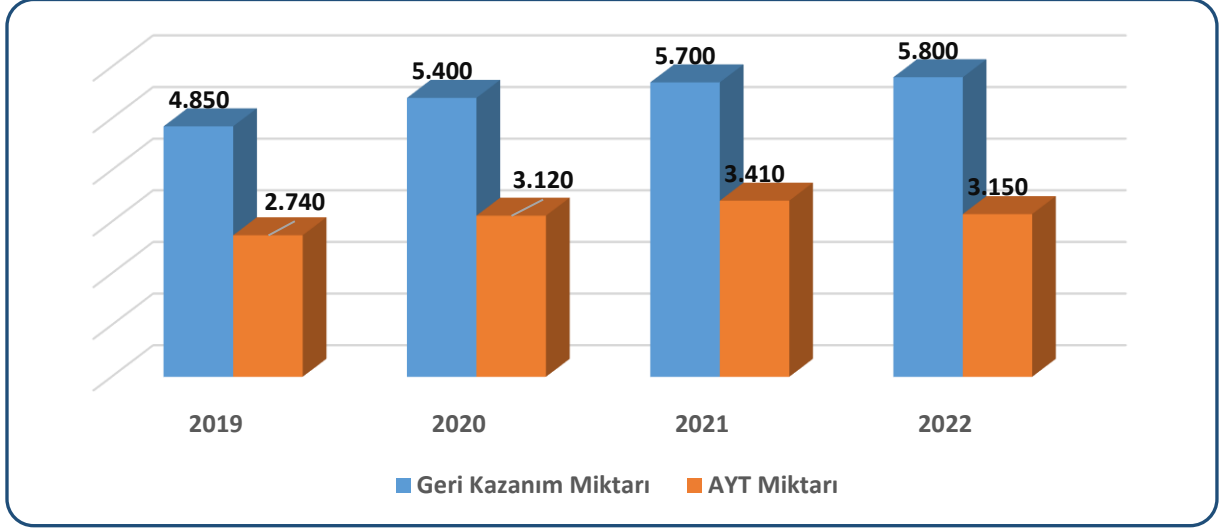
Çizelge 56 –2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
2	237.370	0	237.370	0	0

Çizelge 57 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2019	2020	2021	2022
Geri Kazanım Miktarı	196656	2318889	402021	319157
AYT Miktarı	0	0	0	0

Grafik 42 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

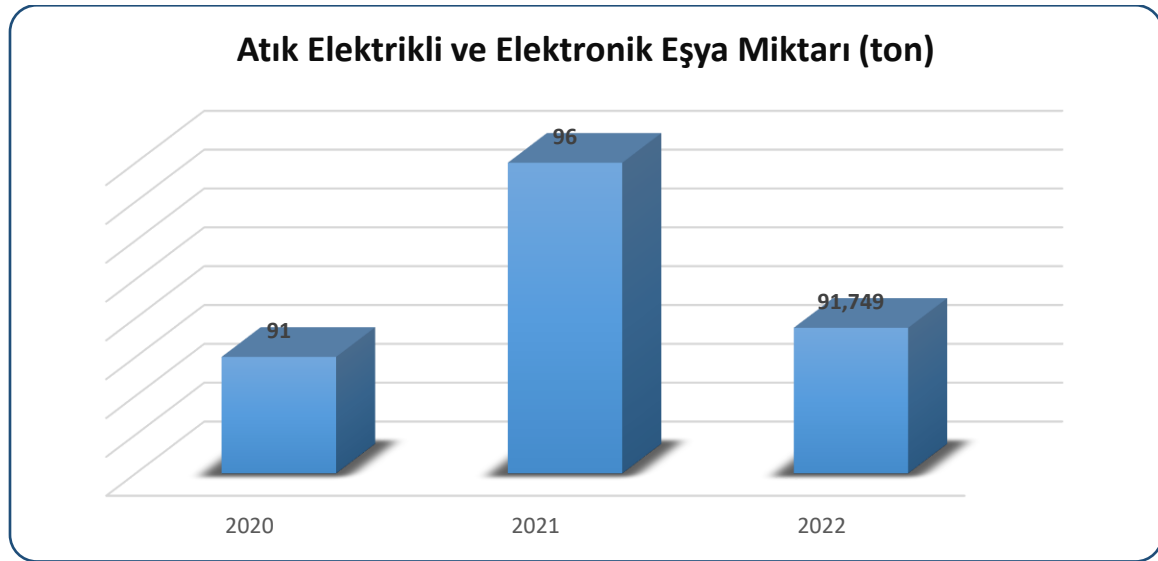
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU, WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU, RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

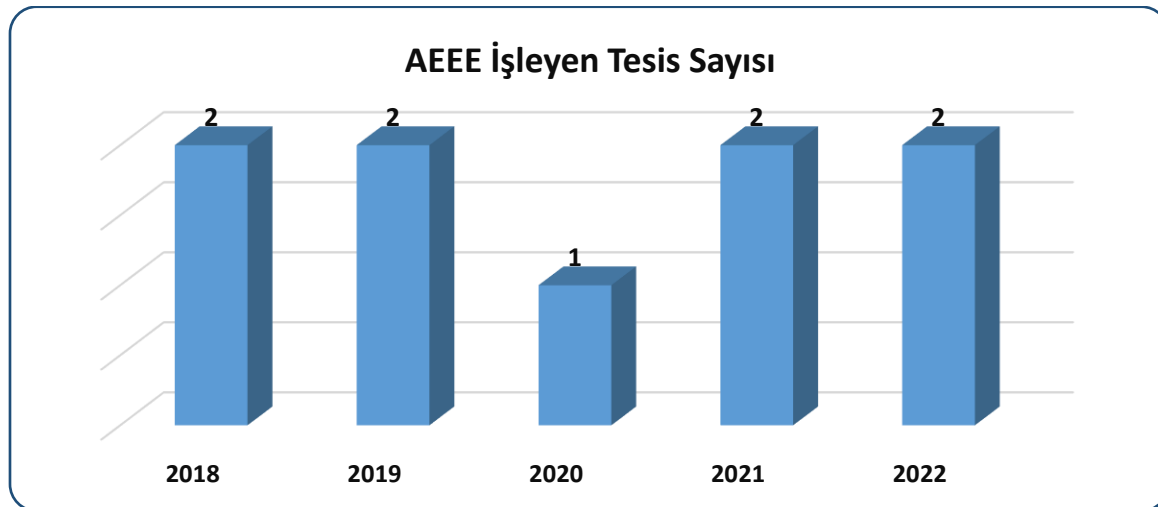
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’sında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve

telekomünikasyon ekipmanları (50 cm'den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 43 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Grafik 44 - Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Çizelge 58–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
19	-	1	-	133

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında ilde gerçekleştirilen çalışmalardan söz edilerek aşağıdaki çizelgeler oluşturulmalıdır.

Çizelge 59 – Antalya İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesis Sayısı
2	5	-

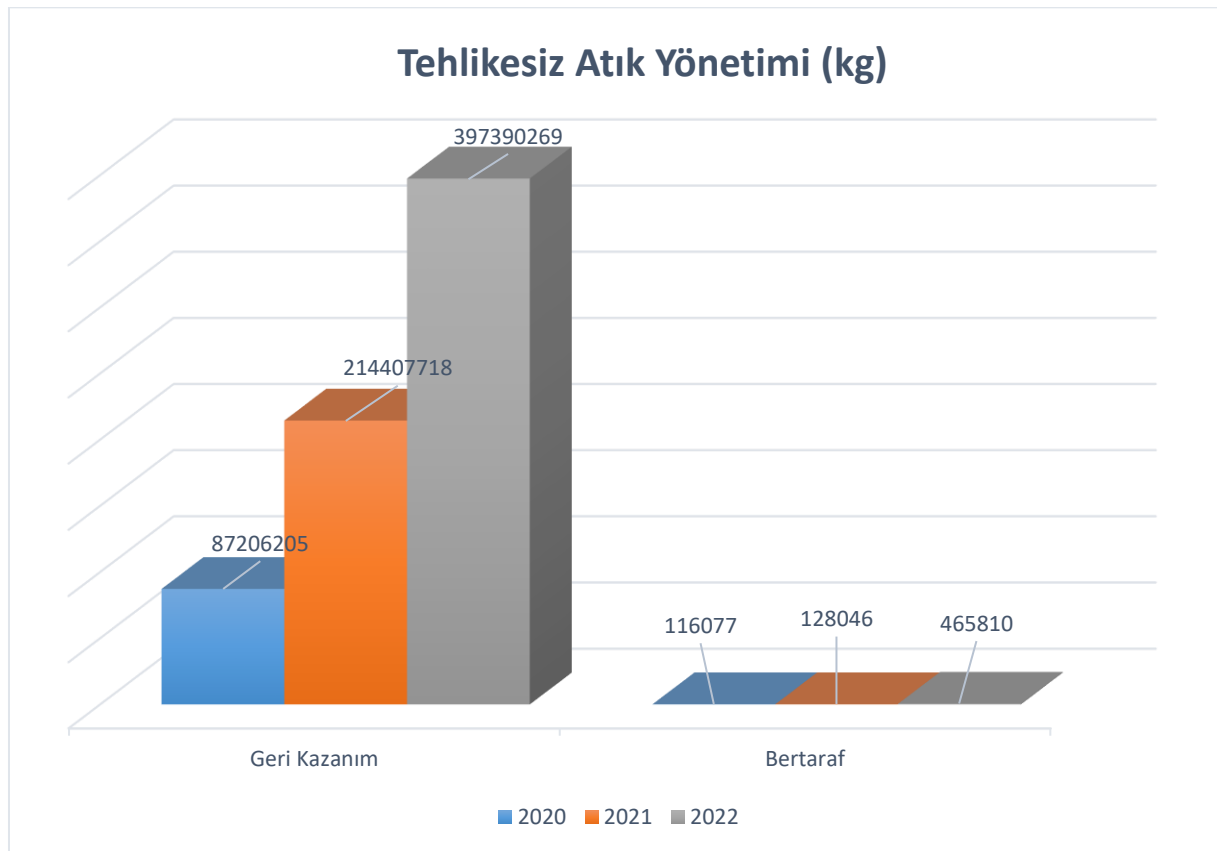
Çizelge 60– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)

(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, 2025)

2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
36	11	17	16	30	2124	2395

C.12. Tehlikesiz Atıklar

İlimizde 2024 yılı sonu itibariyle 62 adet lisanslı tehlikesiz atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

Grafik 45 – 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Çizelge 61 –2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (Kg)
Geri Kazanım (R)	391.019.127
Bertaraf (D)	464.843

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

İlimizde Demir ve Çelik sektörüne ait herhangi bir tesis bulunmamaktadır.

Çizelge 62 –2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-
-	-	-	-

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde Kömürle Çalışan Termik Santral bulunmamaktadır.

Çizelge 63- 2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
-	-	-	-
-	-	-	-

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

- Antalya’da bulunan tüm arıtma tesislerinden çıkan toplam günlük ortalama çamur miktarı 300-400 ton arasındadır.
- İlimizde, 4 adet faal arıtma çamuru kurutma tesisi bulunmaktadır. 3 adeti evsel nitelikli arıtma çamurları için solar ve termal şeklinde kullanılmakta olup 1 adeti de Antalya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü’ne ait endüstriyel atıksu arıtma çamurları için kullanılmaktadır. ASAT Genel Müdürlüğü tarafından çamur yakma tesisi ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

2024 yılında İl Müdürlüğümüze ulaşan verilere göre, İlimizde faaliyet gösteren 28 adet evsel/kentsel atıksu arıtma tesisinden kaynaklı 202.834 ton arıtma çamuru lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmiştir.

İlimizde OSB’ye ait endüstriyel atıksu arıtma tesisinden kaynaklı atıksu arıtma çamurları, kendilerine ait lisanslı kurutma tesisinde kurutulduktan sonra lisanslı nihai bertaraf tesisine

gönderilmektedir. 2024 yılında bertarafa giden kurutulmuş endüstriyel atıksu arıtma çamuru miktarı 322 tondur.

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve endüstriden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi ile ilgili bilgiler bölüm B.7.2’de verilmiştir.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde faaliyet gösteren 47 adet devlet ve özel hastane hastanesi, 12 adet diyaliz merkezi, 297 adet poliklinik, 16 adet tıp merkezi, 37 adet laboratuvar, 216 adet Aile Sağlığı ve Toplum Sağlığı Merkezi, 444 adet diş hekimi, 224 adet doktor muayenesi, 22 adet veteriner hekim, 458 adet turizm konaklama tesisi, 17 adet Belediyelere bağlı hizmet birimleri, 91 adet özel kurum (şirket ve az miktarda tıbbi atık üreten tesislerden) tıbbi atık toplanmıştır.

Çizelge 64 – 2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 2025)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasy on/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon + Düzenli Depolama	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	X		6		4037,018		X		X	Antalya

Çizelge 65 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	2873,403	2923,585	3093,498	3170,548	3380,951	3956,526	3458,362	3842,368	4037,018

C.14. Maden Atıkları

İlimizde, (Muğla ili Fethiye ilçesinden çıkarılan krom cevherinin işlenmesi amacıyla 1958 yılında kurulan) Ferrokrom tesislerinde “Düşük Karbonlu Ferrokrom” üretimi gerçekleştirilmektedir. Üretimden kaynaklanan atıklar, yine tesis sahası içerisinde kurulmuş bulunan Kıрма-Elemente ve Zenginleştirme (Jig) tesisinde değerlendirilmektedir. Bu zenginleştirme işlemi neticesinde, atık içerisinde bulunan metal cevheri kazanılarak geri kalan pas kısmı ise inşaat malzemesi olarak geri kazanılmaktadır. İlimizde zenginleştirme tesisi bulunmamaktadır. İl genelinde bulunan diğer madencilik faaliyetleri II. Grup Maden ocaklarıdır. Bu maden ocaklarından, Kalker işletmeciliği yapan ocaklardan herhangi bir atık

oluşumu söz konusu olmamaktadır. Mermer ocaklarından kaynaklanan pasalar ise, ocak sahaları içerisinde uygun alanlarda stoklanmaktadır.

Çizelge 66 – 2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı
(Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 2025)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

Çizelge 67 – 2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı
(Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 2025)

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2024	-	-	-	-

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı 5 adet Katı Atık Düzenli Depolama Alanı ve 1 adet Rehabilitasyon Hazırlık Maksatlı Dolgu sahası bulunmaktadır. Tehlikesiz atıklar toplama ayırma tesislerince toplanmakta ve geri dönüşüm tesislerince tekrar ekonomiye kazandırılmaktadır. İşletmelerden kaynaklanan tehlikeli atıklar öncelikle tesiste geçici depolanmakta, daha sonra geri kazanım veya bertaraf tesislerine lisanslı araçlarla taşınmaktadır.

Çizelge 68 – 2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*

(Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 2025)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (1. Sınıf)	-
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (2. Sınıf)	2
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (3. Sınıf)	-
Atık Yakma ve Beraber Yakma	2
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	2
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	2
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	-
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	18
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisleri	8
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	4
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	-
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	59
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	3
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Yeniden Kullanıma Hazırlama Tesisi	-
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Transfer Noktaları	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	1
Atık Yağ Transfer Noktaları	5
PCB Arındırma Tesisleri	-
Toplama Ayırma Tesisi	46
1. Tip Toplama Ayırma Tesisi	6
2. Tip Toplama Ayırma Tesisi	2
3. Tip Toplama Ayırma Tesisi	4

Kaynaklar:

- Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi
- Çevre İzin ve Lisans Belge Sorgulama

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluştaki bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

Çizelge 69 –2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(BEKRA Bildirim Sistemi, 2024)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	5
Üst Seviye	10
TOPLAM	15

Çizelge 70 –2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	0
Üst Seviye	10
Kapsam Dışı	0
TOPLAM	10

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

2024 yılında ilimizde bulunan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamına giren tüm üst seviye kuruluşların denetimi yapılmış olup denetim sonucuna istinaden gerekli iş ve işlemler yapılmıştır. Ayrıca 2025 yılı BEKRA denetim programı hazırlanmış olup Bakanlığımıza resmi yazı ile bildirilmiştir.

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. Piyasa Gözetimi Ve Denetimi (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum olan Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 71–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü	-	-	-
Yetki Devri Yapılan Kurum			
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	547	6.635	398.062.00

(Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı-2024)

D.2. Sonuç Ve Değerlendirme

İlimizde denetim yetkisi 2014/4 sayılı Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığına verilmiştir. Yetkili Kurum tarafından yapılan denetimlere ait veriler üç aylık periyotlar halinde İl Müdürlüğümüze iletilmektedir.

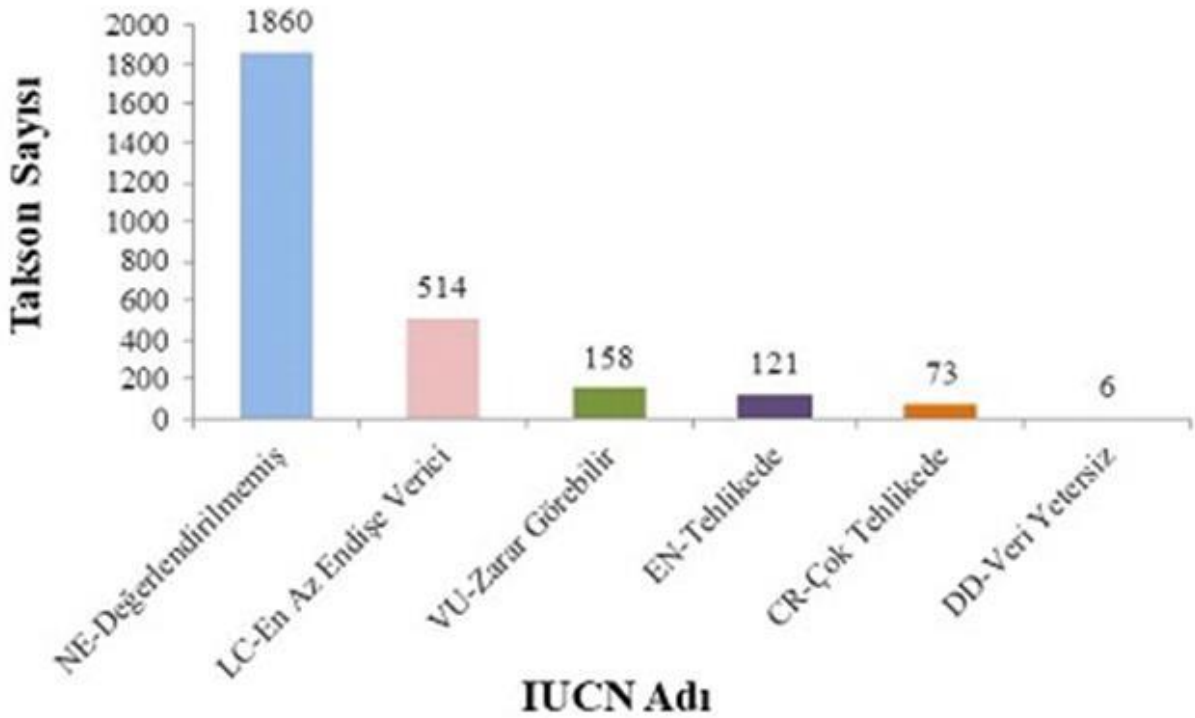
Kaynaklar

-Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Grafik1.de Antalya İli florası tehlike kategorilerine göre gruplandırılmıştır. IUCN tehlike kategorilerine göre alandaki taksonlar değerlendirildiğinde; 1.860 tane NE, 514 tane LC, 158 tane VU, 121 tane EN, 73 tane CR, 6 tane DD kategorisi bulunmaktadır. IUCN kategorisine giren takson sayısının yüksek olması koruma gerektiren taksonların ve habitatların olduğunu vurgulamaktadır.

Grafik 46 – IUCN Flora Tehlike Kategorileri

(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025) 2025

Damarlı Bitkiler: Antalya ilinde toplam 2.732 takson tespit edilmiş, bunların 1.205 tanesi arazide gözlenmiştir. 2732 taksonun 825 tanesi endemiktir ve endemizm oranı % 30,2 civarındadır. İlimizde 11 adet izlemeye konu vasküler bitki türü bulunmaktadır.

Tohumuz Bitkiler: Antalya ilinde yürütülen literatür ve arazi çalışmaları neticesinde 362 makrofungus türü, 1999 karayosunu türü, 46 ciğerotu türü ve 348 liken türü tespit edilmiştir. İlimizde herhangi bir endemik tohumuz bitki türü bulunmamaktadır.

Resim 2, 3 ve 4'te ilimizde bulunan bazı bitki türleri sunulmuştur.

Resim 2 – Likya salebi (*Ophrys Lycia*) (Foto: İ.G.DENİZ)
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Resim 3 – Kaya çiğdemi (*Crocus wattiorum*) (Foto: İ.G.DENİZ)
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

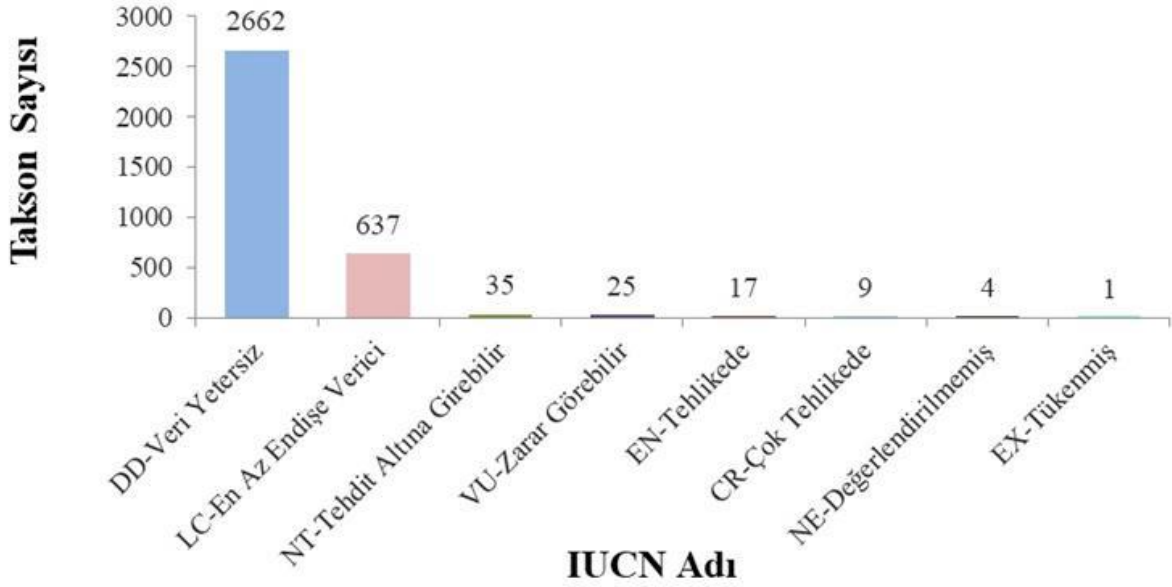

Resim 4 – Güzel Karanfil (*Dianthus calocephalus*) (Foto: İ. G. DENİZ)
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.2. Fauna

Antalya ilinde 60 küçük memeli, 15 büyük memeli, 329 kuş, 60 iç su balığı, 40 sürüngen, 11 amfibi, 875 omurgasız türü tespit edilmiştir. Antalya ilindeki küçük memelilerin %6,6'sı, balık türlerinin %40'ı, sürüngenlerin %12,5'i, çift yaşarların %54,5'i ve omurgasız hayvan türlerinin %7,9'u endemiktir. Öte yandan, tespit edilen büyük memeli ve kuş türleri arasında endemik türler bulunmamaktadır.

Fauna açısından koruma öncelikli taksonlar genel olarak değerlendirildiğinde; IUCN kriterlerine göre çalışma kapsamında faunayı temsil eden tüm canlı gruplarının kategori dağılımını gösteren grafikte verilmiştir (Grafik D.2).

Grafik 47 – IUCN Fauna Tehlike Kategorileri
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Büyük Memeliler: Antalya ilinde toplam 15 büyük memeli takson tespit edilmiş, bunların 13 tanesi arazide gözlenmiştir. 15 tür içerisinde endemik tür yoktur. 15 adet büyük memeli türünün IUCN kriterlerine göre 13'ü LC, 1'i NT, 1'i VU kategorisindedir. İlimizde herhangi bir endemik büyük memeli bulunmamaktadır.

Antalya İli sınırları içerisinde yayılış gösteren büyük memeli türler içerisinde, Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN) tarafından küresel ölçekte tehdit altında olarak belirlenen tek tür su samurudur (*Lutra lutra*).

Türkiye yaban hayatı ve Antalya özelinde de koruma önceliği yüksek olan türler arasında başta alageyik (*Dama dama*) ve kızıl geyik (*Cervus elaphus*) gelmektedir.

Küçük Memeliler: Antalya ilinde 60 adet küçük memeli türü tespit edilmiş, bunların 38 tanesi arazide gözlemlenmiştir. Bu 60 küçük memeli türünün 4 adedi endemiktir. Bu endemik türlerden Toros böcekçili (*Crocidura arispa*) ve Toros yersincabı (*Spermophilus taurensis*) IUCN kriterlerine göre LC. Anadolu tarlafaresi (*Microtus anatolicus*) ve Kayauyuru (*Dryomys laniger*) ise DD kategorisinde yer almaktadır. 60 adet küçük memeli türünün IUCN kriterlerine göre 3'ü VU, 6'sı, NT, 47'si LC, 1'i NE ve 3'ü DD kategorisindedir. İlimizde 4 adet endemik küçük memeli türü bulunmaktadır. Bunlar;

- ☐ *Microtus anatolicus* (Anadolu tarlafaresi)
- ☐ *Crocidura arispa* (Toros böcekçili)
- ☐ *Spermophilus taurensis* (Toros yersincabı)
- ☐ *Dryomys laniger* (Kayauyuru)

Kuşlar: Antalya ilinde 329 adet kuş türünün var olduğu literatürde yer alan bilgilere göre tespit edilmiş olup bu kuş türlerinden 216 tanesi arazide gözlemlenmiştir. Bu türlerin hiçbirisi endemik değildir.

Antalya ilinde kuş türleri açısından koruma öncelikli taksonlar incelendiğinde; 329 adet kuş türünün IUCN kriterlerine göre 4'ü EN, 6'sı VU, 12'si NT ve 307'si LC kategorisindedir. İlimizde herhangi bir endemik kuş türü bulunmamaktadır.

Resim 5- Kervançulluğu (*Numenius arquata*)
(Kaynak)

İç su balıkları: Literatür çalışmalarında Antalya ilinde var olduğu bildirilen 60 adet iç su balığı türünden 39 tanesi arazide gözlemlenmiştir. İlimizde var olduğu tespit edilen bu iç su balığı türlerinin IUCN kriterlerine göre 1'i EX (*Pseudophoxinus handlirshi*, yağ balığı), 1'i CR (*Anguilla anguilla*, yılan balığı), 7'si EN, 3'ü VU kategorisindedir. İlimizde toplam 60 adet iç su balığı türünden 3 tanesi; Siraz (*Capoeta caelestis*), Siraz (*Capoeta bergamae*) ve Çöpçü balığı (*Oxynoemacheilus mediterraneus*) lokal endemik türdür. Bu lokal endemik türler haricinde tespit edilen türlerin 21 tanesi de endemiktir.

Sürüngenler: Literatür çalışmalarında Antalya ilinde var olduğu bildirilen 40 adet sürüngen türü tespit edilmiş, bunların 32 tanesi arazide gözlemlenmiştir. tespit edilen 40 adet türün 5 tanesi endemiktir (1'i lokal endemik) ve arazi çalışmalarında tüm endemik türler tespit edilmiştir. Sürüngenlerden 35 tür "LC- En Az Endişe Verici" kriterinde olup, bir tatlı su kaplumbağası "NT-Tehdit Altına Girebilir", bir kara kaplumbağası ve bir yılan türü "VU-Zarar Görebilir", ve bir kaplumbağa ve bir yılan türü ise "CR-Çok Tehlikede" kriterlerindedir.

Çift Yaşarlar (Amfibiler): Literatür çalışmalarında Antalya ilinde var olduğu bildirilen 11 adet çift yaşar türü tespit edilmiş, bunların 10 tanesi arazide gözlemlenmiştir. Toplam 11 adet çift yaşar türünün 6 tanesi endemiktir. Endemik olan bu 6 tür lokal endemik (tek nokta endemiği) olup arazi çalışmalarında tüm lokal endemik türler tespit edilmiştir.

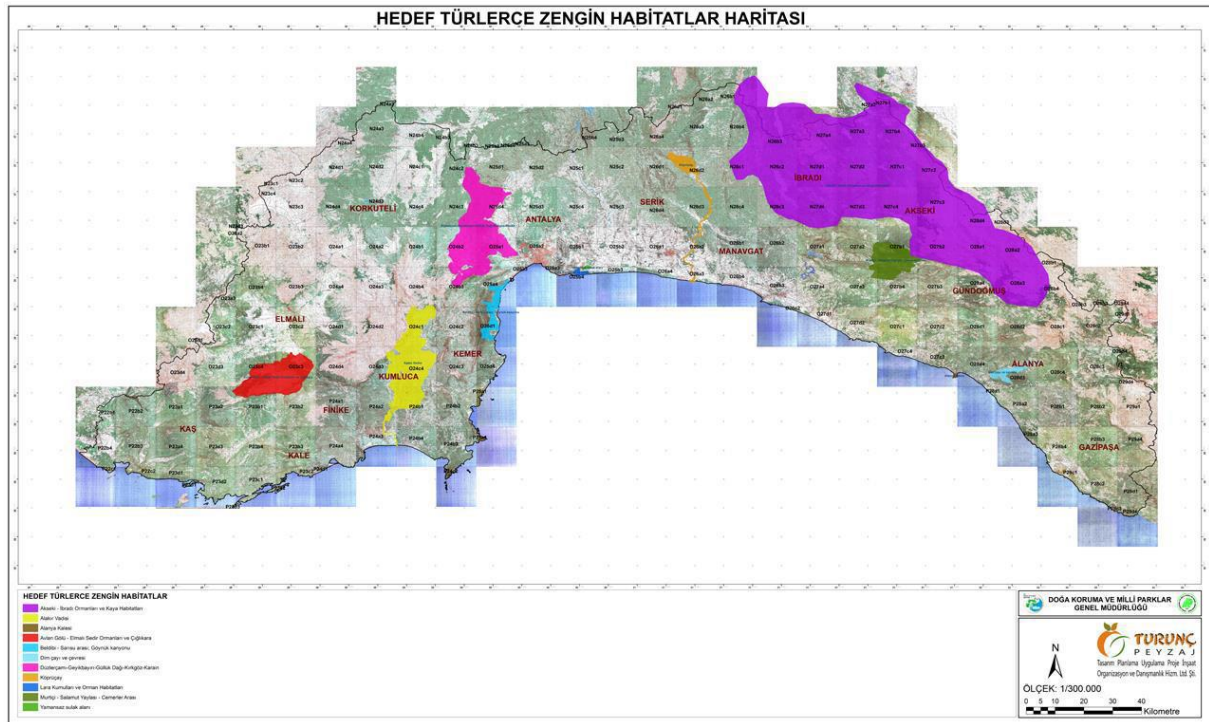
Çift yaşarlardan 1 tür “DD-Veri yetersiz”; 5 tür IUCN kriterlerine göre “LC-En Az Endişe Verici”; 1 tür “NT-Tehdit Altına Girebilir”; 1 tür “VU-Zarar Görebilir”; 2 tür “EN-Tehlikede” ve 1 tür ise “ CR-Çok Tehlikede” kriterindedir.

Omurgasız Hayvanlar: Omurgasız hayvanlar, yaklaşık % 95'lik bir oranla, hayvanlar aleminin en geniş grubunu oluşturmaktadırlar. Omurgasız hayvanları IUCN kapsamında değerlendirdiğimizde 2875 türden 5 tür “CR”; 4 tür “EN”, 9 tür “VU” ve 13 tür “NT”, kriterindedir.

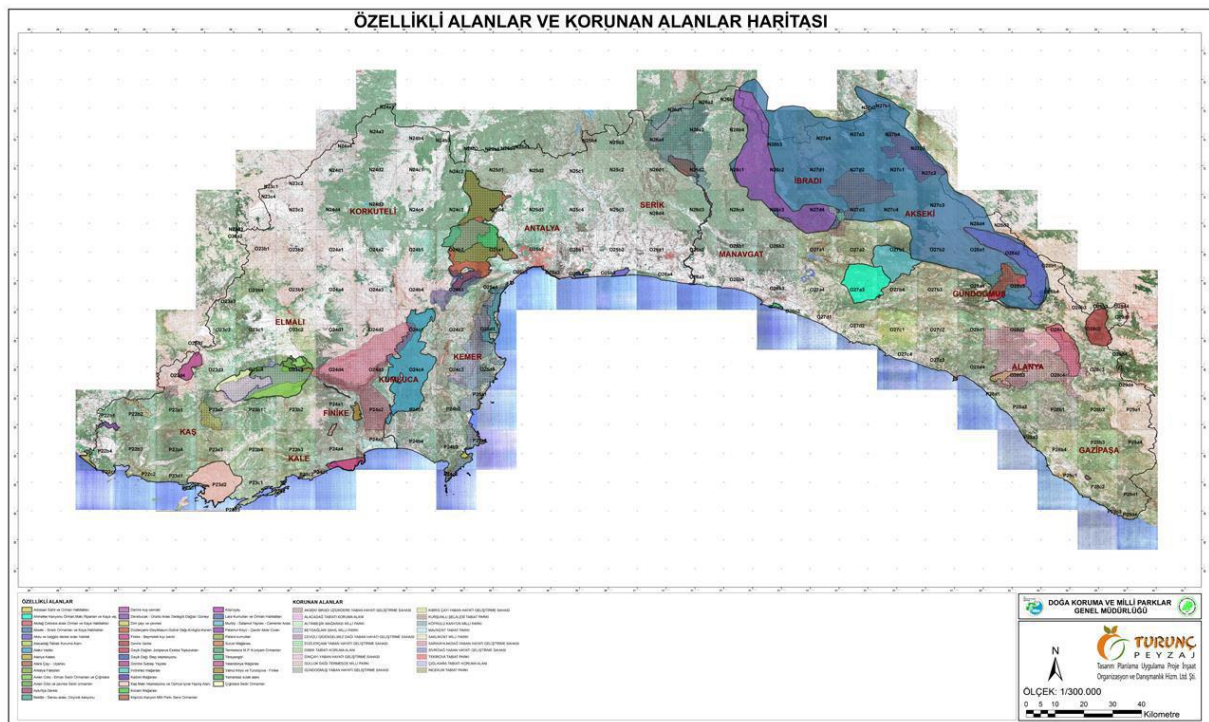
Tüm bu sayısal veriler sonucunda oluşturulan ilimiz flora ve fauna envanter sonuçları Çizelge 1’de özetlenmiştir. Harita D.1 ve Harita D.2 ise sırasıyla Antalya ilinin hedef türlerce zengin habitatları ile özellikli ve korunan alanlarını göstermektedir. İlimizde yer alan biyolojik çeşitlilik envanteri şu şekildedir.

Çizelge 72 – Antalya ili UBENİS Envanter Sonuçları
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

ANTALYA İLİ ULUSAL BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK ENVANTER VE İZLEME PROJESİ			
Canlı Grubu	Tür Sayısı	Endemik	Endemizm Oranı
Damarlı Bitkiler	2.732	825	%30,2
Büyük Memeliler	15	0	%0
Küçük Memeliler	59	4	%6,6
Kuşlar	329	0	%0
İç Su Balıkları	60	24	%40
Sürüngenler	40	5	%12,5
Çift Yaşarlar	11	6	%54,5
Tohumusuz Bitkiler	1.045	0	%0
Omurgasız Hayvanlar	2.875	226	%7,9
TOPLAM	7.166	1090	-

Harita 16 – Hedef Türlerce Zengin Habitatlar Haritası
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü - Antalya UBENİS.2025)

Harita 17 – Özellikli Alanlar ve Korunan Alanlar Haritası
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü - Antalya UBENİS.2025)

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

Antalya ilimizdeki mevcut orman varlığımız 2.061.764 ha'dır. Bunun 1.146.062 ha'ı ormanlık alan kalan 915.702 ha'ı ise açıklık alandır. Ormanlık alanın 654.870 ha'ı verimli orman, 491.192 ha'ı verimsiz ormandır. Geçmiş yıllara göre orman durumu alansal olarak %3 oranında, ağaç serveti olarak da %16 oranında artış göstermiştir. Türkiye'de kişi başına düşen orman alanı 2,9 m² iken Antalya'da 5,3 m²'dir. Antalya ilimizde ormanlarımız sayesinde 72.287.304 ton karbon tutumu, 2.236.908 ton/yıl oksijen üretimi sağlanmaktadır.

E.3.2. Milli Parklar

Antalya ili sınırları içerisinde; 5 adet Milli Park, 5 adet Tabiat Parkı, 3 adet Tabiat Koruma Alanı, 10 adet Tabiat Anıtı, 8 adet Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, 1 adet Ulusal Öne Haiz Sulak Alan, 1 adet Mahalli Öne Haiz sulak alan, 40 adet Devlet Avlağı, 4 adet Genel Avlak, 2 adet Örnek Avlak Sahası ve 9 adet Deniz Kaplumbağası Yuvalama Alanı bulunmaktadır.

İlimizde 1'i Isparta, 1'i Muğla illeriyle birlikte olmak üzere toplam 5 adet Milli Park mevcuttur. Altınbeşik Mağarası Milli Parkı hariç bu milli parkların tamamı sit durumu statüsüne sahiptir. Milli Parklarda genel olarak klasik Akdeniz maki bitki örtüsü hakimdir.

Çizelge 73 – Antalya ilinde bulunan Milli Parklar
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

KORUMA STATÜSÜ	ADI	İLAN TARİHİ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (Ha)
Milli Park	Altınbeşik Mağarası MP	31.08.1994	1.156.00
Milli Park	Beydağları Sahil MP	16.03.1972	31.165,88
Milli Park	Güllük Dağı— Termessos MP	03.11.1970	6.702.00
Milli Park	Köprülü Kanyon MP	12.12.1973	47.473.00
Milli Park	Saklıkent MP	06.06.1996	1.643,30

E.3.2.1. Altınbeşik Mağarası Milli Parkı

Antalya'nın İbradı İlçesinde bulunmaktadır. Milli Park olarak 31.08.1994 tarihinde ilan edilmiştir. Yüz ölçümü 1.156 hektardır. Uzun Devreli Gelişme Planı 07.01.2013 tarihinde onaylanmıştır. Alanın ana kaynak değeri Altınbeşik Mağarasıdır. Altınbeşik Mağarası Orta Toroslar'ın karstik yapısı içinde üç katlı bir mağara sistemi olup mağara ve çevresinde bulunan yapılar tarihi ve mimari öneme haizdir. Altınbeşik Mağarası, Büyük Düden, Oruç Düdeni, Feyzullah Düdeninden gelen suları Manavgat Çayına boşaltır. Mağaranın toplam uzunluğu 2500 m olup, girişe göre en yüksek noktası 123 m'dir. Ayrıca, mağaranın girişinden itibaren ilk 200 metre mağaranın alt seviyesini oluşturur ve burası sürekli olarak su altındadır. Üst katında sarkıt ve dikitler bulunmaktadır. Öte yandan, mağaranın alt ve orta seviyelerinde bir yeraltı akarsuyu mevcuttur (DKMP 2025-a).

Altınbeşik Mağarası Milli Parkı florası kızılçam, sedir, ardıç sandal, kermes meşesi, akkesme, ve çınar ağaçlarından oluşurken faunasında çeşitli yarasalar türleri, yaban keçisi, yaban domuzu, tilki, kurt v.b. yırtıcılar, kınalı keklik, üveyik türleri bulunmaktadır.

Altınbeşik Mağarası Milli Parkının saha girişi, WC, Satış Stantları ve Genel Saha Temizliği işi protokol ile Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na 10 yıllığına verilmiştir.

Resim 6 - Altınbeşik Mağarası Milli Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

D.3.2.2. Beydağları Sahil Milli Parkı

Antalya'nın Sarısu Mevkiinden başlayarak Akdeniz'e paralel olarak uzanan birinci dağ sırasını takip ederek, Kumluca İlçesi Gelidonya burnuna kadar uzanmaktadır. Batı Toroslari oluşturan genç Beydağları kaya itibariyle başlıca serpantin ve kalkerden oluşmaktadır. Antik Likya bölgesinde yer alan Milli Parkta; Idyros, Olympos ve Phaselis Antik Kentleri ve Likya'nın sönmeyen ateşi Chimera bulunmaktadır.

Milli Park olarak 16.03.1972 tarihinde, 69.800 hektarlık alan milli park alanı olarak ilan edilmiş olup 1988 yılında yerleşim alanlarının milli park sınırları dışında bırakılması ile Parkın güncel alanı 31.165,88 hektardır. 14.02.2012 tarihli ve 2012/2844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Beydağları Sahil Milli Park Müdürlüğü kurulmuştur. 0-2365 m yükselti farklılığı ve değişik bakı özelliği ile zengin biyolojik çeşitliliğe sahiptir. 865 bitki türü tespit edilmiş olup %3'ü (25 adedi) bölge endemiği olup sadece bu bölgede yetişmektedir. Ayrıca, bu bitki türlerinin %18'i (154 adedi) Türkiye endemiği olarak tanımlanmıştır. Zengin florasının yanı sıra milli park sınırları içerisinde yer alan Tekirova ve Çıralı Sahilleri deniz kaplumbağalarının yumurta bıraktığı alanlar olması sebebiyle özel koruma altındadır. Türkiye'de bulunan 456 kuş türünün 72 adedi milli parkta görülmektedir. Milli Park alanı içinde 25 adet yöre endemiği olmak üzere 154 adet Türkiye endemiği bitki türü parkın başlıca kaynak değerlerindendir. Tahtalı (Olimpos) Dağı, Olympos Antik Kentinin yakınında yer alan Yanartaşı ve milli park içinde yer alan 25 adet yöre endemiği, 154 adet Türkiye endemiği bitki türü alanın kaynak değerlerini oluşturmaktadır.

Resim 7 - Beydağları Sahil Milli Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Olympos, Likya yolu, Phaselis, Topçam, Küçük Çaltıcak, Büyük Çaltıcak, Kargıcak, Beldibi, Göynük Kanyonu, Olympos teleferik, Ayışığı parkı, Kesme Boğazı, Folklorik yörük parkı ve Çıralı Yanartaş (Chimera) Milli Parkın başlıca kullanım alanı ve mola noktalarıdır. Akdeniz iklim şartlarına sahip Milli Parkta; yılın her mevsiminde, Deniz sporları, piknik, kamp, yürüyüş, yamaç paraşütü vb. açık alan aktiviteleri yapılabilir ve arkeolojik alanlar gezilebilir.

Beydağları Sahil Milli Parkı'nın florası başlıca kızılçam, karaçam ve sedir ağaçlarından oluşurken faunasını oluşturan başlıca türler; ayı, kurt, tilki, yaban keçisi (*Capra aegagrus*), vaşak (*Felis lynx*), sincap, oklu kirpi, Akdeniz foku, deniz kaplumbağaları, şah kartal (*Iguila heliaca*), 3 endemik Kelebek ve Likya Semenderi (*Lyciasalamandra irfani*)'dir.

Beydağları Sahil Milli Parkı'nda; 32 adet Günübirlik Kullanım Alanı, Tur Güzergâhı ve Mola Noktaları, Yamaç Paraşütü faaliyetleri ile Milli Parkta Güney Antalya Turizm Alanı kapsamında faaliyet gösteren 70 adet turistik tesisi 2019 yılında gelen ziyaretçi sayısı 5.786.936 kişidir.

D.3.2.3. Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı

Antalya ili Döşemealtı ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. 03.11.1970 tarihinde mili park ilan edilmiştir. Alanı 6.702 ha'lık alana sahip milli park Antalya ilinin 25 km kuzey-batısında, Güllük dağı ve çevresinde kurulmuştur. Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Revizyon Planı çalışmaları bitirilmiş onay aşamasındadır.

Resim 8 - Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Termessos antik kenti, zengin biyolojik çeşitlilik, epik ve jeomorfolojik oluşum (Mecene Kanyonu) alanın kaynak değerleri olarak ön plana çıkmaktadır. 250-1665 m yükselti farklılığı ve değişik bakı özelliği ile zengin biyolojik çeşitliliğe sahip olan milli parkta 680 bitki türü tespit edilmiş olup, %11.76 (80 adedi) Türkiye endemiği olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, Türkiye’de bulunan 456 kuş türünün 113’ü milli parkta görülmektedir.

Antalya'nın, traverten düzlüklerinden yükselen Güllük Dağı'nda bulunan Termessos Antik kenti çevresinde tepeler, vadiler, kanyonlar yer almakta olup, bunlardan yaklaşık 5 km uzunluğunda duvarları 600 m'ye kadar yükselen Mecene Kanyonu ve Yenice Vadisi, bölgeye has kireçtaşının oluşturduğu jeomorfolojik oluşumlardır.

Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkının florasını oluşturan başlıca türler; kızılçam, sakız ağacı, yabani zeytin, sandal, keçiboynuzu, defne ve tespih olmakla beraber faunası alageyik, yaban keçisi, karakulak, kaya sansarı, ötücü kuşlar, şah kartal, vaşak, yaban domuzu, tilki, karakulak,

yaban kedisi, porsuk, tavşan, sansar, sincap, kirpi, ağaç yediuyuru, ve yarasa türlerini içermektedir.

Güllük Dağı İnteraktif Tabiat Tarihi Müzesi, günübirlik piknik alanları, doğa yürüyüşü ve fotosafari aktiviteleri, Termessos ve yakın çevresini turizm açısından önemli hale getirmektedir. Milli Park Girişi ve Ören Yeri Girişi Ücret Tahsilâtı; tek bilet uygulamasından dolayı, 24.04.2019 tarihli protokolle Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

D.3.2.4. Köprülü Kanyon Milli Parkı

Antalya ili Manavgat ve Serik ilçeleri ile Isparta ili Sütçüler ilçesi sınırları içerisinde yer alan Köprülü Kanyon 12.12.1973 yılında Milli Park olarak ilan edilmiştir. Köprülü Kanyon Milli Parkının yüz ölçümü 36.614 ha'dır. 30.05.2014 tarihinde onaylanmış Uzun Devreli Gelişme Planı mevcut olmakla beraber sınır değişikliği sebebiyle mevcut planda revizyon çalışması yapılması planlanmaktadır.

Köprülü Kanyon adını Köprüçay Irmağı üzerindeki Roma Dönemi'nde inşa edilen bugünkü adıyla Oluk Köprü'den alır. Kanyon, Köprü Çayı, Saf Servi Ormanı, Selge Antik Kenti, Kızıl akbaba ve Adam kayaları milli park alanının ana kaynak değerleridir. Milli parkın kaynak değerini oluşturan Köprü Çayının Bolasan Köyü ile Beşkonak arasında meydana getirdiği yarma vadi 14 km uzunluğu ve 100 m'yi aşan duvar yüksekliği ile Türkiye'nin en uzun kanyonlarından biridir. Ayrıca, Akdeniz Ormanları ile yüksek Alpin eko-sistemlerini içeren coğrafi yapısının yanı sıra, endemik türleri, peyzaj değerleri, ender jeomorfolojik yapısı, su kaynakları ve kültürel değerleri ile Dünyadaki ve Ülkemizdeki önemli doğa koruma alanlarının başında yer almaktadır. Milli Parkın en önemli kaynak değerlerinden biri olan saf servi ormanı; yaklaşık 4000 dekar büyüklüğü ile tüm Akdeniz coğrafi kuşağındaki en büyük bozulmamış saf servi ormanı (*Cupressus sempervirens*) ve çok önemli bir biyolojik rezerv alanıdır.

Köprülü Kanyon Milli Parkı, rakım farkları ve yerel iklim yelpazesi içinde birbiriyle ilişkili çok çeşitli doğal ekosistemlere sahip olmasından dolayı özel öneme sahip bir alandır. Alanda yapılan çalışmalar sırasında 390 takım ve 94 familyadan 950 takson tanımlanmıştır. 230'u Türkiye endemiği olan bu taksonlardan 12 tanesi bölge endemiğidir. Bryofit florası özellikle zengindir; 14 familya ve 44 türü temsil eden 90 yosun taksonu kaydedilmiştir (bunlardan 55'i yeni kayıttır). Bu yosunlardan *Cinclidotus nyholmiaea* yeni bir tür (Çetin, 1988), *Porella pinnata* ise Türkiye'de bulunan ilk kızılıyaprak (*Hepaticae* sınıfı) türüdür. Ayrıca, Köprülü Kanyon Milli Parkı, ekosistem ve habitat çeşitliliğinden kaynaklanan zengin bir faunaya sahiptir.

Köprülü Kanyon Milli Parkının florası kızılçamdan oluşmaktadır. Milli parkın faunası ise Yaban keçisi (*Capra aegagrus*), Kızıl akbaba, Kırmızı benekli alabalık (*Salmo trutta macrostigma*), Anadolu Sıvacısı, Mahmuz bacaklı kaplumbağa (*Testudo graeca*) türlerini içermektedir.

Park alanı içindeki Bozburundağı, Selge antik kenti, Doğal selvi ormanı, Köprüçayı ırmağı, jeolojik oluşumlar (Kanyonlar Lapyalar Kokurdanlıklar alanları ve Adam kayaları) ve doğal yaşlı ormanlar alanının temel peyzaj öğeleridir. Çok sayıda tarihi alanı ve anıtı içeren Köprülü Kanyon Milli Parkı, arkeolojik ve tarihi açıdan da oldukça önemli bir yerdir. Köprülü Kanyonda, başta rafting olmak üzere doğa yürüyüşleri, dağcılık ve doğa gözlemleri, köy hayatı yaşamak, kamping, geleneksel yaşam tarzını görmek ve kültürleri incelemek gibi faaliyetler yapılabilmektedir.

Resim 9 - Köprülü Kanyon Milli Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

D.3.2.5. Saklıkent Milli Parkı

Antalya ili Kaş ilçesi ve Muğla ili Fethiye ilçesi sınırları içinde yer almaktadır. Yüz ölçümü 1,643,30 hektar olan alan 06.06.1996 tarihinde milli park ilan edilmiştir. Uzun Devreli Gelişme Planı çalışmaları tamamlanmıştır.

Eşen Çayının bir kolu üzerinde bulunan 1000-1100 m. yükseklikte ve oldukça dik vadi yamaçlarına sahip Saklıkent Kanyonu ve sahip olduğu jeomorfolojik özellikleri Milli parkın esas kaynak değerini oluşturmaktadır. Milli Parkın florası ise kızılçam, karaçam, sedir, endemik geofitler ve siklamenlerden oluşmaktadır.

Saklıkent Milli Parkı'nın yönetimi Doğa Koruma ve Milli Parklar Muğla Şube Müdürlüğüne yapılmakta olup Milli Park hem gününbirlik piknik alanı olarak hem de doğa yürüyüşü aktiviteleri için kullanılmaktadır.

Resim 10 - Saklıkent Milli Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.3.3. Tabiat Parkları

İlimiz sınırları içerisinde ilan edilmiş bulunan 5 adet Tabiat Parkı mevcuttur.

Çizelge 74 – Antalya ilinde bulunan Tabiat Parkları
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

KORUMA STATÜSÜ	ADI	İLAN TARİHİ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (Ha)
Tabiat Parkı	İncekum Tabiat Parkı	08.12.2006	27.10
Tabiat Parkı	Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı	21.05.1991	586.50
Tabiat Parkı	Mavikent Tabiat Parkı	30.06.2009	42,50
Tabiat Parkı	Tekirova Tabiat Parkı	20.04.2016	11,83
Tabiat parkı	Güver Kanyonu Tabiat Parkı	06.04.2020	262,9

D.3.3.1. İncekum Tabiat Parkı

Antalya İli Alanya ilçesinde yer alan 27,10 hektarlık saha 08.12.2006 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu gereğince, İncekum Tabiat Parkı'nın ulusal ve uluslararası düzeyde korunarak sahip olduğu kaynak değerlerinin, koruma-kullanma dengesi içinde devamlılığını ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlayacak arazi kullanım kararlarının oluşturulması, uygulama koşullarının tanımlanması amacıyla 1/5000 ölçekli Uzun Devreli Gelişme Planı (UDGP) hazırlanmıştır. Hazırlanan UDGP 04.07.2007 tarihinde onaylanmıştır. Onaylanmış UDGP planın 12.08.2010 tarihinde birinci revizyon ve 16.11.2010 tarihinde ikinci revizyon olmak üzere iki kez revize edilmiştir. İncekum Tabiat Parkı ile ilgili imar planı Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 24.12.2010 tarihinde onaylanmıştır.

Tabiat Parkı 2 kısımdan oluşmaktadır. İncekum I Mesire Yeri 1963 yılında Orman İçi Dinlenme Yeri olarak ilan edilmiştir, gününbirlik amaçlar için kullanılmaktadır. İncekum II Mesire yeri ise daha önce Orman Genel Müdürlüğü tarafından eğitim ve sosyal amaçlı tesis olarak yapılmış olup konaklamayı da kapsamaktadır. Bahse konu alanlar 2003 yılında Mesire Yeri olarak kullanıma açılmış, İncekum I ve İncekum II A Tipi Mesire Yerleri 08.12.2006 tarihinde İncekum Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir.

Alanın ana kaynak değerleri; sahip olduğu kızılçam ormanı, yanı başındaki koy ve gökyüzünden meydana gelen manzara bütünlüğü, alanın devlet mülkiyetinde olması ve halkın eğlenme dinlenme potansiyeline uygun olmasıdır.

Zeytin İşliği, İncekum Tabiat Parkı sahil kesiminde jeomorfolojik unsurlardan kamenitzalar (şekil olarak tencere veya kazana benzeyen serbest lapyalarla örtülü lapyalar arasında bir geçiş özelliği gösteren yarı serbest lapyalar türü) mutlak koruma alanı hassas koruma bölgesi olarak belirlenmiştir. Kamenitzalar karstlaşabilir kayaların karbonik asitçe zengin yüzey suları ile temasıyla oluşan yüzey jeomorfoloji yapılarıdır. Alanın güney ucunda, sahil kesiminde yaklaşık 1,32 ha (13.240 m²)'lik alanda yer alan 100'e yakın kamenitzalar, bölgesel ve ulusal ölçekte önem arz etmektedir. Alanda flora olarak kızılçam peyzaj amaçlı palmye, okalıptüs, zakkum, kibrıs akasyası, defne, sandal ve meşe bulunmaktadır. Ayrıca çeşitli kuş türleri bulunmaktadır.

Resim 11 - İncekum Tabiat Parkı

(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

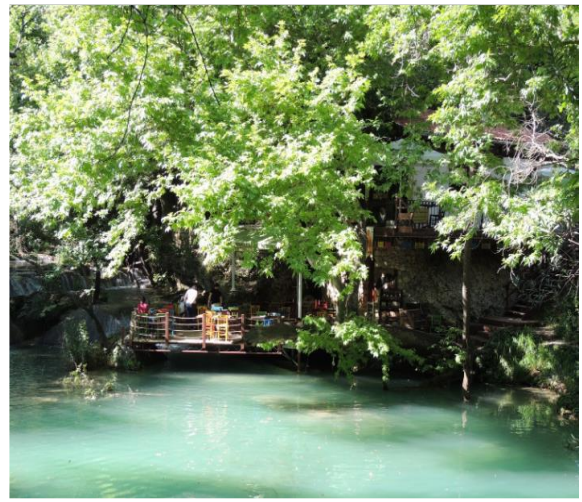
İncekum Tabiat Parkı I.Kısım – Kapı girişi, büfe, kır gazinosu, restoran, market, fırın, plaj üniteleri, anfi tiyatro, çeşitlik kolaylık üniteleri (çamaşırhane, bulaşık yıkma yerleri, sıhhi tesis kompleksi), vb. tesislerin işletilmesi ve sahanın genel temizliği; özel şirket tarafından işletilmektedir. İncekum Tabiat Parkı II. Kısım - Plaj aktiviteleri, kapı girişi ücreti tahsilâtı, konaklama üniteleri, restoran, büfe, toplantı salonu, disko aktivitesi işletilmesi; özel şirket tarafından işletilmektedir.

D.3.3.2. Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı

Antalya ili Aksu İlçesinde bulunan Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı 394 ha alan 21.05.1991 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiş, 14.12.2000 tarih 504 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile alan 586,50 ha olarak genişletilmiştir. Uzun Devreli Gelişme Planı 01.12.2011 tarihinde onaylanmıştır.

Alanın ana kaynak değerleri; yöreye adını veren irili ufaklı şelalelerin bulunması maki formasyonlarının güzel örneklerini içermesi, flora, fauna ve özellikle nilüferli gölüyle üstün bir peyzaj güzelliğidir. Tabiat Parkının rekreasyonel yapısını oluşturan Kurşunlu Şelalesi Kalabatlı ve Akçaköprü dereleri Kurşunlu Şelalesi'nin 1 km kuzeyinde birleşerek şelaleyi oluşturmaktadır. 18 m yükseklikten dökülen şelale döküldükten sonra oluşturduğu Nilüfer Gölü, birbirine bağlı 7 küçük gölcük ve 2 km'lik kanyonu tabiat anıtını görülmeye değer kılmaktadır. Ayrıca, Tabiat Parkının içinde bulunan, yapımının 17.yy'a dayandığı ve 1980 yılına kadar kullanımına devam edildiği tespit edilen değirmen bulunmaktadır. Günü birlik kullanım alanı sunan Tabiat parkında piknik, doğa yürüyüşü gibi aktiviteler yapılmaktadır.

Tabiat parkı içersinde giriş kontrol ünitesi, otoparkı, satış büfeleri, cafe, günübirlik kullanım alanı ve yürüyüş yolları mevcuttur. Tabiat Parkı sahasını 2019 yılında 377.134 kişi ziyaret etmiştir. Kapı girişi ücret tahsilâtı, hediyelik eşya reyonu, dondurma ve gözleme reyonu, büfe, kır kahvesi, deve işletmeciliği, genel saha temizliği ve profesyonel fotoğraf çekimi özel objeler üzerine baskı yapılması işletmeciliği; özel şirket tarafından işletilmektedir.

Resim 12 - Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

D.3.3.3. Tekirova Tabiat Parkı

Antalya İli Kemer ilçesi sınırlarında yer alan 11,83 hektarlık alan kızılçam baskın orman örtüsü ile flora ve fauna yönünden de zengin olması nedeniyle, 20.04.2016 tarih ve 536 sayılı Bakan Olur'u ile "Tekirova Tabiat Parkı" olarak ilan edilmiştir. Tekirova Tabiat Parkı Gelişme Planı ise 06.04.2018 tarihinde onaylanmıştır.

Tekirova Tabiat Parkı'nın en önemli kaynak değeri tabii özellikleri bozulmamış orman ekosistemidir. Alan, küçük olmasına karşın flora ve fauna açısından da önemli unsurları barındırmaktadır. Alanın zengin florası kızılçam, sakız ağacı, Çarşamba otu, erguvan, tilki yemi, kamış, karaçalı, keçiboynuzu, Türkmen Çırası (endemik), çalba (endemik), zahter ve ayı fındığı türlerinden oluşmaktadır. Tabiat parkı alanının faunası ise minik sevbeni, orakkanat, anadolu azameti, beldibi semenderi, gece kurbağası, tosbağa, örtzeni kertenkelesi, yaban domuzu, karakulak, fare, tilki, gelincik, tavşan, çekirge kuşu, kızılşahin, karatavuk ve ebabil türlerinden oluşmaktadır.

Tekirova Tabiat Parkı, turizm merkezlerine ve ana ulaşım bağlantısına yakın konumu ve sahip olduğu kaynak değerleri ile turizm ve rekreasyon aktiviteleri için önemli fırsatlar sunmaktadır. Kamp, günübirlik kullanım vb. faaliyetler, Tabiat Parkı içinde kontrollü bir şekilde yapılabilecek faaliyetlerdir. Mevcut durumda Tabiat Parkı, günübirlik plaj kullanımı amacıyla ziyaret edilmektedir. Ancak bu ziyaretler oldukça sınırlı düzeydedir.

Resim 13 - Tekirova Tabiat Parkı

(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

D.3.3.4. Mavikent Tabiat Parkı

Antalya İli Kumluca İlçesi sınırları içerisinde 42,5 hektarlık alan 30.06.2009 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Uzun Devreli Gelişim Planı (UDGP) ile 26.10.2009 tarihinde onaylanmıştır. Tabiat alanı içerisinde herhangi bir yerleşim alanı bulunmamaktadır.

Tabiat Parkının ana kaynak değerleri alan içerisinde denize yakın kısımlarda bulunan Kıbrıs Akasyası ve fıstık çamı ile beraber iç kısımlarda yine bu türlere ek olarak bulunan okaliptüs ağaçlarıdır. Tabiat Parkının faunasında yer alan başlıca türler; tilki, çalkal, sansar, sincap, porsuk, tavşan, keklik ve deniz kaplumbağalarıdır.

Mavikent Tabiat Parkı zengin bitki örtüsü gözlemi, yüzme, doğa yürüyüşü, piknik, olta balıkçılığı gibi rekreasyonel aktivitelere imkan sağlamaktadır.

Resim 14 - Mavikent Tabiat Parkı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.4. Çayır ve Mera

İlimizde 4342 sayılı Mera Kanununa göre Tespit, Tahdit ve Tahsis çalışmaları devam etmekte olup, yaklaşık 2.044.630 dekar çayır ve mera alanı bulunmaktadır.

Yıllar bazında 4342 sayılı Mera kanunu 5/b maddesine istinaden Mera alanlarında artış, 14. Maddesine göre yapılan tahsis amacı değişikliğiyle de azalma olabilmektedir.

E.5. Sulak Alanlar

04.04.2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “**Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği**”nin 4. Maddesinde (ü) bendinde “*Tabii veya suni, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri*” “**Sulak Alan**” olarak tanımlanmaktadır.

Antalya ilimiz sınırları içerisindeki sulak alanlarda “Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği” kapsamında iş ve işlemler Doğa Koruma ve Milli Parklar Antalya Şube Müdürlüğü’nce yürütülmektedir.

Antalya il sınırlarında Ramsar Alanı olarak nitelendirilen herhangi bir sulak alan yer almamakla beraber Avlan Gölü, Eğrigöl, Aksu Deltası, Olukköprü Kaynakları ve Patara Kıyı Ekosistemleri olmak üzere toplam 5 adet olan sulak alan bulunmaktadır. Ayrıca, Beymelek 4138 ha. Lagünü, Demre Kuş Cenneti, alanı 634 ha. Titreyen göl, Oymapınar Baraj Gölü, Boğazkent Kuş

Cenneti, Boğaçayı ve Kırkgöz Kaynakları da yine ilimiz kapsamında bulunan sulak alanlardandır.

Antalya ili sulak alanlarından alt havza sınırı 28548 ha, tescil sınırı 10548 ha olan Avlan Gölü Ulusal Öne Haiz Sulak alanıdır. Avlan Gölü Sulak Alanı, 24.12.2015 tarihli Ulusal Sulak Alan Komisyonu toplantısında, Avlan Gölü Sulak Alanı Öne Haiz Sulak Alan olarak kabul edilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tescil edilmiştir. Avlan Gölü için hazırlanan “Avlan Gölü Sulak Alan Yönetim Planı” 06.06.2018 tarihinde Ulusal Sulak Alan Komisyonunca onaylanmıştır. Gündoğmuş İlçesinde bulunan Eğrigöl Sulak Alanı 06/12/2021 tarihinde 589 ha alan olarak tescil edilmiştir.

Resim 15 - Avlan Gölü Sulak Alan
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

Çizelge 75 – Antalya ilinde bulunan Tabiat Anıtları

(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

KORUMA STATÜSÜ	ADI	İLAN TARİHİ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (Ha)
Tabiat Parkı	Aslan Ardıcı Tabiat Anıtı	21.04.1995	0,25
Tabiat Parkı	Dibek Sedir Ağacı Tabiat Anıtı	13.09.2002	0,1
Tabiat Parkı	Gedelme Çınarı Tabiat Anıtı	06.05.2003	0,1
Tabiat Parkı	Karamık Köyü Sediri Tabiat Anıtı	21.04.1995	0,25

KORUMA STATÜSÜ	ADI	İLAN TARİHİ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (Ha)
Tabiat Parkı	Koca Sedir Ağacı Tabiat Anıtı	13.09.2002	0,1
Tabiat Parkı	Kocain Mağarası Tabiat Anıtı	16.08.2013	60,81
Tabiat Parkı	Kocakatran Lübnan Sediri Tabiat Anıtı	21.02.1995	0,25
Tabiat Parkı	Koç Sedir Tabiat Anıtı	21.02.1995	0,25
Tabiat Parkı	Şah Ardıç Tabiat Anıtı	21.02.1995	0,25
Tabiat Parkı	Zeytintaşı Mağarası	27.06.2013	45,9

D.6.1.1. Aslan Ardıcı Tabiat Anıtı

Antalya ili, Elmalı ilçesi, Tekke deresinde 1700 yaşındaki Aslan Ardıcı 21.04.1995 tarihinde 0,25 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

D.6.1.2. Dibek Sedir Ağacı Tabiat Anıtı

Antalya ili, Kumluca ilçesi, Dibek Tabiatı Koruma Alanında bulunan Dibek Sedir Ağacı 13.09.2002 tarihinde 0,10 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

D.6.1.3. Gedelme Çınarı Tabiat Anıtı

Antalya ili, Kemer ilçesindeki Gedelma Çınarı 06.05.2003 tarihinde 0,01 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

D.6.1.4. Karamık Köyü Sediri Tabiat Anıtı

Antalya ili, Elmalı ilçesindeki Karamık Köyü Sediri 21.04.1995 tarihinde 0,25 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumundadır.

D.6.1.5. Koca Sedir Ağacı Tabiat Anıtı

Antalya ili, Elmalı ilçesinde, Sedir Araştırma Ormanında yaşayan 1070 yıllık Koca Sedir Ağacı 13.09.2002 tarihinde 0,10 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

D.6.1.6. Kocain Mağarası Tabiat Anıtı

Antalya ili, Döşemealtı ilçesi, Ahırtaş mahallesinde bulunan Kocain Mağarası Ardıcı 16.08.2013 tarihinde 61 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

Alanın kaynak değeri; Kocain Mağarası'nın giriş ağzının ve iç hacminin büyüklüğü bakımından envanteri yapılmış mağaraların en büyüğü olup, dikit ve sütunların çap ve boyları açısından da ülkemizde bilinen en önemli mağaradır.

D.6.1.7. Kocakatran Lübnan Sediri Tabiat Anıtı

Antalya ili, Elmalı ilçesi, Çıglıkara Tabiatı Koruma sahasında yaşayan Türkiye'nin en yaşlı ağaçlarından (2026 yaşındaki) Kocakatran Lübnan Sediri 21.02.1995 tarihinde 0,25 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumundadır.

D.6.1.8. Koç Sedir Tabiat Anıtı

Antalya ili, Elmalı ilçesi, Çıglıkara Tabiatı Koruma alanındaki 650 yıllık Koç Sedir 21.02.1995 tarihinde 0,25 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

D.6.1.9. Şah Ardıç Tabiat Anıtı

Antalya ili, Elmalı ilçesi, Sedir Araştırma Ormanında yaşayan 800 yıllık Şah Ardıç 21.02.1995 tarihinde 0,25 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Doğal sit durumu bulunmamaktadır.

D.6.1.10. Zeytintaşı Mağarası Tabiat Anıtı

Antalya ili, Serik ilçesi, Akbaş Köyündeki Zeytintaşı Mağarası 27.06.2013 tarihinde 45,89 ha alanı ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Alanın kaynak değeri; Zeytintaşı Mağarası içerisindeki sarkıt ve dikitlerin olduğu jeolojik oluşumlarıdır. 14 metre derinliğinde çift katlı olan ve içerisinde birbirinden farklı mağara oluşumlarını (soda çubukları, traverten, akmataşı, bayrak traverten, mısır patlağı, heliktik şekiller vb.) bulunduran zengin ve büyüleyici görselliğe sahip ve halen aktif olan mağara, sahip olduğu benzersiz, farklı mağara içi oluşumları ile bir mücevher kadar kıymetlidir. Doğal sit durumundadır

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

İlimiz sınırları içerisinde ilan edilmiş 3 adet Tabiatı Koruma Alanı Çizelge 5'deki gibidir. İlgili 3 tabiatı koruma alanından Çıglıkara Tabiatı Koruma Alanı aynı zamanda doğal sit statüsündedir.

Çizelge 76 – Antalya ilinde bulunan Tabiat Koruma Alanları

(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

KORUMA STATÜSÜ	ADI	İLAN TARİHİ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (Ha)
Tabiatı Koruma Alanı	Alacadağ Tabiatı Koruma Alanı	01.10.1990	423,03

KORUMA STATÜSÜ	ADI	İLAN TARİHİ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (Ha)
Tabiatı Koruma Alanı	Çığlıkara Tabiatı Koruma Alanı	05.07.1991	15.564,00
Tabiatı Koruma Alanı	Dibek Tabiatı Koruma Alanı	31.12.1993	560,15

D.6.2.1. Alacadağ Tabiatı Koruma Alanı

Antalya ili, Finike ilçesinde bulunan 423.03 hektarlık ilgili alan 01.10.1990 tarihinde tabiatı koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Alanın ana kaynak değerleri; nadir orman ağacı türlerinin yer aldığı yirmiden fazla ağaç türüne sahip oluşu, bozulmamış tabii dokusu ve anıt ağaçların mevcudiyeti ile nadir bulunan ekosistemlerdendir.

Resim 16 - Alacadağ Tabiatı Koruma Alanı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

D.6.2.2. Çığlıkara Tabiatı Koruma Alanı

Antalya ili, Elmalı ilçesinde bulunan 158.890 dekarlık ilgili alan 05.07.1991 tarihinde tabiatı koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Alanda 02.12.2014 tarihinde sınır değişikliği yapılarak 15.564,00 hektar olarak revizyon yapılmıştır. Alanın ana kaynak değerleri; önemli bir orman ağacı olan Sedir'in optimum yayılış alanı olmasıdır. Alanda aralarında endemik türlerin de bulunduğu 400'e yakın bitki türü vardır.

Çığlıkara Tabiatı Koruma Alanı içerisinde 4 adet anıt ağaç (Koca Katran Tabiat Anıtı, Karamık Köyü Sediri Tabiat Anıtı, Aslan Ardiç Tabiat Anıtı, Koç Sedir Tabiat Anıtı) bulunmakta, diğer 2 adet anıt ağaç (Şah Ardiç Tabiat Anıtı, Koca Sedir Tabiat Anıtı) Sedir Araştırma Ormanı içerisinde kalmaktadır. Çığlıkara Tabiatı Koruma Alanı endemik bir tür olan Anadolu Engereği yılanının (*Viperia Anatolica*) yaşam alanı ve Vaşak (*lynx lynx*) türünün dünyada 100 Km2 ye düşen vaşak birey sayısı bakımından en yoğun görüldüğü bir alandır.

Resim 17 - Çıglıkara Tabiatı Koruma Alanı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

D.6.2.3. Dibek Tabiatı Koruma Alanı

Antalya ili, Kumluca ilçesinde bulunan 560.15 hektarlık ilgili alan 31.12.1993 tarihinde tabiatı koruma alanı ilan edilmiştir. Alanın ana kaynak değerleri; anıt ağaç özelliğine sahip sedir meşçeresi ihtiva eden tabii özellikleri bozulmamış bir orman ekosistemidir.

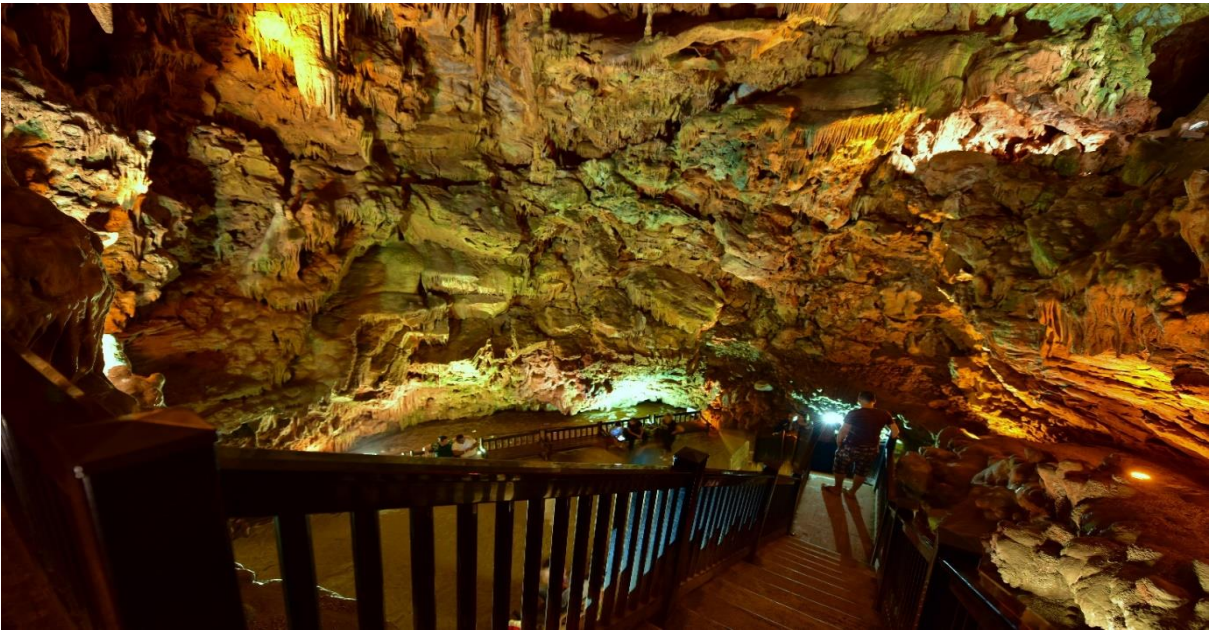
Resim 18 - Dibek Tabiatı Koruma Alanı
(Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.6.3. Anıt Ağaçlar

Antalya ili sınırları içerisinde 123 adet anıt ağacımız ve 35 adet Anıt ağaç topluluğumuz bulunmaktadır. 30 adet mağara bulunmaktadır.

Resim 19 - Anıt Ağaç
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 20 – Damlataş Mağarası
(ÇŞİDİM, 2025)

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

Antalya İli sınırları içerisinde 75,301.20 hektarı kapsayan 4 adet Özel Çevre Koruma Bölgesi bulunmakta olup bunlar;

1-Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi:

Genel Özellikleri: Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi kıyı kumulların biçimlendirdiği 29 km kıyısal alana sahiptir. Bölgesel özelliklere sahip geniş kumul ve orman alanları biyoçeşitlilik zenginliği açısından alanı oldukça zengin kılmaktadır. Endemik balık türü *Aphanius anatoliae*, endemik Serik armudu (*Pyrus serikensis*), *Caretta caretta* ve *Chelonia mydas* deniz kaplumbağası türleri bölgenin zenginlikleri arasında yer almaktadır.

Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi; Bakanlar Kurulu kararı ile 1990 yılında Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş, 24.12.2019 tarihli ve 1910 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile sınırları revize edilmiştir. Antalya ili, Serik ilçesi (Boğazkent ve Karadayı mahalleri) ve Manavgat ilçesine bağlı (Evrenseki, Çolaklı, Gündoğdu, Yavrudoğan, Kısalar Denizkent, Denizyaka, Perakente mahallelerinden oluşmaktadır. Batısında Belek Belediyesi, doğusunda Ilıca Belediyesi bulunmaktadır. Bölge yaklaşık 5 km genişliğinde denize paralel olarak 25 km uzunluktadır. Serik bölümü, Serik'in güneyinde yer alan Karadayı Köyü'nün kuzeybatısında bulunan Yansıyusufkar tepesinden başlayarak sahile paralel bir şekilde Köprüçay'da son bulur. Manavgat bölümü de Köprüçay'dan başlayarak Evrenköy'de biter. Sahil sınırları ise Acısu Deresi'nin denize ulaştığı yer ile Kumköy arasındadır. Genelde orta engebeli, tarıma elverişli bir arazi yapısına sahiptir.

Bölgenin tarihi Hititlere kadar dayanmaktadır. Gündoğdu, Kısalar ve Çolaklı'da bulunan antik döneme ait eserlerden bölgede binlerce yıllık yerleşimin olduğu anlaşılmaktadır. Bu bölgede dağınık vaziyette antik kalıntılar mevcuttur. Ayrıca Gündoğdu köyünün Aktaş mevkiini içine alan sahilde büyük bir arkeolojik sit alanı mevcuttur. Burada büyükçe bir antik kentin kalıntılarına rastlanılmaktadır.

Uydu verileri ve hava fotoğrafları üzerinde yapılan çalışmalarda toplam alanı 11.320 hektar olan Belek Özel Çevre Koruma Alanı'nın halihazırda yaklaşık %31'ini (Hassas A ve Hassas B Zonları= 3.516 Ha) hassas alan, %8'ini (907 Ha) doğal karakteri korunacak alan ve %44.5'ini (5.027 Ha) de tarımsal alanlar oluşturmaktadır. Bölgenin %69'u (7.764 Ha) korunacak alan , %31'i ise konut+turizm+yerleşim alanları olarak planlanmıştır.

Yapılan çalışmalarda doğal ortamlar olarak sınıflandırılmış olan ve özellikle Akdeniz'e komşu ve Köprüçay'ın doğusundaki Gürpınar ve Perakente mahalleri arasında kalan yüksel araziler Bereket Köyü'nün güney ve güney-doğusundaki yüksek araziler ve Kısalar köyü çevresindeki yüksek arazilerde doğal örtü, alanın bitki örtüsü en zengin ve en yoğun olan ve en az tahribata uğramış yörelerdir. Bununla birlikte, söz konusu bu alanların iç bölgelerinde, doğal örtü tahrip edilerek irili ufaklı tarım arazileri oluşturma faaliyetleri de artmaktadır.

Yönetim planlarına esas olmak üzere, araştırma alanında toprak ve arazi kaynakları konusunda gerçekleştirilen çalışmalarda dört farklı jeomorfolojik ünite ve bu üniteler üzerinde de arazi kullanım açısından farklılık gösteren 13 toprak çeşidinin var olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu jeomorfolojik ünitelerden; yüksek arazilerde 3 farklı toprak, aluviyal arazilerde dokuz farklı toprak, delta tabanlarında bir toprak çeşidi saptanmıştır. Son jeomorfolojik ünite de kıyı kumullarıdır ve bunların üzerinde ise kayda değer bir toprak oluşumu gözlenmemiştir.

Alanda bir alan kullanımına dayalı bir tipleştirme yapılırsa; Boğazkent ikinci konut turizm ağırlıklı, Çolaklı turizm ağırlıklı, Evrenseki turizme ağırlık, fakat tarım da etkisini sürdürmekte, Karadayı tarım, Gündoğdu ise tarım-turizm ağırlıklıdır. Diğer taraftan yöredeki yerleşmeler içerisinde yer alan mahallelerin genel bir yaklaşımla tarımsal ekonomiden turizme doğru geçiş özelliklerini göstermekte oldukları, daha önce köy statüsünde olan yerleşmeleri ise tamamen tarım ve seracılık ağırlıklı bir yapıya sahip oldukları tespiti yapılabilecektir.

Yörede tarım alanları geniş yer kaplamaktadır. Seracılık da giderek yaygınlık kazanmaktadır. Bölgedeki flora ve fauna hızla yayılan tarım faaliyetlerinin tehdidi altındadır. Özellikle Kızılçam (*Pinus brutia*) ormanları eskiden bu bölgede geniş yer tutarken bugün çok azalmıştır. Manavgat'ın doğusu ve Acısu'nun batısında ise fıstık çamı (*Pinus pinea*) ormanları dikkat çekmektedir.

Yapılan araştırmalarda alandaki habitat tipleri ve bunlara özgü baskın türler belirlenmiştir. Alanda gözlenen habitat tipleri şu şekilde sıralanabilir; Orman (*Pinus brutia*, *Laurus nobilis*, *Daphne sericea*, *Quercus cerris* var. *cerris*, *Olea europaea* var. *Sylvestris*), kayalık alan-maki (*Quercus coccifera*, *Styrax officinalis*, *Myrtus communis*, *Cistus creticus*, *Cistus salviifolius*), stabil kumul alan-maki (*Erica manipuliflora*, *Sacropoterium spinosum*, *Echium angustifolium*), kısmen stabil kumul tepeleri (*Echium angustifolium*, *Sacropoterium spinosum*, *Polygonum maritimum*, *Echinops viscosus*), hareketli kumul (*Thymelea hirsuta*, *Echium angustifolium*, *Euphorbia paralias*, *Pancratium maritimum*), mevsimsel sulak alan (*Salicornia europaea*, *Limonium gmelinii*, *Juncus littoralis*, *Juncus rigidus*, *Cressa cretica*), daimi sulak alan (*Juncus acutus*, *Thypha latifolia*, *Cyperus longus*), tarım alanları (*Pyrus serikensis*, *Crataegus monogyna*, *Anemone indica*).

Alanının jeolojik ve jeomorfolojik yapıları ile hidrolojik özelliklerinin belirlenmesi hususunda havza düzeyinde yapılan çalışmalara göre; Belek Özel Çevre Koruma Bölgesini besleyen irili ufaklı toplam sekiz akarsu tespit edilmiş olup söz konusu bu akarsular alanın batısından doğusuna doğru olmak üzere sırasıyla Acısu deresi, Köprüçay ırmağı, Sarısu, Ilıca, Kömürçüler, Karaöz, Şarlavuk ve İncirli dereleridir.

Diğer taraftan arazide yapılan çalışmalar neticesinde Acısu deresinin güneyinde ve doğu-kuzeydoğusunda yer alan tuzlu-alkali ve taban suyu yüksek ve zaman zaman da geçici yüzlek göl haline dönüşen alanlarla ve ayrıca daha doğudaki Kocagöl sulak alanı ile jeomorfolojik bir bütünlük oluşturmaktadır.

Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde Acısu deresi ağzından Sarısu deresine kadar uzanan yaklaşık 13,3 km lik alan Deniz Kaplumbağaları Üreme Alanıdır. Kurumumuzca her yıl bu konuyla ilgili araştırma projeleri yaptırılmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılında da nesli tehlikede olan kaplumbağa türlerinden Deniz Kaplumbağaları (*Caretta caretta* ve *Chelonia mydas*) ve Nil Kaplumbağası (*Trionyx triunguis*) 'na yönelik araştırma, izleme ve koruma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu proje sonucunda Belek Kumsalı *C.caretta* için "Birinci Derecede Önemli" yuvalama kumsalı olarak sınıflandırılmış ve toplam 888 yuva tespit edilmiştir. Yuva yoğunluğu 66,8 yuva/km olarak saptanmıştır.

2002 yılında Boğazkent, Kocagöl ve çevresi kuş envanteri hazırlama çalışmaları kapsamında 2000-2002 yılları arasında 213 kuş türü gözlenmiş olup; bunların 30'u yaz ziyaretçisi, 56'sı kış ziyaretçisi, 60'ı transit göçer, 3'ü yaz ziyaretçisi ve transit göçer, 2'si hem yaz hem kış ziyaretçisi, 7'si kış ziyaretçisi ve yerli, 1' i transit göçer ve yerli, 5'i transit göçer ve yaz ziyaretçisi, 3'ü transit göçer ve kış ziyaretçisi, 1' transit göçer, yaz ziyaretçisi ve yerli olduğu geriye kalan 11 tür ise yeterince gözlenemediği için statüsü belirlenememiştir. Bu bilgiler

ışığında alan kuşların göç yolları üzerinde ve önemli bir kışlama merkezi konumunda olduğu görülmektedir.

Alanda gözlenen kuş türleri arasında küçük batağan (*Tachybaptus ruficollis*), karabatak (*Phalacrocorax carbo*), Küçük ak balıkçıl (*Egretta garzetta*), büyük ak balıkçıl (*Egretta alba*), gri balıkçıl (*Ardea cinerea*), sakarca (*Anser albifrons*), angıt (*Todarna ferruginea*), çamurcun (*Anas crecca*), saz delicesi (*Circus aeruginosus*), atmaca (*Accipiter nisus*), şahin (*Buteo buteo*), kızıl şahin (*Buteo rufinus*), kerkenez (*Falco tinunculus*), Bozdoğan (*Falco columbarius*), gökdoğan (*Falco peregrinus*), kızıl bacak (*Tringa ochropus*), küçük sumru (*Sterna albifrons*), yalı çapkını (*Alcedo atthis*), kızılgerdan (*Erithacus rubecella*), kamış bülbülü (*Cettia cetti*), uzun kuyruklu baştankara (*Aegialos caudatus*) ve benzerleri sayılmaktadır.

Alanda Karadayı'nın güneydoğusundaki sulu çayırılık alanlar ile Boğazkent yöresi önemli Kuş Alanı özelliğindedir. Özellikle soğuk kış şartlarında Anadolu'daki göllerin donması ve karaların da kar ile kaplanması sonucunda, buralarda kışlayan kuş popülasyonları Boğazkent gibi güney kıyılarımızda bulunan az sayıdaki sulak alanlarda barınmaktadır. Bu ve benzeri önemli fonksiyonları olan alanların korunması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Böylesine flora ve fauna açısından zengin doğal müze ve laboratuvar niteliği taşıyan bölge çevre eğitimi açısından uygulama merkezi konumundadır.

Resim 21 - Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi
(ÇŞİDİM, 2025)

Bu bağlamda Antalya'ya son derece yakın olan bu bölgenin önemi tanıtımla beraber daha da artacak yöre halkı eko-turizme yönelerek gelir elde edebilecektir. Ayrıca yörede konuşlandırılmış tatil köylerinde konaklayan yerli ve yabancı turistler için Acısu deresi üzerinde işletilen yat tipi küçük teknelerle kuş ve diğer yaban hayatı izleme turları düzenlenmektedir. Bu tür faaliyetlerin desteklenmesi artırılması korumacılık açısından da büyük önem arz etmektedir.

Bölgede tamamlanan çalışmalardan olan “Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi'nin Biyolojik Zenginliğinin Tespiti ve Ekolojik Yönetimi” projesi, sektör sorunlarının belirlenmesi, mevcut

alan kullanımlarının durum tespitlerinin yapılması, analizler sonucu sektörel projeksiyonların oluşturulması, çözüm önerilerinin getirilmesi, acil ve diğer faaliyetlerin belirlenmesi amacıyla karar vericiler için rehber niteliğindedir.

2-Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi:

Genel Özellikleri: Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi; Antalya ili Kaş ilçesi ve bunlara bağlı 9 mahalleden oluşmaktadır. Antalya İli Kaş İlçesi–Gelemiş Köyü sınırları içerisinde yer alan, Likya Uygarlığı dönemine ait Patara antik kenttir. Ayrıca bölge deniz kaplumbağalarının önemli bir yuvalama alanıdır.

Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi; Bakanlar Kurulu kararı ile 1990 yılında Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş, 25.09.2020 tarihli ve 3018 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile sınırları revize edilmiştir Antalya ili, Kaş ilçesi ve bunlara bağlı 9 mahalleden oluşmaktadır. Antalya İli Kaş İlçesi – Gelemiş Köyü sınırları içerisinde yer alan, Likya Uygarlığı dönemine ait Patara antik bir kenttir. Antalya- Kaş İlçesi, Bölge içerisinde yapılan arkeolojik araştırmalara göre, Likya Uygarlığı'nın en eski kentlerinden olan Patara İ.Ö. 9. yüzyılda dönemin ana limanı durumunda olup tarih boyunca Kalkan Erendağı'nın batısında üçgen şekilli bir ova üzerinde kurulmuştur.

Bu düzgün topografyalı kalın alüvyonlarla örtülü alanın, orta kesimleri yeraltı su seviyesinin yüzeyde veya yüzeye çok yakın olması nedeniyle sulak-bataklık alan karakterindedir ve bu alanda çok sığ, yazları kuruyan Gelemiş Gölü (Ova Gölü) bulunmaktadır.

Bölge ekonomisi genelde tarıma dayalı olup son yıllarda turizm gelişmeye başlamıştır. Yöre yaşayanları yazları yaylaya göçmektedir. Ova Gölü çevresinde modern yöntemlerle tarım yapılmaya başlanmış olup seracılık yaygındır ve turfanda sebze meyve üretimi yapılmaktadır.

Patara Kumsalı'nda, Eşen Çayı ağzından doğuya doğru 7 km. uzunluğunda ortalama 25 m. Genişliğindeki ıslak şerit çok ince boyutlu temiz kumlardan oluşmaktadır. Bu alan *Caretta caretta* ve *Chelonia mydas* türü Akdeniz kaplumbağalarının 1. derece yumurtlama alanıdır.

Bölgede kıyıya yakın kesimlerde kumsal alanlarda genelde tuzcul otsu bitkiler yer almaktadır. Kıyı bölgesinin orta kesimlerinde Defne (*Laurus nobilis*), Akça Kesme (*Phillyrea media*), İncir (*Arbutus unedo*) bitkilerine rastlanmaktadır. Kıyıdan uzaklaştıkça parlak, yapraklı, sert yağlı dokulu, tüylü, küçük ve dikenli Akdeniz iklim tipine özgü maki türü bitkiler yer almaktadır. Bu alanda “garig” denilen maki türleri yaygındır. Bu türlerin bazıları katrancı ardıcı, mersin akasyası, kocayemiş, yabani zeytin (delice) ve bazı çalı türü bitkiler olarak sayılabilir.

Resim 22 - Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi - I
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 23 - Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi - II
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 24 - Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi - III
(ÇŞİDİM, 2025)

3-Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi:

Genel Özellikleri: Bölgeye adını veren Kekova, bölge içinde yer alan en büyük adadır. Kekova adası, Anadolu yakasına yapışık bir boğaz oluşturarak uzanır. Bölgesi içerisinde 51 familyaya ait 187 cins ve bu cinslere ait 272 tür ve tür altı taksondan bitki türleri bulunmakta ve bu türlerden 26 tanesi endemiktir. Ayrıca, 20 memeli türü, 96 kuş türü, 16 sürüngen ve 4 tane iki yaşamlı türü bulunmaktadır. Bitki türlerinden *Daucus conchitae* W. Greuter (Yabani Havuç-Endemik) ve *Onopordum rhodense* Türkiye için yeni kayıt olarak ilk kez tespit edilmiştir.

Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi; Bakanlar Kurulu kararı ile 1990 yılında Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş, 24.06.2021 tarihli ve 4138 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile sınırları revize edilmiştir Antalya ili Demre ilçesine bağlı 3 mahalleden(Kapaklı, Çevreli ve Üçağız) oluşmaktadır. Bölge; Antalya İli, Kaş İlçesi'nin doğusunda Ulu Burun'dan başlayan ve Kekova Burnu'nun doğusunda, Kale (Demre) ovasında biten çok hareketli bir kıyı ve kıyı boyunca uzanan adalardan oluşur. Yaklaşık 260 km² lik alanı kaplayan, Özel Çevre Koruma Bölgesi kıyısında yer alan Kale- Üçağız yerleşmeleri yanında iç kesimlerde Çevreli ve Kapaklı köyleri bulunmaktadır.

Bölgedeki yükseklikler kuzeye doğru uzanmaktadır. Kıyıdan itibaren hemen yükselmeye başlayan eğimli araziler, dar düzlüklerden sonra dik yamaçlarla aniden yükselerek 550 m'yi aşan dağlara dönüşmektedir.

Kıyılar girintili çıkıntılı koylardan meydana gelen bir topografya göstermektedir. Kara ulaşım imkanlarının kısıtlı olduğu bölge kıyılarına denizden ulaşım teknelerle sağlanmaktadır. Jeolojik yapıda ise miacesen, kireç taşları ile kaplı alanlar vardır.

Akdeniz bitki örtüsünün hakim olduğu bölge, iklim tipine uygun makilik ve yer yer çam ağaçlarıyla kaplı olup, daima yeşildir. Bölgeye has tarımsal faaliyetler turfandacılık, zeytincilik ve hububat ekimidir. Balıkçılık ise başlıca geçim kaynağıdır.

Doğal güzelliklerin yanısıra antik ve tarihi eserlerin zenginliği de bölgeyi arkeoloji turizmi yönünden çekici kılmaktadır. Uzun yıllar Likya Uygarlığı'nın daha sonra da Roma İmparatorluğu'nun etkisinde kalan yörede günümüzde de küçük yerleşmeler vardır. Uçağız (Teiminssa) ve Kale (Simena) köyleri günümüzdeki yerleşimlerdir. Bunların yanında bölge Likya yazısı ile yazılmış kitabeli mezarlar, kıyıda su içinde Likya tipi lahitler, mendirek ve yapı kalıntıları, ortaçağ kalesinin içinde kayaya oyulmuş tiyatro, kaya mezarları, su sarnıçları, kuzeyde lahitlerden ve az sayıda kaya mezarlarından oluşan nekropol sahası, Teimiussa'da (Uçağız) ise antik mezarlar ile su içinde kalmış rıhtımdan oluşan zengin bir tarihi mirasa sahiptir. Ayrıca bölgede çok sayıda batık kent vardır. Kekova Adası'nın iç yakasındaki Tersane denilen yerin çok eski bir tekne yapım yeri olduğu tahmin edilmektedir.

Resim 25 – Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi - I
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 26 – Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi - II
(ÇŞİDİM, 2025)

4-Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi:

Genel Özellikleri: Bakanlar Kurulu Kararı ile 16 Ağustos 2013 tarihli ve 28737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak ilan edilen Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi ülkemizin deniz alanında ilan edilen ilk koruma alanı olma özelliğini taşıyor.

Ülkemizin Ege ve Akdeniz kıyıları ile Anadolu’nun çeşitli bölgelerinde yer alan toplam 15 adet Özel Çevre Koruma bölgesine eklenen ve 1.122.885 ha’lık deniz koruma alanını ihtiva eden Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi; derin deniz biyolojik çeşitliliği, ender bulunan banklar, denizaltı dağları gibi özel ekosistemler, nesli azalan türler ve nadir ekosistemler açısından önem arz etmektedir. Ayrıca söz konusu alan; Akdeniz Deniz Koruma Alanlarının durumunu geliştirmek ve yönetiminin sağlanması amacıyla, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi altında belirlenmiş olan Aichi Hedeflerinin gerçekleştirilmesine, Barselona Sözleşmesi, GFCM (Akdeniz Balıkçılığı Genel Komisyonu) ile Bern sözleşmelerinden kaynaklanan yükümlülüklerimizin yerine getirilmesine yardımcı olması beklenmektedir.

Resim 27 – Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi - I
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 28 – Finike Denizaltı Dağları Özel Çevre Koruma Bölgesi - II
(ÇŞİDİM, 2025)

E.6.5. Doğal Sit Alanları

Antalya ili sınırları içerisinde 112,575.46 hektar Doğal Sit Alanı bulunmaktadır. Antalya ili sınırları içerisinde bulunan doğal sit alanları Kesin Korunacak Hassas Alan, Nitelikli Doğal Koruma Alanı ve Sürdürülebilir Kontrollü Kullanım alanı olarak 3 statüde değerlendirilmektedir. Antalya ili sınırları içerisinde 55 adet doğal sit alanı bulunmaktadır.

Resim 29 – Alanya Kalesi
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 30 – Saklıkent Konyanı
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 31 – Gelidonya Feneri
(ÇŞİDİM, 2025)

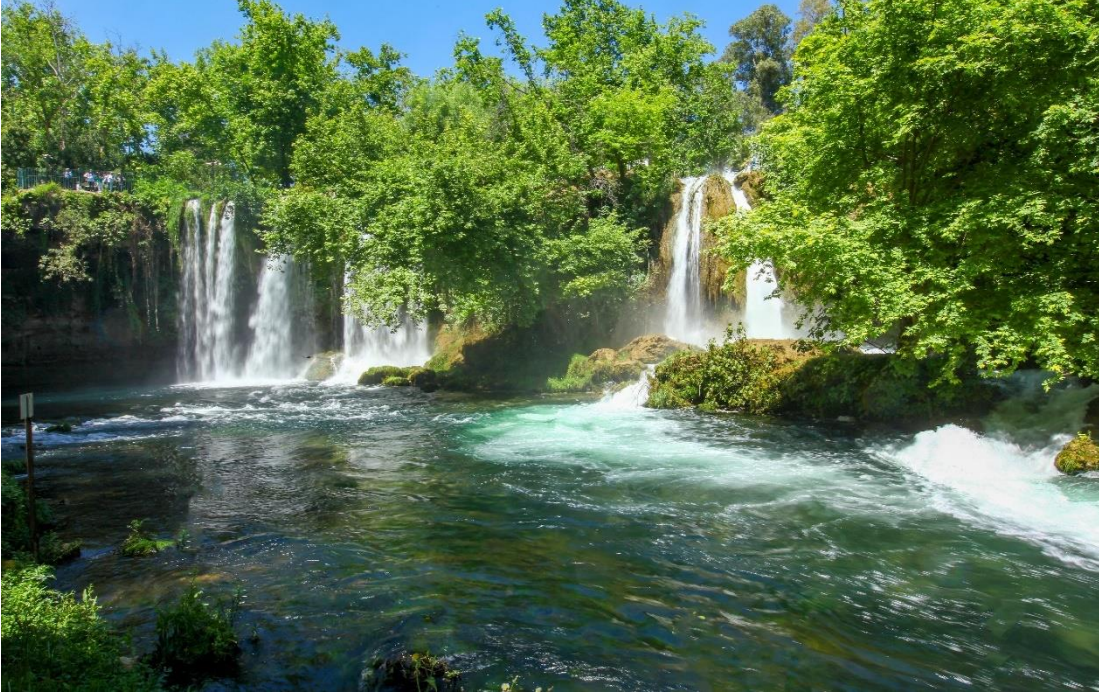
Resim 32 – Kaş – Kaputaj Plajı
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 33 – Kemer – Çıralı Sahili
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 34 – Düden Şelalesi (Muratpaşa)
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 35 – Düden Şelalesi (Kepez)
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 36 – Köprülü Kanyon - I
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 37 – Köprülü Kanyon - II
(ÇŞİDİM, 2025)

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

Antalya ili sınırları içerisinde 5 adet Milli Park, 4 adet Tabiat Parkı, 3 adet Tabiat Koruma Alanı, 10 adet Tabiat Anıtı, 8 adet Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, 1 adet Ulusal Önele Haiz Sulak Alan, 40 adet Devlet Avlağı, 4 adet Genel Avlak, 2 adet Örnek Avlak Sahası, 9 adet Deniz Kaplumbağası Yuvalama Alanı bulunmaktadır. Antalya ilinin korunan alanlar toplamı 275.954,9 hektar olup, il alanına oranı %13,3'dir.

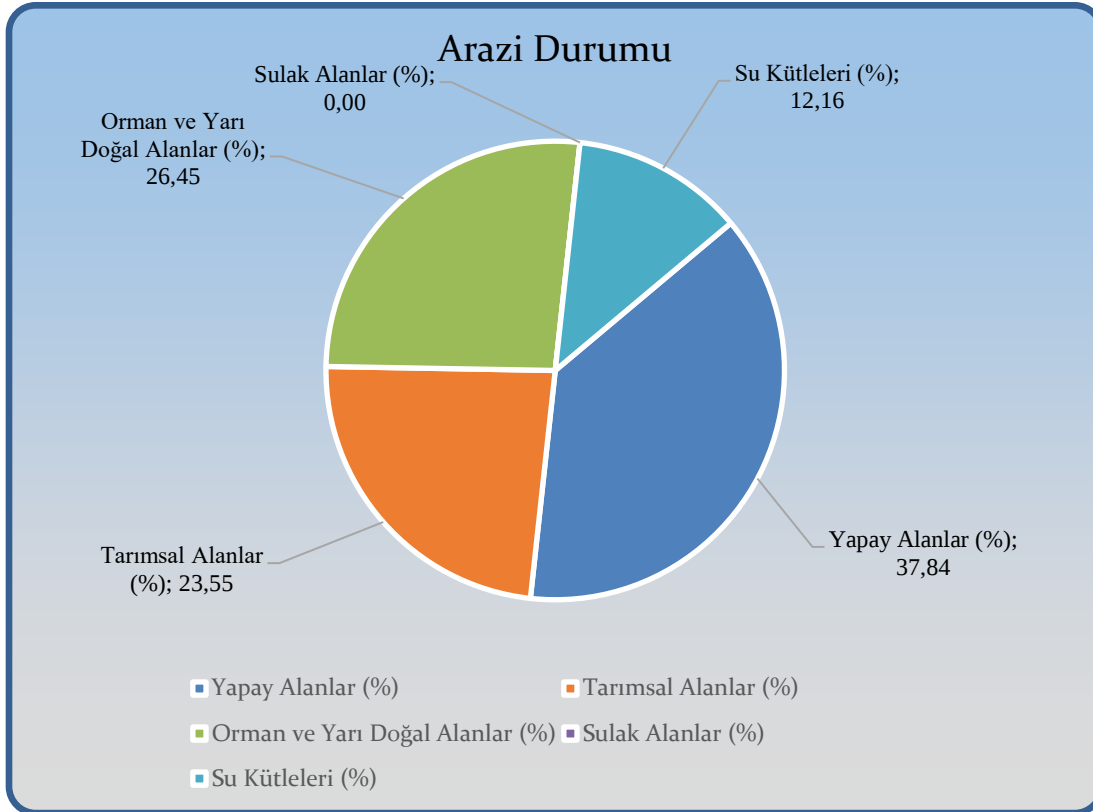
Kaynaklar

- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
- <https://ockb.csb.gov.tr/>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

İlin arazi kullanım durumu güncel bilgiler doğrultusunda tarım arazileri, ormanlar, çayır/mera, su kütelleri, yerleşim yerleri ve yapay alanlar şeklinde sınıflandırılarak Grafik 48 ve Çizelge 77 oluşturulmuştur

Grafik 48 – Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbbs.tarimorman.gov.tr> (Corine 2012-2018), 2025)

Çizelge 77 – Arazi kullanım sınıflandırması

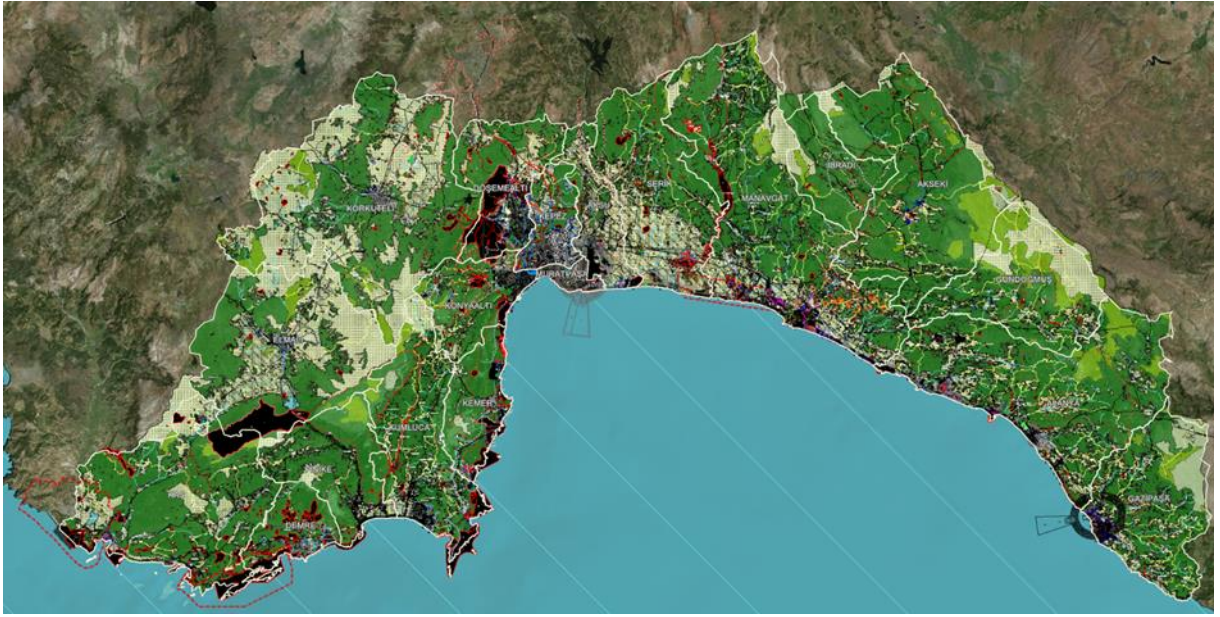
(https://corinecbs.tarimorman.gov.tr, 2025)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	15.444,63	0,77	27.351	1,36	30.681,52	1,52	35.232,09	1,75	37.600,15	1,86
2) Tarımsal Alanlar	519.422,77	25,75	504.941,36	25,03	513.262,4	25,44	512.116,96	25,38	510.471,41	25,3
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	1.475.691,84	73,14	1.476.722,17	73,19	1.464.774,08	72,6	1.460.316,48	72,38	1.458.646,42	72,3
4) Sulak Alanlar	1.985,34	0,1	1.868,66	0,09	1.488,35	0,07	1.541,26	0,08	1.541,26	0,08
5) Su Yapıları	4.991,33	0,25	6.652,7	0,33	7.392,08	0,37	8.391,65	0,42	9.339,18	0,46
TOPLAM	2.017.535,91	100	2.017.535,89	100	2.017.598,43	100	2.017.598,44	100	2.017.589,42	100

F.2. Mekânsal Planlama

F.2.1. Çevre Düzeni Planı

Antalya İlinde, Antalya-Burdur-Isparta illerini kapsayan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı onaylı bulunmaktadır. Bu plan ilk olarak 23.03.2015 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanmış, itiraz değerlendirmesi neticesinde 27.08.2015 tarihinde kesin şeklini almıştır. Planda yıllar içerisinde değişiklikler yapılmış, en son değişiklik 20.09.2024 tarihinde onaylanmış olup plan tarihçesi ve ilgili bilgilere <https://mpgm.csb.gov.tr/antalya-burdur-ispata-planlama-bolgesi-i-82219> internet adresinden ulaşılabilir.

Harita 18 - Antalya ilinin Çevre Düzeni Planı

(Kaynak: <https://kbs.antalya.bel.tr/portalvatandas/>, 2024)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Antalya İli yüzölçümü 20.723 km²'dir. Bu alanın 360.245 hektarlık kısmı Tarım Alanı, 197.755 hektarlık kısmı Çayır ve Mera alanı ve 1.460.000 hektarlık kısmı Orman ve Tarım Dışı Arazisi ve kalan kısmı da kentsel yerleşme, sanayi, turizm, orman ve diğer amaçlarla kullanılmaktadır.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)

Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Antalya Valiliği

G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

2872 sayılı Çevre Kanunu'na istinaden yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği ile çevreyi doğrudan ya da dolaylı olarak, olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilecek proje konusu faaliyetlerin bütün çevresel etkilerinin bilimsel yöntemler ve tekniklerle irdelenmesi, bu irdellemelere göre olumsuz etkilerini önlemek ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirmek için alternatif çözümlerin belirlenmesine ilişkin teknik, idari hususlar ve uyulması gereken genel kurallar belirlenmiştir.

e-ÇED uygulaması ile, basılı evrak üzerinden yapılan başvurular yerine bilgi teknolojileri imkânları kullanarak elektronik başvuruya imkân sağlanmaktadır. Bu amaçla geliştirilen web tabanlı yazılım sayesinde başvuruların yapılması, bu başvuruların yetkili mercilere iletilmesi, değerlendirilmesi ve onaylanma süreci online olarak gerçekleştirilmektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek-I listesi kapsamında yer alan projeler ile ilgili Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumsuz kararı Bakanlığımız tarafından verilmektedir. Bu projeler ile ilgili Halkın Katılımı Toplantılarının sekretarya hizmetleri İl Müdürlüğümüzce gerçekleştirilmekte ve süreç kapsamında Bakanlığımızda gerçekleştirilen İnceleme ve Değerlendirme toplantılarına katılım sağlanmaktadır. Ek-II listesi kapsamında yer alan projeler ile ilgili Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Kararı Valiliğimizce (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) verilmektedir.

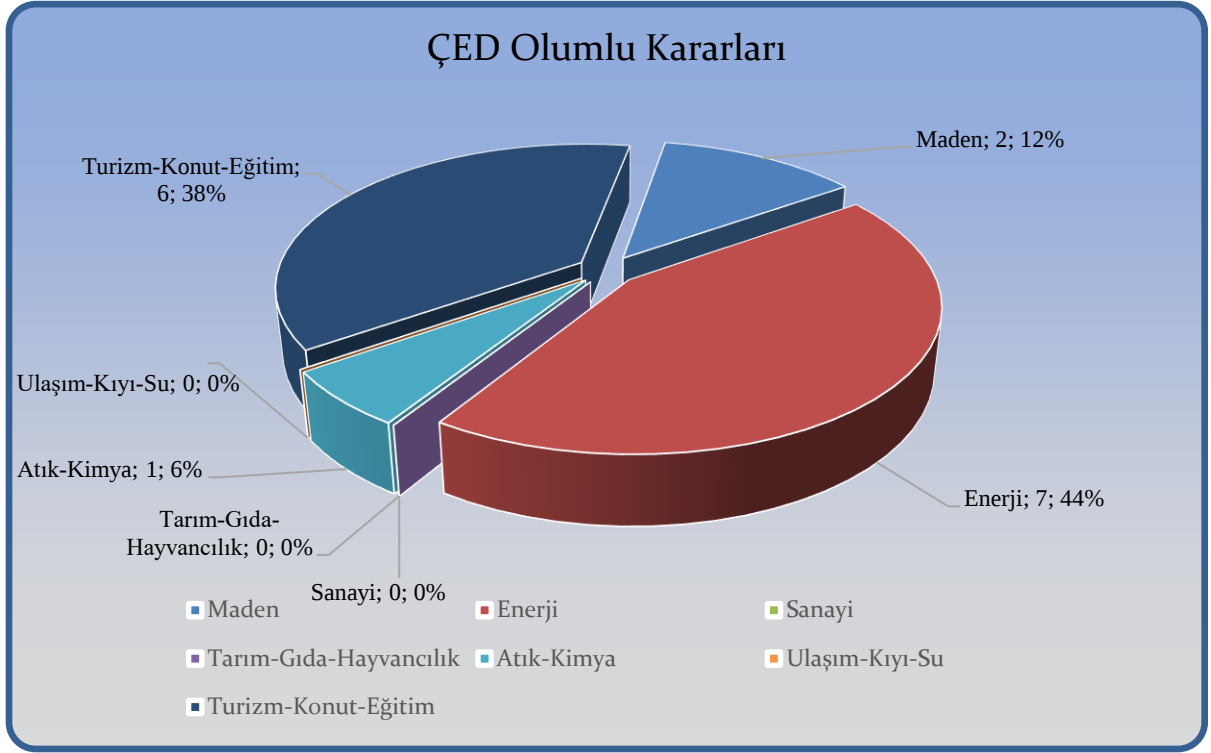
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında Antalya ilinde yer alan faaliyetler ile ilgili olarak Bakanlığımız ve İl Müdürlüğümüz tarafından verilen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumsuz, Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli ya da Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararları ve iade/iptal işlemleri ile ilgili veriler aşağıda verilmiştir.

Çizelge 78 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*

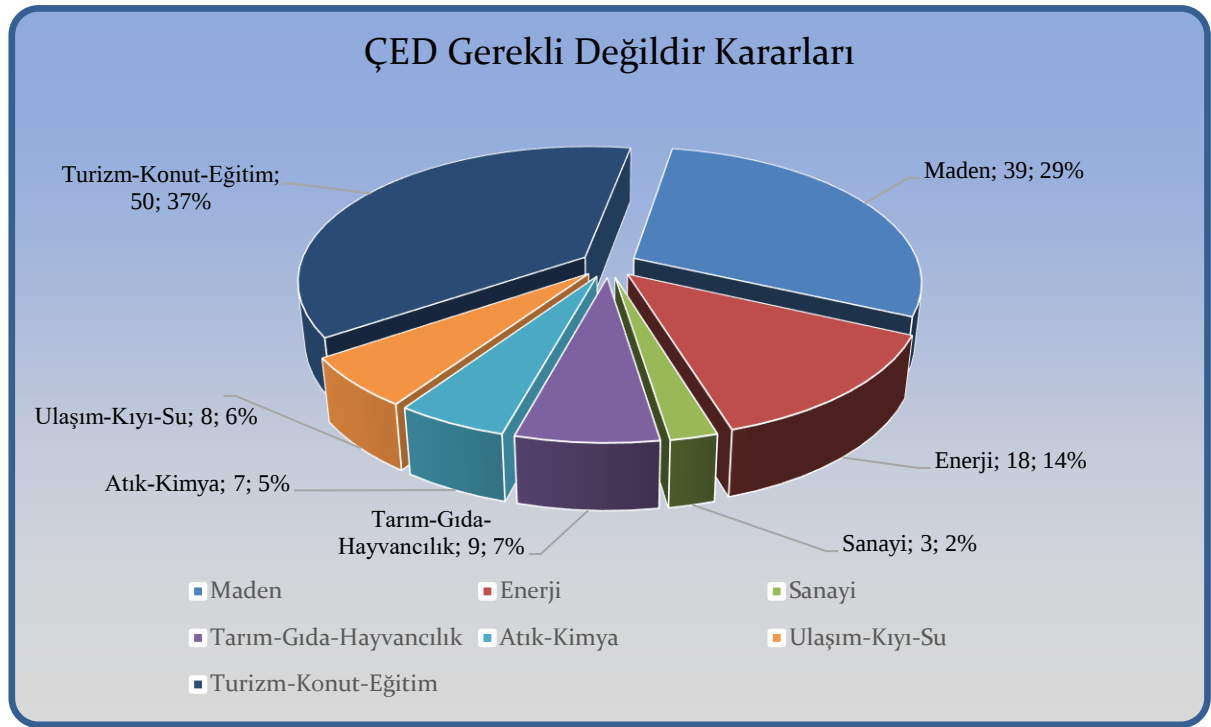
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda- Hayvancılık	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı-Su	Turizm- Konut- Eğitim	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	39	18	3	9	7	8	50	134
ÇED Gerekli	-	-	-	-	-	-	-	0
ÇED Olumlu Kararı	2	7	-	-	1	-	6	16
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	0
İade/İptal	28	8	1	-	1	-	4	42

* 1 adet proje Antalya ve Konya il sınırlarında ve 1 adet proje Antalya, Karaman ve Mersin il sınırlarında yer almakta olup koordinatör il Antalya'dır.

Grafik 49 – 2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Grafik 50– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 79 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı*

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, Şubat 2025)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda- Hayvancılık	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı-Su	Turizm- Konut- Eğitim	TOPLAM
564	706	3.300	2.380	1.241	1.504	1.392	11.087

* 01.01.2014 - 31.12.2024 tarihleri baz alınmıştır.

Çizelge 80 – 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı*

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, Şubat 2025)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda- Hayvancılık	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı-Su	Turizm- Konut- Eğitim	TOPLAM
323	35	6	9	18	30	26	447

* 01.01.2014 - 31.12.2024 tarihleri baz alınmıştır.

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

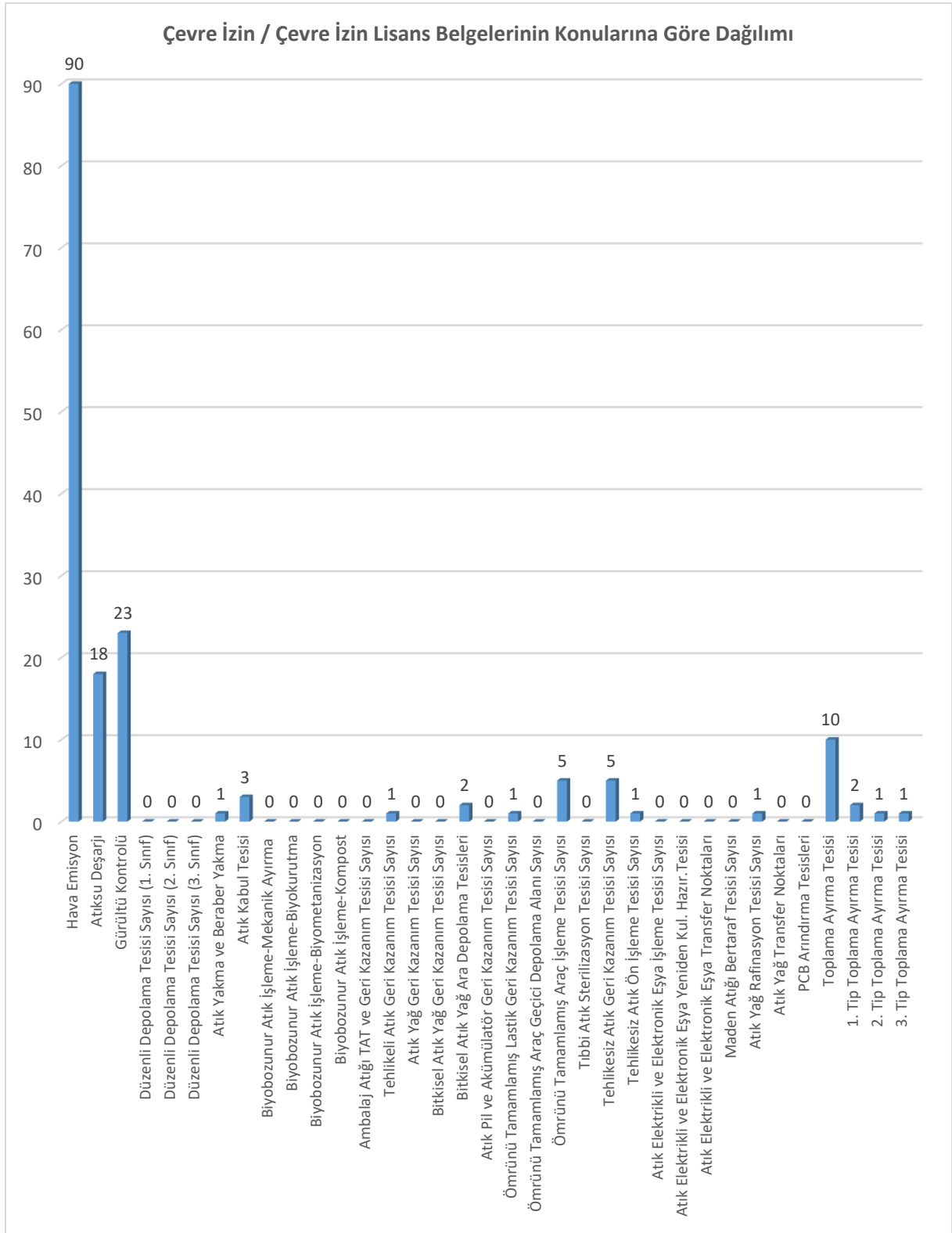
Çevre İzin ve Lisans başvuruları sanayi tesisleri adına çevre görevlisi, çevre yönetim birimi veya çevre danışmanlık firması olarak yeterlik almış kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Başvurular elektronik ortamda yapılarak, çevreyi kirletici etkisi yüksek olan tesisler için Bakanlık, çevreyi kirletici etkisi olan tesisler için ise Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından değerlendirme yapılmaktadır. Çevre İzni- Çevre İzin ve Lisansları kısaca e-Çevre İzinleri uygulaması ile bugüne kadar basılı evrak üzerinden yapılan başvurular yerine bilgi teknolojileri imkânları kullanarak elektronik başvuruya imkân sağlanmaktadır. Bu amaçla geliştirilen web tabanlı yazılım sayesinde başvuruların yapılması, bu başvuruların yetkili mercilere iletilmesi, değerlendirilmesi ve onaylanma süreci online olarak gerçekleşmektedir.

2023 yılında Antalya İlinde Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında yapılan Geçici Faaliyet Belgesi Başvurularının incelenmesi sonucu 91 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi 140 işletmeye Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi düzenlenmiştir.

Çizelge 81– 2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi sayıları

(e-İzin Yazılımı, 2025)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	3	88	91
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	10	130	140
TOPLAM	13	218	231

Grafik 51 – 2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı*

(e-izin yazılımı, 2025)

*: Not: Bazı tesislerin birden fazla izin / izin ve lisans konuları mevcuttur.

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

Antalya İlinde 2024 yılı içerisinde e-ÇED yazılımı üzerinden yapılan değerlendirme neticesine; 134 adet “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” ve 15 adet “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararı verilmiştir. Ayrıca 2024 yılı içerisinde 91 adet Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve 140 adet Çevre İzin ve Lisansı Belgesi onaylanmıştır.

e-çed yazılım ve e-izin yazılım portalı üzerinden başvuru ve değerlendirmeler başarılı bir şekilde devam etmektedir.

Kaynaklar

- Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-ÇED Yazılımı
- e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

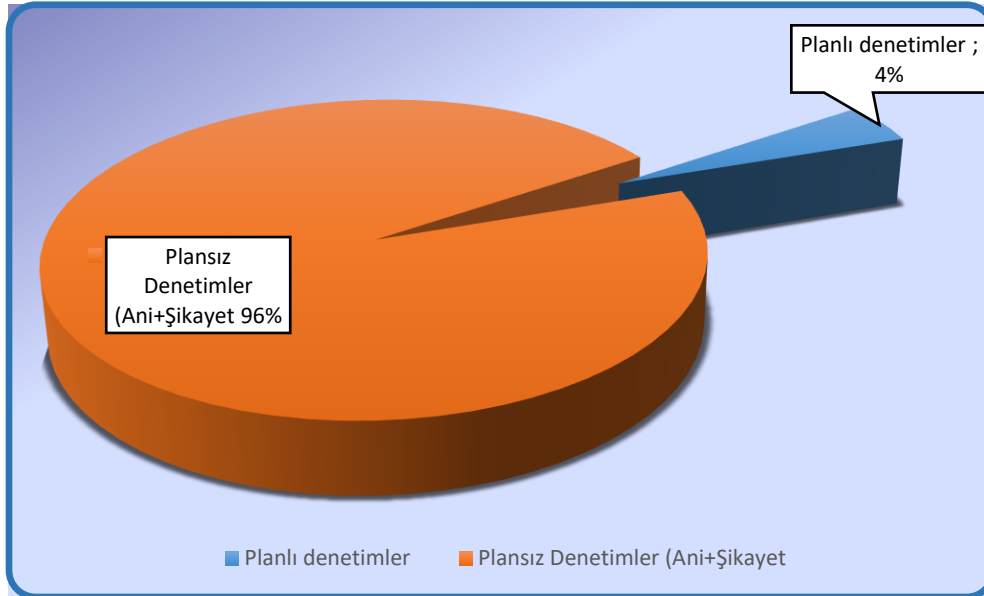
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 82 - 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, yıl)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	65
Plansız (ani+şikayet) denetimler	1.473
Genel toplam	1.538

* 05.09.2025 tarih ve E-51148829-249-13477362 sayılı yazı ile iletilen denetim sayılarıdır.

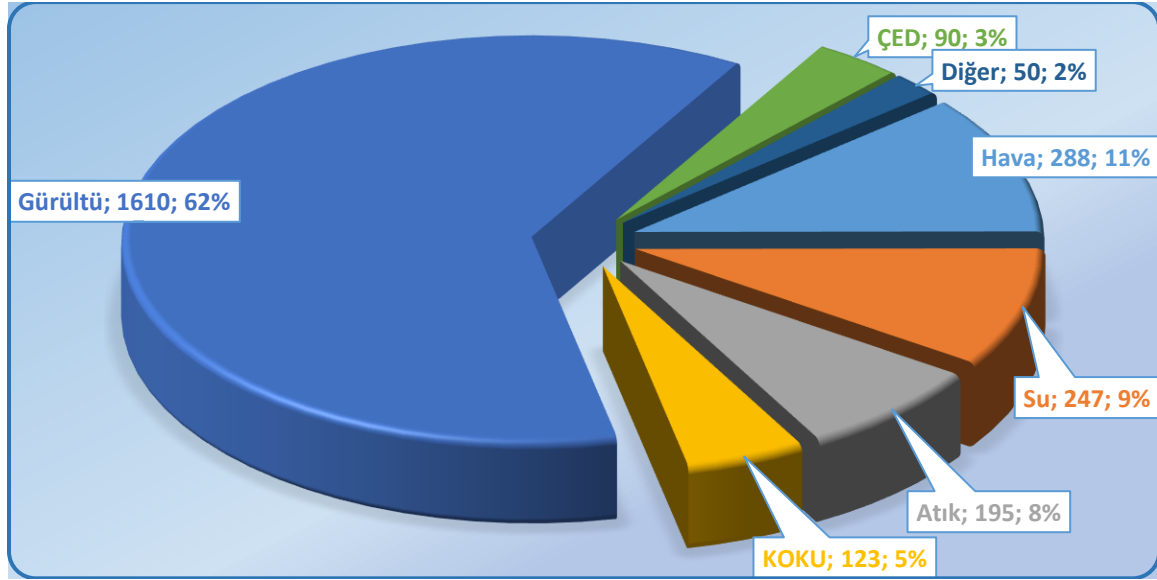
Grafik 52 – Antalya ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 83- 2024 yılında ÇŞİDİM'e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Atık	Koku	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Şikâyet sayısı	288	247	195	123	1610	90	50	2.603
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	59	58	45	17	300	8	2	472
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	20,49	23,48	23,08	13,82	18,63	8,89	4,00	

Grafik 53- 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı

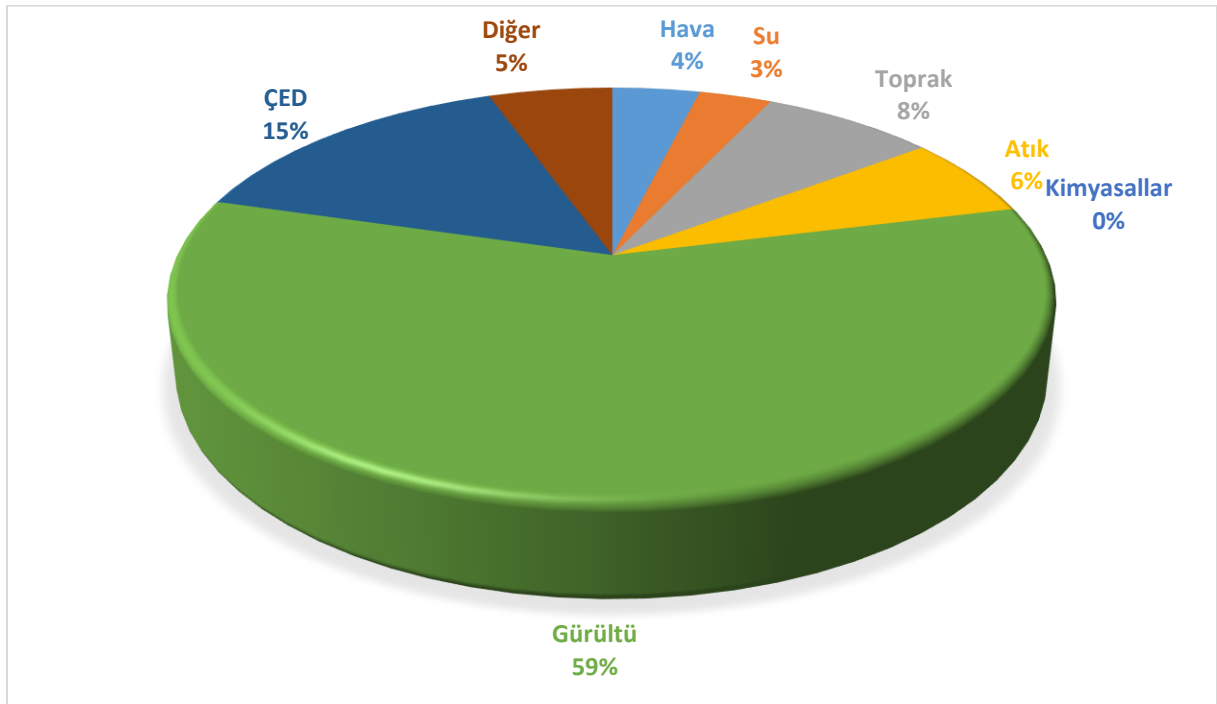
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

H.3. İdari Yaptırımlar

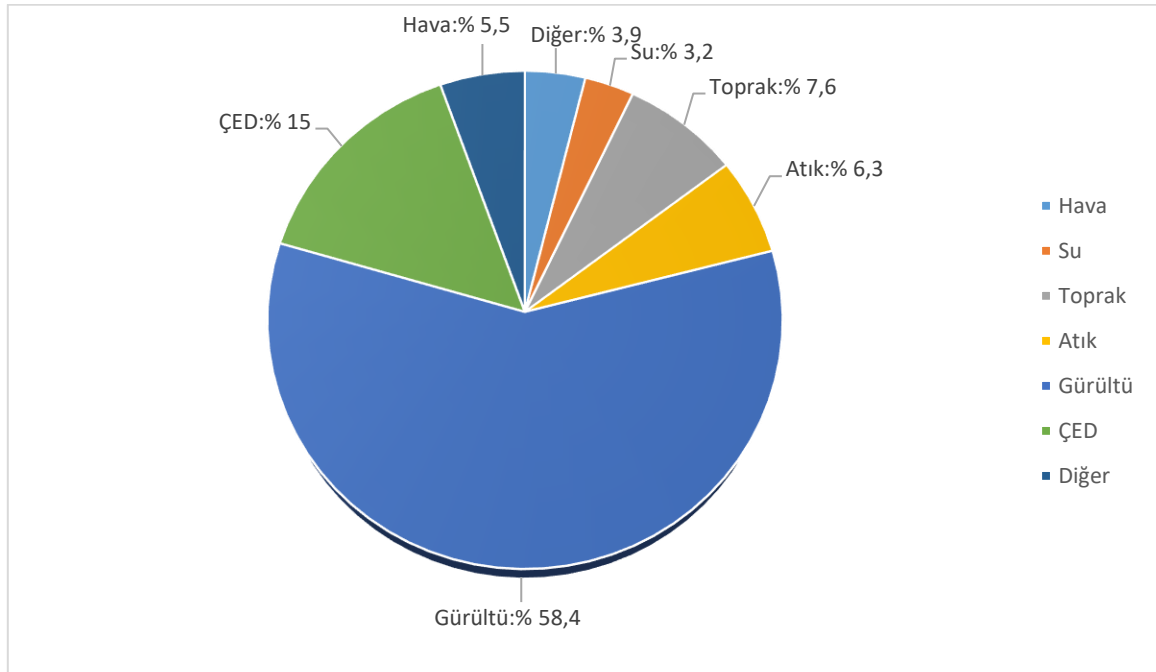
Çizelge 84 –2024 yılında Antalya ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(e-denetim yazılımı, 2025)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	5.878.683	4.474.453	13.251.962	12.597.570	YOK	50.061.216	11.843.666,5	1.910.351	100.017.902
Uygulanan Ceza Sayısı	12	10	24	20	YOK	183	47	17	313

Grafik 54- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 55- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED Olumlu / ÇED Gerekli Değildir kararı almadan veya Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında alınması gereken İzin Lisans Belgesi olmadan faaliyette bulunulduğu tespit edilen, ceza türü ÇED ve Atık olmak üzere toplam 47 işletmeye faaliyet durdurma kararı uygulanmış olup, bu işletmelerin faal sektör dağılımları ise 28 turizm , 3 maden, 1 kıyı tesisi, diğer 10, çimento 2 , 3 atık bertaraf ve geri dönüşüm sektörleridir.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

2024 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüze gerek dilekçe ile yazılı olarak gerekse Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi aracılığı ve ALO 181 şikâyet hattı aracılığıyla ulaşan gürültü, atık, hava, su toprak vb. çevre kirliliği ile ilgili şikayet dilekçelerine istinaden 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden yayımlanmış yönetmelikler kapsamında denetimler gerçekleştirilmiştir.

Kaynaklar

- Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-Denetim Yazılımı

I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

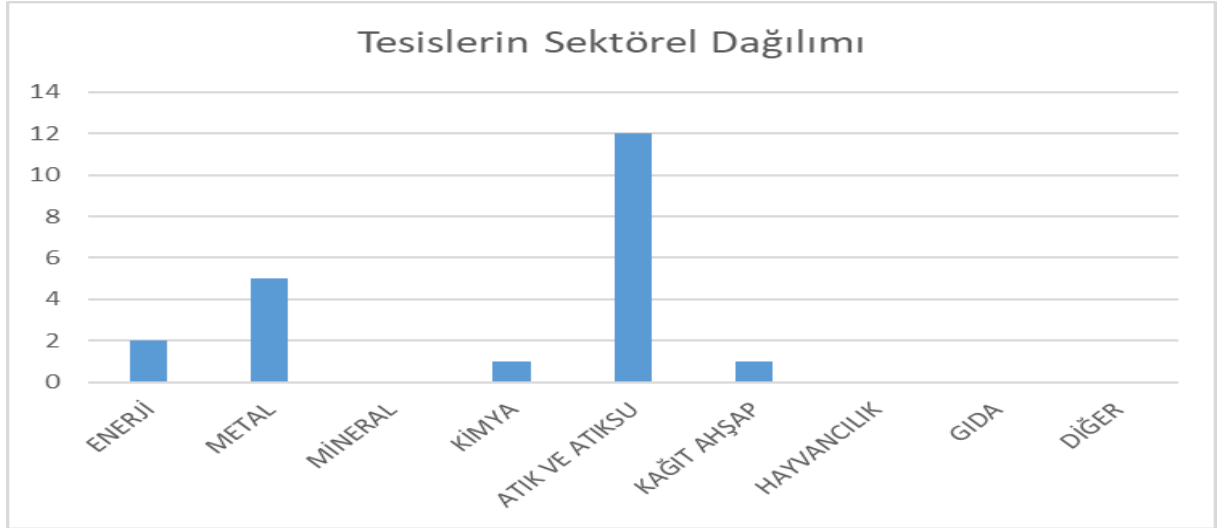
KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atıksu aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

Çizelge 85- Antalya İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	2
Metal üretimi ve işlenmesi	5
Mineral/Maden sanayisi	-
Kimya sanayisi	1
Atık ve atıksu yönetimi	12
Kağıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi	1
Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	-
Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler	-
Diğer faaliyetler	-
TOPLAM	21

Grafik 56- Antalya İlinde Kirleticiler ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2024 yılında İlimiz genelinde İl Müdürlüğümüz personellerince kamu kurumları, öğrenci yurtları ve özel sektör dâhil olmak üzere yaklaşık 600 kişiye çevre bilincinin artırılması ve sıfır atık farkındalık konulu eğitim verilmiştir.

Çevrenin korunması konusunda farkındalık oluşturulması amacıyla 1972 yılında düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre Konferansından bu yana 5 Haziran, Dünya Çevre Günü olarak kutlanmaktadır. Doğal çevrenin korunması, sürdürülebilir yaşam çevrelerinin oluşturulması, iklim değişikliği ile mücadele konularında çevre bilincinin her geçen gün giderek arttığı Ülkemizde Dünya Çevre Günü kutlamalarının daha katılımcı, çok paydaşlı şekilde gerçekleştirilmesi, çevre sorunlarının ve gelişmelerin değerlendirilmesi amacıyla 5 Haziran tarihinin bulunduğu hafta Ülkemizde de Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile “Türkiye Çevre Haftası olarak ilan edilmiş olup; kutlamalar hakkında etkinlikler sırasıyla aşağıda yer almaktadır;

2024 yılı içerisinde Çevre Haftası Programı kapsamında;

“Temiz Hava İçin Otomobilsiz Bir Gün” temalı Türkiye Çevre Haftası kapsamında Konyaaltı Sahili bisiklet yolu boyunca çevre bilinci konusunda farkındalığın artırılmasının amaçlandığı bisiklet turuna Antalya Bisiklet Severler Derneği, Bisikletliler Derneği, Antalya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve İl Müdürlüğümüz personeli katılım sağlamıştır. Turu tamamlayan bisikletçilere ikramlar verilmiştir

Resim 38 – Bisiklet Turu Etkinliği
(ÇŞİDİM, 2025)

“Hepimizin Bir Dünyası Var” temalı Türkiye Çevre Haftası kapsamında **Sıfır Atık Mavi İyi Uygulama Örneği** olarak İl Müdürlüğümüz ve Akdeniz Yelken Kulübü ile düzenlenen etkinlik kapsamında yelken yarışması ve sahilde çöp avı yarışması yapılmıştır. Yelken Kulübü sporcularına ve katılımcılara deniz ve su kaynaklarının korunması hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Resim 39 – Yelken Yarışması ve Çöp Toplama Etkinliği
(ÇŞİDİM, 2025)

“Hepimizin Bir Dünyası Var” temalı Türkiye Çevre Haftası kapsamında **“Çöpsüz Miras Bırakmak”** sloganıyla Kepez Belediye Başkanlığı koordinasyonluğunda gerçekleştirilen atölye çalışmalarına Antalya Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü personelleri katılım sağlayarak çevre duyarlılığı kapsamında eğitim verilmiştir. Etkinlikte öğrenciler, ‘Bir Kap Sevgi’ yazılı besleme kapları ile sokak hayvanlarına mama bırakarak onlara olan sevgilerini ve duyarlılıklarını gösterdiler. “Hepimizin Bir Dünyası Var” teması kapsamında öğrenciler, çiçek dikim etkinliği gerçekleştirdi. Ayrıca parmak boyama ve kağıt katlama etkinlikleri ile çevre farkındalığını artırmaya yönelik çalışmalar yapmışlardır.

Resim 40 – Parmak Boyama ve Kağıt Katlama Etkinliği
(ÇŞİDİM, 2025)

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Konferans Salonunda İklim Değişikliği, Çölleşme, Kuraklık ve Sıfır Atık konularında Antalya Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü personelleri tarafından eğitimler verildi. Öğrencilerin atıklardan yapmış olduğu atık tasarım sergisi gezildi.

Resim 41 – Çölleşme, Kuraklık ve Sıfır Atık Eğitimi
(ÇŞİDİM, 2025)

“Kuraklıkla Mücadele” temalı Çevre Haftası kapsamında Müdürlüğümüz personeli ve Aysel Akın-Klaus Wagner Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri ve öğretmenleri ile birlikte okul bahçesinde kuraklığa dayanıklı bitki dikimi gerçekleştirilmiştir.

Resim 42 – Kuraklığa Dayanıklı Bitki Dikimi Etkinliği
(ÇŞİDİM, 2025)

Akdeniz Üniversitesi tarafından 2024 yılında 26.'sı düzenlenen "Çevre Hizmet Ödülleri Antalya Ölçeği Kamu Kategorisi" kapsamında İl Müdürlüğümüz tarafından tasarlanan ve yapılan **“ATIK MALZEMELERDEN TASARIM YARIŞMASI ve TAKAS KÜTÜPHANESİ”** projemiz 5 Haziran Dünya Çevre Gününde ödüle layık görülmüştür.

Resim 43 – Çevre Hizmet Ödülleri Ödül Töreni
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 44 – Atık Malzemelerden Tasarım Yarışması Etkinliği
(ÇŞİDİM, 2025)

Resim 45 – Takas Kütüphanesi
(ÇŞİDİM, 2025)

Kaynaklar

- Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü